

РОССІЙСКАЯ
ГРАММАТИКА.

~~~~~
ГРАМАТИКЪ РУССКАСКЪ.

РОССІЙСКО-РУМЫ́НСКАЯ
ГРАММА́ТИКА,

составленная

Степа́номъ Марце́ллою,

и изда́нная

Департа́ментомъ Наро́днаго Просвѣще́нія.

кни́га второ́я.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

въ типографіи департамента народнаго
просвѣщенія.

1827.

Г Р А М М А Т И К Ъ

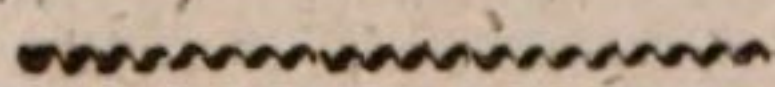
РѸссі́скъ шї РѸмѸні́скъ

Жнкіпсітѣ

ДѢЩЕФАНЪ Марцѣла,

ш і т і п ъ р і т ъ

ДѢ ДІПАРТАМЕНТЪ ДА ОПЩЕЦѢ ЕЇ ЖМВЪЦЪРІ.

TÓM 卅 畝 地 對 人.

F K I T A M A 97

Г Р А М Ё Т І К Ъ

РѸССА́СКЪ ШІ РѸМЖНѸСКЪ.

КНИ́ГА ВТОРА́Я.

РОССІ́ЙСКАЯ ГРАММА́ТИКА.

О

ГРАММА́ТИКѢ ВООВЩЕ́.

И

гла́вномъ ей предме́тѣ.

§ 1. Россі́йская Граммáтика учи́тъ
пра́вильному упо́требле́нію язы́ка Рос-
сі́йскаго ка́къ въ разгово́рахъ шакъ и въ
письмѣ́.

Бу́ква е́сть зна́къ, предс́авля́ющей
первонача́льную ча́сть го́лоса напр :
а , б , в .

И́зъ бу́квъ , одної́ или нѣ́сколькихъ
сос́тавля́ющихся скла́ды : напр : а́ ты ,
бы́ль .

ТОМ УЛ ЯЛ ДОІ ЛЕ.

ГРАМАТИКЪ РУССАКСЪ.

Дѣ Грамáтїкъ опщѣще,

ш ѿ

Дѣ чѣл жнтѣї цѣл à ёї.

§ 1. Грамáтїкъ а руссáксъ жмбáцѣ дріáптъ а жнтребѣїнцáре à лїмбъ ёї руссѣѣцї, атѣт лà вóрбъ кѣт шї лà екрїе.

Бѣке а ёстї сѣмн арѣтѣтóрю пѣрѣ ёї жнчепѣтóарї à глáс ѣлѣї, с. п. а, б. в.

Дїн ѣнъ а сáѣ маїмѣлті бѣкї сѣ алкѣ-тѣѣск слóгѣрі ле, с. п. à (дáр), шы (тѣ) бѣлѣ (àм фóст).

И́зъ скла́довъ , одного́ или́ мно́гихъ ,
соспавля́юща слова́ или́ рече́нiя ; напр:
Бо́гъ , божество́.

И́зъ сло́въ , соспавля́ется рѣ́чь ; на пр:
Бо́гъ е́сть всемогúщъ.

§ 2. Гла́вный предме́тъ Граммáтики
соспойтъ въ шóмъ , чшобы́ показáть :

1. Числò , начертáнiе , раздѣ́ленiе и
произноше́нiе бúквъ.
2. Ра́зные ви́ды и ка́чества сло́въ , слу-
жа́щихъ къ изображе́нiю на́шихъ по-
ня́тiй,
3. Ра́зныя пере́мѣны , случа́ющiяся въ
и́хъ оконча́нiяхъ.
4. Пра́вила Россíйскаго правописа́нiя.
5. Вза́имое сопряже́нiе сло́въ для соспа-
влéнiя пòлнаго и я́снаго смýсла.

Числò , начертáнiе и раздѣ́ленiе буквъ.

§ 3. Россíйскiй язы́къ , по óбщему

Діи ѿи ѿа сѧѧ маїмѧті слогѧрі сѧ
алкѧтѧск кѧвінті ле, с. п., Богъ (Дѧм-
незѧѧ), божесѧвѧ (Дѧмнезѧіре).

Діи кѧвінті сѧ алкѧтѧѧці вѧрѧа, с. п.
Богъ єсѧѧ всемогѧщѧ (Дѧмнезѧѧ єсті
тотпѧтѧрік).

§ 2. Чѧ л жнтѧї цѧл ѧ грамѧтіч' єї єсті
ѧ арѧтѧ:

1. Нѧмѧр ѿа, жнкїпѧіре а, діспѧрѧіре а
шї глѧсѧіре а бѧкі лор.

2. Дїосєбіті ле фѧлюрі шї жнеѧшїрі ѧ
кѧвінті лор, жнтреѧѧінцѧті спрѧ жнкї-
пѧіре а жнцѧлѧжірі лор нѧєстрі.

3. Дїосєбіті ле префѧчірі ѧ сфжршїтѧрі
лор сѧлі.

4. Рѧгѧлі ле дрептекрїіѧ єї рѧсєѧці.

5. Жмпреѧнѧре а кѧвінті лор жнтре єлі спрѧ
ѧ арѧтѧ ѿи жнцѧлѧс кѧрѧт шї депліи.

Нѧмѧр ѿа, жнкїпѧіре а шї діспѧрѧіре а
бѧкі лор.

§ 3. Лімѧа рѧсєѧскѧ, дѧпѧ опѧѧѧскѧ

упошребленію лúчихъ писáтелей;
имѣешъ шрѣдцашъ пѣшъ бúквѣ, ко-
ихъ начершáніе ёсть слѣдующее:

Аа, Бб, Бв, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии,
Іі, Кк. Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс,
Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ,
Ъъ, Ыы, Ьь, Ъѣ, Ээ, Юю, Яя, Ъѡ, Vv.

§ 4. Всѣ сіи бúквы раздѣляются на
гласныя, двугласныя, согласныя и
безгласныя.

§. 5. Гласная бúква ёсть та, кошóрая
выговáривается бѣзъ помóщи другѣхъ
бúквѣ. Таковы сýть: а, и, і, о. у, э.

§. 6. Двугласная бúква ёсть та, ко-
шóрая сосшóйшъ ѣзъ двúхъ гласныхъ
бúквѣ, нò шóлько одѣнъ гóлосъ про-
извóдишъ. Двугласныя бúквы пò ѣхъ
начершáнію мóжно раздѣлѣшъ на дву-
гласныя явственныя и двугласныя по-
таённыя.

жнтребѣицаре а чѣ лор маїбѣни скрііторї
 арі тріізѣчї шї чїнчї дѣ бѣкї, а кѣр ора,
 жнкїпѣїре єсті ѣрмѣторѣ а :

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии,
 Іі Кк, Лл Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс,
 Тт, Уу, Фф, Хх, Цц Чч, Шш, Щщ,
 Ъъ, Ыы, Ьь, Ъѣ, Ээ, Юю, Яя, Өө, Vv.

§ 4. Бѣкї лє сѣ діспарт жн гласнічі
 (гласныя), дозгласнічі (двугласныя), жм-
 преднзгласнічі (согласныя), шї негласні-
 чї (безгласныя).

§ 5. Бѣке гласнікѣ єсті ачѣ та, каре сѣ
 глѣсѣці фѣрѣ ажѣторю л алт' ор бѣкї,
 прекѣм сїнт: а, и, і, о, у, э, v.

§ 6. Бѣке дозгласнікѣ єсті, каре сѣ
 алкѣтѣці дїн доѣ бѣкї гласнічі, жнсе чѣ
 арі нѣмаї ѣн глас. аша фѣлю сїнт жн доѣ
 фѣлюрї дѣпѣ жнкїпѣїре а лор, шї пѣт сѣ
 сѣ діспартѣ жн дозгласнічі ведїті, шї доз-
 гласнічі аскѣнеї.

а) Я́вспвенныя, кошо́рыя изобража́ются двумя́ гласными́ бу́квами раздѣльно, изъ коихъ послѣдняя всегда́ бывае́шь *й*, но о́динъ то́кмо го́лосъ произво́дяшь. Таковы́ суть: *ай*, *ей*, *ій*, *ой*, *уй*, *эй*! напр: *ба́йка*, *пре́жній*, *си́ній*, *мо́й*, *ду́й*, *э́й*! и проч.

б) Поша́енныя, сущь: *е*, *ѣ*, *ю*, *я*; поелі́ку пѣрвая изъ нѣхъ, въ нача́лѣ рече́ній, а въ сре́днѣ и въ концѣ́ онѣхъ по́слѣ ка́кой ли́бо гласной бу́квы, произно́сишся какъ *іе* или *ѣе*, а *ѣ* какъ *іе*; *ю* какъ *іу*; и *я* какъ *іа*, всегда́. Напр: слова́: *е́смь*, *стро́еніе*, *ю́ношество*, *я́вно* и проч: выговáривае́шся, ка́къ бу́дто бы онѣ на́пи́саны были та́къ: *іес́мь*, *строі́енііе*, *іу́ношество*, *іа́вно*.

Примѣ́з: О́шь таковы́хъ двугласныхъ произво́дяшся шроегласныя, е́жели по́слѣ ихъ поста́вишся бу́ква *й*, а пе́редъ *е* свѣ́рхъ того́ сто́яшь бу́-

а) Дозгласнічі ле бедіті сє жнкіпѣск дє
 доѣ гласнічі осевѣт, дїн карі чє дїн ѣрмѣ
 єсті ѡ, жнсе фак нѣмаї ѣн глас аша сїнт
 ай, ей, ій, ой, уй, эй, с. п. байка
 (баїкѣ), прєжнєй (ч'єї жнтѣї), сїній
 (вѣнѣт), мої (а л мєѣ), эї! (єї!) ш. ч.

б) Дозгласнічі ле аскѣнєі сїнт, е, ю, ѣ, я,
 пєнтрѣ кѣ чє жнтѣї лє жнчєпѣт ѣ л кѣ-
 вїнтї лѣр, іар лє мїжлок шї лє сфжршїт
 ѣ лор дѣпѣ врє ѡ гласнікѣ сє глѣсѣєці кє
 іє, сѣѣ ѣє; іар ѣ ка іє, ю, ка іу, шї я ка іа,
 с. п. слѡві лє: єсмь, (сїнт), строєніє
 (зїдїрє), юнотєство (тїнєрєцѣ), явно
 (вєдєрѣт) ш. ч. сє глѣсѣєск, кє кѣм ѣр фї
 скрїєі аша: ієспѣ, спроїєніє, іуноше-
 сшво, іавно.

Жнсемн: дозгласнічі ле асєміні алктѣск
 трєігласнічі лє, дѣкѣ дѣпѣ єлє сє пѣні бѣ-
 кє а ѡ, іар жнаїнтѣ лѣї е сє ѣфлж шї врє
 ѡ бѣкє гласнікѣ, с. п.: моєї (а мєлі),

дешъ ещё какáя либо глáсная б́уква;
напр: *мо́ей, вою́й, явля́й* и проч.

§ 7. Соглáсная б́уква ёсть *пá*, ко-
пóрая выговáривается съ помóщью
глáсной б́уквы: *б, в, г, д, ж, з, к,*
л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч,
ш, щ, ѳ.

§ 8. Б́уквы *ъ* и *ь* назывáются без-
глáсными, и с́уть пóлько зна́ки пока-
зывающ́е шупóе ил́и шóнкое произ-
нош́ен́е пóй соглáсной буквы, пóслѣ
кошóрой он́и посшáвлены б́удушъ,
напр: *бѣлъ, бѣль; шѣсть, шѣсть;*
пѣль, пѣль и проч.

О произнош́ен́и буквѣ.

§ 9. Произнош́ен́е Росс́йскихъ б́уквъ
раздѣл́ишъ мóжно на два рóда: одно
вáжное, а другóе обыкнов́енное. Пѣр-
вое наблюда́ется пр́ говор́ен́и пуб-
л́ичныхъ рѣч́ей, проповѣ́дей и пр́

воюй (рѣбоінічѣці тє), являй (ведѣці)
ш. ч.

§ 7. Бѣке жмпреѣнѣгла́снѣкѣ є́стѣ, ка́ре
сѣ гла́сѣ́ці кѣ ажѣторю л ѣн' є́ї бѣкѣ гла́-
снѣчѣ. жмпреѣнѣгла́снѣчѣ сѣнт ѣрмѣторѣ
лє : б, в, г, д, ж, з, к, л, м, н,
п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ѿ.

§ 8. Бѣкѣ лє ѣ шѣ ѣ сѣ нѣмѣск негла́-
снѣчѣ, шѣ сѣнт нѣмаѣ сѣмнѣ гла́сѣ́р' є́ї
жмпреѣнѣгла́снѣч' є́ї, дѣпѣ ка́ре є́лє сѣ пѣн,
с. п : бѣль (ам фѣст), бѣль (лѣкрѣ
жмфѣінца́т); шѣсть (нѣѣ, прѣжѣнѣ),
шѣсть (шѣсѣ); пѣль (фла́кѣрѣ), пѣль
(пра́ф) ш. ч.

Дѣ гла́сѣ́рє а бѣкѣ лор.

§ 9. Гла́сѣ́рє а бѣкѣ лор рѣсѣ́ці є́стѣ
ѣн до́ѣ фѣлюрѣ, жна́лтѣ сѣѣ обѣчнѣ́тѣ : чѣ
жнтѣ́ї сѣ пѣзѣ́ці лѣ кѣвѣнтѣ лє жн пѣб-
лѣкѣ, лѣ пропѣвѣдѣ́рѣ, шѣ лѣчѣ́тѣрє а кѣ́рці
лор бѣсѣрѣ́ці; ача́стѣ гла́сѣ́рє нѣ сѣ діо-

чпéнiи кнiгъ церкóвныхъ, таковóе произношéнiе ни máло не рáзнится óпъ правописáнiя; послéднеежъ употребляешся въ обыкновénныхъ разговóрахъ, такъ жé въ чпéнiи кнiгъ, срéднимъ или проспýмъ слóгомъ пiсаныхъ.

Здѣсь предлагающся крáшкiя прáвила произношéнiя б́уквъ, употребляемаго въ разговóрахъ.

§ 10. Б́уквы: б, в, д, ж, з, въ слога́хъ прѣдъ б́уквами к, п, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ. ѝ прѣдъ б́уквами ь ѣ произно́сяшся б́ какъ п; в́ какъ ф; д́ какъ т; ж́ какъ ш; з́ какъ с; напр: б́объ, об́ходѣтъ, х́ребт́овый, в́ступáтъ, о́стровъ, пл́одъ, кн́жка, му́жь, лóжь, изсы́хáтъ, воз́ходѣтъ, о́бразъ изкуп́итель и проч: произно́сяшся: б́опъ, оп́ходѣтъ, х́репт́овый, ф́ступáтъ, о́строфъ, плóтъ, кн́шка, мушь, лóшь, иссы́хáтъ, вос́ходѣтъ, о́брасъ, искуп́итель.

себѣщї кѣт дѣ пѣцїн дѣ дрептекрїїре: іар
чѣ а до" а сѣ жнтребѣїнцазз лѣ сфзтѣїнці
ле обїчнѣїті; ашїждїра шї лѣ чїтіре а кѣр-
ці лор, скрісі кѣ кїп дѣ мїжлок сѣѣ прѣст.

Аїч сѣ арѣтж жнекѣрт рѣгѣлі ле глз-
сѣїр' єї бѣкі лор, жнтребѣїнцаті лѣ сфз-
тѣїрі.

§ 10. Бѣкі ле б, в, д, ж, з, жнаїн-
тж бѣкі лор к, п, с, ш, ф, х, ц, ч, ш, ш,
прекѣм шї бѣкі лор ь, ь сѣ глзсѣск б кѣ
п, в кѣ ф, д кѣ ш, ж кѣ ш, з кѣ с; с.
п: бѣбѣ (бѣб), обходїть (жнекѣнжѣр),
хребтѣѣый (дѣ спїнѣрі ле ѣн ѣї фѣлѣ дѣ
жївѣнїї), вступѣть (ѣ жнтра), ѣстровѣ
(ѣстров), плѣдѣ (рѣд), кнїжка (кѣртї-
чїкѣ), мѣжѣ (бѣрбѣт) лѣжѣ (мїнчѣнѣ),
изсыжѣть (ѣ сѣ ѣска) возходїть (ѣ рѣ-
сѣрі), ѣбразѣ (кїп), изкупїтель (мжн-
тѣїтѣѣѣ), ш. ч. сѣ глзсѣск: бѣпѣ, опхо-
дїшѣ, хрепшѣѣый, фсшупѣшѣ, ѣспрофѣ,

§ 11. Бúква Г произно́сится рáзными о́бразами.

а) Во всѣхъ слова́хъ ино́спра́нныхъ въ Росси́йской язы́къ прѣ́нятыхъ начи́нающихся съ бúквы Г, ѣли соде́ржащихъ въ себѣ о́ную, произно́сится она́ та́къ, ка́къ бúква сѣ́ на шóмъ язы́кѣ пишется, т. е. ка́къ G или́ ка́къ γ, напр: гарнизо́нь, Граммáтика, Гимна́зія, Гишпа́нія и проч.

б) Въ концѣ́ сло́въ прѣ́дъ бúквою ѣ произно́сится ка́къ К, напр: пишется: снѣ́гъ, дру́гъ, ле́гъ, и пр. а выговáривается: снѣ́къ, дру́къ, ле́къ.

в) Въ концѣ́ сло́въ: Бо́гъ, убо́гъ ѣ во всѣхъ ино́спра́нныхъ слова́хъ, конча́щихся на ергъ и ургъ, та́къ же ѣ прѣ́дъ бúквами к. п. с. ф. х. ц. з. ш.

плѡтъ , кнѣшка , мѹшъ , лѡшь , иссыхаѡшь
восходѣшь , ѡбрасъ , искупѣшель.

§ 11. БѸке а Г. сѣ гласѣѣци жн діесе-
біті кіпѸрі :

а) Лѡ тѣаті кѸвѣнті ле стреїні , прїїмі-
ті жн лімб'а рѸссѣскъ , г сѣ гласѣѣци
прекѸм ш' жн лімб'а , дѣ лѡ каре с'ѡѸ
лѡат , ѡдікъ кѡ Г французск сѡѸ кѡ γ
гречѣск ; с. п. гарнизонъ , Граммѡтика,
(Граммѡтікъ), Гїмнѡзія (гїмнѡс), Гиш-
панія (Іспаніе а) ш. ч.

б) Лѡ сфѸршіт Ѹл кѸвѣнті лор жнаїнтѡ
вѸк'ей Ѹ сѣ гласѣѣци кѡ К с. п. сѣ скрії :
снѣгъ , дрѹгъ , лѣгъ ш. ч. шї сѣ чїтѣ-
ці снѣкъ (омѡт), дрѹкъ (прїетін), лѣкъ
(м'ѡм кѸлакѡт).

в) Лѡ сфѸршіт Ѹл кѸвѣнті лор : Богъ (дѸм-
незѣѸ) убѡгъ (сѸрѡк), шї лѡ тѣаті кѸвѣнті
ле стреїні , сфѸршіті кѸ ергъ шї ургъ ,
ашїждїрѡ шї жнаїнтѡ вѸкі лор к , п , с ,

щ. произно́сится ка́къ ж. напр: Ке́-
нигсбергъ, Петербѹ́ргъ, мя́гкій, лёгкій;
и пр. выговáривается: Бо́жъ, убо́жъ,
Кéнижсбержъ, Петербѹ́ржъ, мя́жкій
лёжкій.

г) Въ слѣдующихъ реченіяхъ: егò, тогò,
полéзнаго, одногò, и во́ многихъ дру-
гихъ слова́хъ, конча́щихся на го, бѹк-
ва г выговáривается ка́къ в, ка́къ
шо: ево́, тово́ и проч.

§ 12. Бѹква Е, свѣрхъ обыкновѣн-
наго своего́ произноше́нія, выговá-
ривается ещё́ ка́къ іо или о, когда́
имѣешь на́дъ собо́ю ударѣніе а́ именно:

а) Соединя́ясь съ бѹквами б, в, г, д,
з, л, м, н, п, р, с, т, ф, ж, ша́къ
же въ ко́нцѣ сло́въ, имѣя на́дъ собо́ю
ударѣніе, произно́сится ка́къ іо, напр:
ове́сь, де́рнъ, ле́нъ, пе́стрый, е́лка и

ф, х, ц, ч, ш, щ, сє глзсѣці кà х, с. п. Кéнингсбергъ (Кéнігсберг), Пешербúргъ, мýгкій (мóалі), лéгкій (ѣшòр ш. ч. сє глзсѣск Бóхъ, убóхъ, Кéнихсберхъ, Пешербúрхъ, мýхкій, лéхкій.

г) Лà кѣвѣнтѣ лє ѣрмѣтòарі: егò (à лѣї), шогò (à ачѣлѣї), полéзнаго (à фолосітòрю лѣї), одного (à ѣн ѣї), шѣ лà алтѣ мѣлтѣ кѣвѣнтѣ, чѣ аѣ лà сфжршѣтго, бѣке а г сє глзсѣці кà в, с. п. ево, шовò ш. ч.

§ 12. Бѣке а е афáръ дѣ осебѣт'а сà глзсѣре, сє глзсѣці кà іо, сàѣ о кѣндáрі джѣпра ловѣтѣръ, дѣпѣкѣм ѣрмѣзж.

а) Яфлѣндѣсе кѣ бѣкі лє б, в, г, д, з, л, м, н, п, р, с, ш, ф, х, прекѣм шѣ лà сфжршѣтѣ кѣвѣнтѣлор, шавѣндловѣтѣръ джѣпра, сє глзсѣці кà іо, с. п. овесъ (овѣс), дѣрнѣ (брáздѣ) лѣнѣ (ін),

проч: выговáриваешся ові́ось, ді́орнъ,
лі́онъ, пі́острый, і́олка.

б) Пóслѣ же б́уквь: ж, ц, з, ш, щ,
произно́сися какъ о, напр: жéлтый,
зéрный, шéлкъ, сзéтъ и проч: выго-
вáривающся: жóлтый, зóрный, шóлкъ,
сзóтъ.

Примѣз: Мнóгiя слова́ и́зъ сего́
пáвила изключáющся, нѣ взира́я на
то, что́ въ о́ныхъ на́дъ б́уквою е
нахо́дися ударéние, каковы́ сýшь:
вѣщъ, дѣнь, олѣнь, плетѣнь, спасѣние,
воскресѣние и проч.

в) Когда́ б́уква е имѣе́тъ перéдъ собо́ю
какúю либо соглáсную б́укву, и не
произно́сится какъ іо или о, тогда́ она́
произно́сится какъ э, или е румын-
скій н. п. дѣнь, вѣщъ.

§ 13. Б́уквы з, с, т, въ предлóгахъ
произно́сятся иногда́ на подобіе по-

пéспрый (пестріц), ёлка (фёлю дè ко-
пáчю) сè глзсѣск, овіос, діорнъ, ліонъ,
піроспрый, іолка.

б) Глар дѣпз бѣкі лє ж, ц, ч, ш, щ, сè
глзсѣці кà о, с. п. жёлшый, чёрный,
шёлкъ, счешъ ш. ч. сè глзсѣск, жол-
шый (гáлбжн), чорный (нѣгрѣ), шолкъ
(мзтáсз), счóшъ (сокотáлз).

Жнсемнарє: Мѣлті кѣвінте сè скòт дїн
ачáстз рѣгѣлз, кѣ трóаті кѣ сè áфлж ло-
вітѣрз асѣпра бѣк' єї е, с. п. вѣшь (лѣ-
крѣ), дѣнь (зї) олѣнь (чѣрв), плешѣнь
(гáрд), спасѣніє (мжнтѣіре), воскресѣ-
ніє (жмвієре) ш. ч.

в) Кжнд е дѣпз о негла́снїкз нѣ сè
глзсѣці кà іо, сáѣ о, сè глзсѣці кà э сáѣ
є рѣмжнѣск, с. п. дѣнь, вѣшь, ш. ч.
сè глзсѣск кà дѣнь, вѣшь, ш. ч.

§ 13. Бѣкі лє з, с, ш, лà жнаінтепѣнірі
сè глзсѣск ѣніорї асѣміне кѣ бѣкі лє, чї

слѣдующихъ ѣмъ бѣквъ, ѣ кѣкъ бѣ съ
нѣми сливѣющѣся, напр: *изъ шестѣ*,
изъ совѣта, съ *шѣмомъ*, съ *жилами*,
съ *зимѣю*, ѡтъ *зелѣвѣковъ* и проч. про-
изнѣсящѣся: *ѣшшестѣ*, *ѣссовѣта*, *шшѣ-*
момъ, *жжилами*, *ззимѣю*, *ѡззелѣвѣковъ*.

§ 14. Бѣква *о*, когдѣ нѣ имѣешъ
нѣдъ собѣю ударѣнѣя, выговѣривѣешъ
кѣкъ *а*, напр: *хорѣѡ*, *нѣдобно*, ко-
тѣрой и проч. говорѣшъ: *хараѡ*
нѣдабно, *катѣрай*.

§ 15. Бѣква *з* вѣ мнѣгихъ словѣхъ
выговѣривѣешъ кѣкъ *ш*, напр: *нарѣзно*,
скѣзно, *зтѣ*, произнѣсящъ *нарѣшно*,
скѣшно, *штѣ*.

О гасѣяхъ рѣзи.

§ 16. Всѣ слова, Россѣйскѣй ѣзѣкъ
соспавлѣющѣя, раздѣлѣющѣся вообѣщѣ
на вѣсемъ вѣдовъ, кѣи назывѣющѣся

Ѣрмѣзѣ, шї кѧ кѢм сѣар Ѣні жмпреѢнѣ,
 с. п. їзѣ шесшї (дїн^н шѧсе), їзѣ совѣша
 (дїн сфѧт), сѣ шѣмомѣ (кѢ гóмóт), сѣ
 жилѧми (кѢ вїні), сѣ зимóю (кѢ гѧрн'ѧ),
 'óшѣ челóвѣковѣ (дѣ лѧ о́аменї), ш. ч.
 сѣ глѣсѢск, їшшесшї, їссовѣша, шшѣ-
 момѣ, жжилѧми, ззимóю, óччелóвѣковѣ.

§ 14. БѢке а о, кѢнд н'ѧрі ловїтѢрѣ,
 сѣ глѣсѢщї Ѣніорї кѧ а, с. п. хорошó
 (вїне), нѧдобно (трѣбѢї), кошóрой (кѧ-
 рі) ш. ч. сѣ глѣсѢск харашó, нѧдабно,
 кашóрай.

§ 15. БѢке а з лѧ мѢлті слóві сѣ глѣ-
 сѢщї кѧ ш, с. п. нарóчно (жнѧдїне),
 скѣчно (ѢрѢт), чшó (кѢ), сѣ глѣсѢск
 нарóшно, скѣшно, чшó.

Дѣ пѢрці лѣ вóрв' єї.

§ 16. Тóатї кѢвїнтї лѣ лїмѣ' єї рѢс-
 сѣщї сѣ дїспѧрт жн òпт фѣлюрї, чї сѣ нѢ-
 мѣск пѢрці лѣ вóрв' єї. ачѣсті сїнт Ѣрмѣ-

частя́ми рѣчи. Онѣ́ сущь: ѿмя, мѣстоимѣ́нїе, глаго́ль, пригáстїе, нарѣ́зїе, предлóгъ, сою́зь и междумѣ́тїе.

§ 17. Слова́ быва́ють первообра́зныя ѿли произво́дныя; просты́я ѿли сло́жныя; уменьшительны́я ѿли увеличительны́я: измѣ́няемыя ѿли неизмѣ́няемыя.

1. Первообра́зное ѿли коренно́е сло́во е́сть шò, кошóрое нѣ́ ошъ ка́кого друга́го сло́ва нѣ́ произхо́дишь, напр: рука́, гора́, за́сь и проч.

2. Произво́дное е́сть шò кошóрое произведено́ ошъ первообра́знаго чрѣ́зь перемѣ́ну конѣ́чныхъ б́уквъ на другі́я, напр: ошъ сло́ва гора́ произведены́ слова́: го́рный, горі́стый; ошъ сло́ва за́сь произхо́дяшь слова́: засо́вый, засо́вня, засовщі́къ.

тѡарі лє: нѣмі, денѣмі, граю, жмпзртъ-
шіре, асѣпраграю, жнаінтепѣніре, ѣні-
тѡаре шї житрепѣніре.

§ 17. Кѣвїнті лє сїнт жнчепзтѡарі сѣѣ
траісі, прѡасті сѣѣ алкзтѣїті, мїхѣрзтѡарі
сѣѣ мзрітѡарі, скїмбзтѡарі сѣѣ нескїмбѣті.

1. Кѣвѣнт жнчепзтѡрѣю єсті, кѣрі нѣ сє
тражі дїи ѡлт кѣвѣнт, с. п. рука (мѣнѣ),
гора (дїал), часѣ (чѣс) ш. ч.

2. Кѣвѣнт траіс єсті, кѣрі сє тражі дїи-
трѣѣн кѣвѣнт жнчепзтѡрѣю, прїн скїм-
бѣре а бѣкі лор дїи свжршіт жн ѡлті лє,
с. п. дїи кѣвѣнт ѡл гора (дїал) сє
траг кѣвїнті лє: гѡрный (жнѡлт), го-
рістый (делѡс); дїи кѣвѣнт ѡл часѣ
сє траг кѣвїнті лє: засовый (дє часѡр-
нік), засѡвня (параклїс), засовщїкѣ
(часорнікѣрѣю).

3. Простое слово есть то; которое соспойшь изъ одного какого нибудь слова и раздѣлено бышь не можешь, такъ, что ежели опняшь ошъ него какой либо слогъ, то въ немъ не ошанется никакого смѣсла. Таковыи сущъ слова: *зѣсть, время, книга* и проч.

4. Сложное слово есть то, которое соспавлено изъ двѣхъ или нѣсколькихъ словъ, напр: *благозѣстіе* соспавлено изъ *блага* и *зѣсть*; *книгопродавецъ* соспойшь изъ словъ *книга* и *продавецъ* и проч.

5. Уменьшительное, которое означаешь или вещь мѣнѣе обыкновенной, напр: *домикъ, столикъ, книжка*; или недоспашокъ въ качествѣ, напр: *бѣловать, простовать, бѣленькій, красненькій*.

3. КѸвѸнт прѸст ёсті, кáрі кѸпрінді
нѸмаї Ѹн кѸвѸнт, с. п. гѧсть (чінсте),
врѧмя (врѧме), кнїга (кáрте) ш. ч.

4. ГѸр алкѸтѸт ёсті, кáрі сѸ алкѸ-
тѸѧці дѧ дѸз сáѸ маїмѸлті кѸвінті, с.
п. благочѧшіе (кѸчернічіе) алкѸтѸт
дїи блáго шї чѧшь, КнигопрѸдáвецъ
(вѸнзѸтѸрю дѧ кѸрці) алкѸтѸт дїи
кѸвінті лѧ кнїга шї прѸдáвецъ ш. ч.

5. КѸвѸнт мїзѸрѸтѸрю ёсті, кáрі жнсем-
нѧзѸ лѸкрѸ маїмїк дѧ кѸт обїчнѸт,
с. п. дѸмїкѸ (кѸсѸцѸ), стѸликѸ (мѸ-
сѸцѸ), кнїжка (кѸртїчікѸ); сáѸ лїѸѸ
лá фѧлѸрїме, с. п. бѸловáшь (кàм áлб),
прѸшѸвáшь (кàм прѸст), бѸленкїй
(кàм áлб), крáсненькїй (кàм рѸш).

6. *Увелизительное*, кошóрое предспа-
вляешъ вещь бóльше обыкновенной,
напр: *столище*, *домище*; или излише-
ство въ качествѣ, напр: *бѣлѣхонекъ*,
лѣсѣистъ, *болотѣистъ*.

7. *Измѣняемое* слóво ёсть то, кошóрое
въ окончáнїи своёмъ перемѣняешся,
напр: *книг-а*, *книг-и*, *книг-ѣ*, *книг-у*,
читá-ю, *читá-ешь*, *читá-лъ*, *читá-тъ*:
Таковóй перемѣнѣ подвержены то́лько
пѣрвыя чешы́ре чáспи рѣчи, кáкъ
то: *и́мя*, *мѣстоимѣ́нїе*, *глаго́ль* и
призвѣ́стїе.

8. *Неизмѣняемое* слóво ёсть то, ко-
шóрое въ окончáнїи своёмъ никогда
нѣ измѣняешся. Таковы́ сýть прóчїя
чешы́ре чáспи слова, т. е. *нарѣ́зїе*,
предлóгъ, *союзъ*, и *междумѣ́тїе*.

6. ГАР мѣріторю єєті, карі аратж Ѹн лѣ-
крѣ маїмарі декѣт обічнѣт, с. п. споб-
лище (о мѣсѣ мѣре), домище (кѣсѣ
мѣре); сѣѣ о фелюріме прієсіторѣре, с. п.
бѣлѣхонекъ (ѣлѣ детот), лѣсѣсѣ
(пѣдѣрот), болошѣсѣ (бѣлѣтот).

7. КѢВѢНТ СКІМБѢТОРЮ ЁСТІ, КАРІ СЁ СКІМ-
БѢ ЛА СФЖРШІТ, С. П. КНИГ-А (КАРТЕ А),
КНИГ-И (А КЪРЦ' ЁІ), КНИГ-Ѣ (КЪРЦ' ЁІ),
КНИГ-У (КАРТЕ А), ЧИША-Ю (ЧІТЁСК),
ЧИША-ЛѢ (АМ ЧІТІТ), ЧИША-МЬ (А ЧІТІ).
ЖН АША КІП СЁ СКІМБѢ НѢМАІ ЧЁ ЛЕ
ПАТРѢ ЖНТЖІ ПЪРЦІ А КѢВѢНТ ѢЛѢ,
АДІКѢ НѢМІ ЛЕ, ДЕНѢМІ ЛЕ, ГРАЮ А ШІ
ЖМПЪРТЪШІРЕ А.

8. ГАР КЪВѢНТ НЕСКІМБЗТОРЮ ЁСТІ, КАРІ НЪ
СЁ СКІМБЖ НІЧ О ДАТЪ ЛА СФЖРШІТ, АДІКЪ
АСЪПРАГРАЮ Л, ЖНАІНТЕПЪНІРЕ А, ШНІТОАРЕ А
ШІ ЖНТРЕПЪНІРЕ А.

Объ общихъ принадлежностямъ измѣняемыхъ частей рѣчи.

§ 18. При частяхъ рѣчи, переменамъ подверженныхъ вообще примѣчаясь надлежишь родъ и число.

§ 19. Родовъ собственно въ Россійскомъ языкѣ счисляется три: мужескій, женскій и средній.

1. Мужескій, напр: Мужъ благоразумный; домъ огромный; день ясный, и проч.

2. Женскій, напр: Жена добродѣтельная; земля плодородная; книга полезная.

3. Средній напр: Море пространное, солнце восходящее.

§ 20. Но изъ сихъ частей рѣчи бы-

Дѣ овцѣцї лє жнєшїрї ѧ пѣрцї лор
скїмбѣтѣарї ѧ вѣрб' єї.

§ 18. Тѣатї пѣрцї лє скїмбѣтѣарї ѧ
вѣрб' єї аѣ пѣрте шї нѣмѣр.

§ 19. Пѣрцї жн лїмб'а рѣсѣскѣ жн-
єшїт сїнт трѣї, вѣрбѣтїскѣ, фїмѣїскѣ
шї нїчдѣн'а.

1. Вѣрбѣтїскѣ, с. п. мѣжѣ блаторазѣм-
ный; (вѣрбѣт кѣ жѣдѣкѣтѣ), дѣмѣ ог-
рѣмный (кѣсѣ прѣмѣре), дѣнѣ яснѣй
(зї сѣрїнѣсѣ) ш. ч.

2. Фїмѣїскѣ, с. п. жѣнѣ добродѣтель-
ная (фїмѣе кѣвїѣсѣ), зѣмля плодѣ-
нѣсная (пѣмѣнт рѣдїтѣрѣю), кнїга по-
лѣзная (кѣрте фѣлѣсїтѣарѣ).

3. Нїчдѣн'а, с. п. мѣре прѣстрѣнное
(ѣ мѣре мѣре), сѣлнце вѣсхѣдѣющее
(сѣарї рѣсѣрїтѣрѣю).

§ 20. Сѣ афлѣ жн лїмб'а рѣсѣскѣ

вають и такія, 1) кой заключають въ себѣ совокупно родъ мужескій и женскій, и въ такомъ случаѣ онѣ называются рода общаго; напр: имена порѹка, ворожея; 2) кои содержатъ въ себѣ всѣ три рода, ш. е. мужескій, женскій и средній, и попомѹ онѣ называются рода всякаго. Сей послѣдній родъ особливо принадлежишь мѣстоименіямъ: я, ты, себя; и глаголамъ настоящаго и будущаго, такъ же прошедшихъ времени множественнаго числа, напр: всѣ люди, земля и небо на него возстали.

§ 21. Число есть окончаніе слова измѣняемаго, показывающее одну или много вещей, такъ же дѣйствіе одной или многихъ вещей, и попомѹ оно бываешь или единственное или множественное.

ші алаті кѣвѣнті діосевіті, 1) кáрі кѣ-
прѣнд амѣндѣѣ пѣрці ле вѣрвѣтѣскѣ
ші фѣмѣѣскѣ, ші сѣ нѣмѣск дѣ пáрте
опѣѣскѣ, с. п. порѣка (кѣзѣш),
ворожеѣ (вѣжѣтѣѣрѣ); 2) кáрі кѣпрѣнд
кѣте трѣѣ пѣрці ле, áдікѣ вѣрвѣтѣскѣ
фѣмѣѣскѣ, ші нѣдѣѣнѣа, ші дѣ ачѣ па сѣ
нѣмѣск дѣ фѣекáре пáрте. ачáстѣ дѣн ѣрмѣ
пáрте кѣ осевѣре сѣ кѣвѣні денѣмі лор, ѣ
(ѣѣ), шы (тѣ), себѣ (прѣ сѣне), ші грáюрѣ
лор атѣт вѣрѣмѣ ѣ кѣргѣтѣѣрѣ ші вѣѣтѣѣрѣ,
кѣт ші трекѣтѣ лор вѣрѣмѣ ѣ нѣмѣр ѣлѣѣ
мѣлторáтѣк, с. п. всѣ люди, землѣ ѣ
небо нѣ него возстáли (тѣѣѣ ѣáменѣ ѣ,
пѣмѣнт ѣл ші чѣрѣ л сѣ áѣ рѣдѣкáт асѣ-
пра лѣѣ).

§ 21. Нѣмѣр ѣл ѣстѣ сѣфѣршѣт ѣл кѣ-
вѣнт ѣлѣѣ скѣмѣтѣѣрѣ, арѣтѣтѣѣрѣ ѣн ѣѣ
сáѣ мáймѣлѣтѣ ор лѣкрѣрѣ, прѣкѣм ші лѣ-
крѣрѣ ѣѣ ѣн ѣѣ сáѣ мáймѣлѣтѣ ор лѣкрѣрѣ, ші
дѣачѣпа ѣстѣ сѣнгѣрáтѣк сáѣ мѣлторáтѣк.

1. Единственное число означаесть одну вещь или дѣйствіе одной вещи, напр: *я читаю; земля движется.*

2. Множественное число показываесть двѣ вещи или больше, такъ же дѣйствіе двухъ или многихъ вещей: *мы читаемъ, планеты движутся.*

§ 22. При именахъ, мѣсποименіяхъ и причастіяхъ примѣчаеъ должно: *падежъ и склоненіе.*

§ 23. *Падежъ* есць переменна въ окончаніи какого нибудь склоняемаго слова соотвѣшпвенно прилічному вопросу.

§ 24. *Падежей* считаеъся семь, а именно:

1. *Именительный*, копорый соотвѣшпствуеъ вопросу: *кто или что?* напр: *Кто основаль Петербургъ? Петръ Ве-*

1. НѸмѸр Ѹл сінгѸратік жнсемніаѸѸ Ѹн лѸкрѸ сáѸ лѸкрáре а Ѹн Ѹї лѸкрѸ, с. п. я зитáю (ѸѸ чітѸск), земля двіжеться (пѸмѸнт Ѹл сѸ мішкѸ).

2. НѸмѸр Ѹл мѸлторáтік жнсемніаѸѸ дóѸ сáѸ маїмѸлті лѸкрѸрі, óрі лѸкрáре а дóѸ сáѸ маїмѸлт'ор лѸкрѸрі, с. п. мы зитá-емъ (нóї чітім), планéты двіжуться (планéті лє сѸ мішкѸ).

§ 22. Лà нѸмі, денѸмі шї жмпѸртѸ-шірі трéбѸї сѸ жнсемнѸм кѸдѸрі лє шї плє-кѸрі лє.

§ 23. КѸдѸре а ёсті скімбáре лà сфѸр-шіре а Ѹн Ѹї кѸвѸнт плєкѸтóрю, потрі-вітѸ кѸ жнтребáре а кѸвіінчóасє.

§ 24. КѸдѸрі лє сінт шáптє, áдікѸ.

1. НѸмітóаре, кáре сѸ потрівѸці лà жн-требáре а ктò или зтò (чіні сáѸ чї)? с. п. чїні áѸ жнтемеєт ПётєрбѸрг Ѹл?

лікій. — Что дѣлаетъ зеловѣка благополѣзнымъ? добродѣшель.

2. Родітельный означаешъ принадлежностъ одной вѣщи къ другой и соотвѣтсвуетъ вопросу: *зѣй, зья, зѣе, когò или зегò?* напр: *Чѣй совѣтъ полѣзень? челоуѣка умнаго. Когò не хвалятъ? челоуѣка порòчнаго. Чегò возвратитъ не можно? прошѣдшаго врѣмени.*

3. Дательный соотвѣтсвуетъ вопросу; *кому или зему?* напр: *Кому уготовано въ бѣдущей жїзни блаженство? праведникамъ. — Чему Александръ Великій учїлся у Аристотеля? философіи.*

Пётръ великій (Пётръ чѣ л мари). —
чѣ фачѣ прѣ ѓм феричѣт? добродѣшель
(кѣвѣишѣе а).

2. Жнѣшѣтѣ о арѣ а жнѣмнѣ азж, кѣ ѣнлѣ крѣ
ѣстѣ а алтѣ ѣж, шѣ сѣ потрѣвѣцѣ лѣ жн-
трѣбѣ арѣ а : чѣй, чѣя, чѣѣ, когѣ или чегѣ
(а кѣрѣ ѣї, а кѣрѣ ѣї, а кѣ ѣї)? с. п. чѣй
совѣшѣ полѣзенѣ (а кѣ ѣї сѣфѣтѣ ѣстѣ фо-
лосѣтѣ орѣ)? чѣловѣка ѣмнаго (а омѣ ѣлѣ
кѣ мѣнтѣ). когѣ нѣ хвѣляшѣ (пѣ чѣні нѣ
лѣѣдѣж)? чѣловѣка порѣчнаго (прѣ чѣ л
рѣѣнѣрѣвѣт) чегѣ возврѣшѣшѣ не мѣжно
(чѣ нѣ сѣ прѣтѣ жнѣтѣ арѣ)? прѣшѣдѣшаго
врѣмени (врѣмѣ а трѣкѣтѣ). ш. ч.

3) Дзтзт́оаре а сє потрив́еці л́а жнтре-
ба́ре а кому́ или́ чему́ (к' ъї с' аѣ к'зр' ъї);
с. п. кому́ угош́овано въ б́удущей ж́из-
ни блаж́енство (к' ъї с' аѣ гзт́іт жн
в́іац'а в́ііт́оаре фері́іре а)? пр́аведни-
камъ (др́епці лор). чему́ Алекс́андръ
Велі́кій уч́ілся у Аристот́еля (Але-

4. Винительный познаётся по вопросу: кого или что? напр: Что въ началѣ сотворилъ Богъ? небо и землю.

5. Звательный соотвѣпсвуетъ вопросу: кто или что? и употребляется, когда кого зовёмъ, кличемъ, или къ кому взываемъ, напр: О Боже! о еремена!

6. Творительный познаётся по вопросу: кѣмъ, чѣмъ? напр: Кѣмъ побѣждёнъ Карлъ XII? Петромъ Великимъ. — Чѣмъ отлизается гелоеѣкъ отъ прѣзихъ животныхъ? разумомъ.

зандр чé л мáрі ч áѣ жмвѣцáт лà Арі-
стотéл)? филосóфіи (філософіéа).

4. Жмвіновѣцítóарéа сè кѣноáці прін
жнтребáреа когò или чшò (пè чíні сáѣ
чí)? чшò вѣ начáлѣ сотворíлѣ Бóгѣ
(ч' áѣ зíдít жнтрѣ жнчепѣт Дѣмне-
зéѣ)? нéбо и землю (чéрю л шí пѣмжнт
ѣл).

5. Кемѣтóарéа сè потрívéці лà Жнтре-
бáреа: ктò или чшò (чíні сáѣ чí)? шí
сè жнтребѣінцáѣж, кжнд кемѣм пè чíні
вà, сáѣ кжнд стрíгѣм кѣтре чíні вà:
ò Бóже (ò Дѣмнезéѣ лé)! ò временà
(ò вréмí)!

6. Прíчінѣтóарéа сè кѣноáці прін жн-
требáреа, кѣмѣ (дé чíні) чѣмѣ (прін
чè)? Кѣмѣ побѣждéнѣ Кáрлѣ XII (дé
чíні с'áѣ бíрѣт Кáрол àл дóѣспрезѣчé)?
Пётромѣ Велíкилѣ (дé мáрі лé Пётрѣ),
Чѣмѣ оплíчáешся чéловѣкѣ óшѣ прò-
чихѣ живóпныхѣ (прін чí сè дíосебéці

7. Предложный соотвѣстствуетъ вопросамъ : въ ко́мъ, въ зéмъ, на́ ко́мъ, на́ зéмъ, о́ ко́мъ, о́ зéмъ, при́ ко́мъ, при́ зéмъ, гдѣ? напр : Въ зéмъ состоитъ истинное блаженство? въ спокойствіи дýха.—О зéмъ наибólѣе юношество старáться должно? о́ просвѣщеніи своего́ рáзума и образовáніи сéрдца.

§ 25. Склонéніе е́сть измѣнénіе б́уквы или б́уквъ въ концѣ́ ка́кого́ ли́бо слóва по́ всѣмъ падежáмъ обо́ихъ ч́исель.

§ 26. При́ глаго́лъ, крóмъ рóда и

ом ѿ дїи чєлєалтї вѣцѣтѣри) ?
рѣзумомъ (прїи жнцѣлєжїре).

7. Жнаїнтепѣтѣри а сє потрївєцї лѣ жн-
трєбѣрі лє: вѣ кѣмъ, вѣ чємъ, нѣ кѣмъ,
нѣ чємъ, ѡ кѣмъ, ѡ чємъ, прїи кѣмъ, при
чємъ, (жн чїнє, жн чє, асѣпра кѣї, пє чї,
дє кѣрі, дє чї, лѣнѣ кѣрі, лѣнѣ чї,
ѿнде)? с. п. вѣ чємъ сосшѣпѣ ѿспїи-
ное блажєнсшво (жн чї сє кѣпрїндї адї-
вѣратѣ фєрїчїре)? вѣ спѣкѣйсшвїи
дѣха (жн лїнєцїре а мїнцѣ єї). ѡ чємъ
наибѣлѣе юношєсшво спарѣшѣя дѣл-
жно (дє чї маїмѣлт трєбѣ сѣ сє
жнгрїжѣскѣ тїнєрі і)? ѡ просвѣщєнїи
своегѣ рѣзума ѿ образованїи сєрдца
(Пєнтрѣ лѣмїнарє а мїнцѣ єї шї жн-
кїпѣрїре а інімѣ єї лѣр).

§ 25. Плєкарє а єстї скїмбарє а бѣкѣ єї
сѣѣ бѣкї лѣр дє лѣ сфѣршїт ѿл ѿн ѿї кѣвѣнт
лѣ тѣатї кѣдєрі лє лмѣндѣ лѣр нѣмєрі лѣр.

§ 26. Лѣ граю афѣрѣ дє пѣрте шї дє

числа, особенно примѣчать надлежѣтъ:
залогъ, наклонѣніе, время, лице и
спряженіе.—Но о сихъ собственно гла-
голамъ принадлежащихъ свойствѣхъ
упомянуто будетъ въ своёмъ мѣстѣ.

О имени вообще.

§ 27. Имя есть часть рѣчи, ко-
торая показывается:

1. Лице или вещь, какъ то: zelo-
вѣкъ, воинъ, домъ, земля, небо, море,
и проч.

2. Качество лица или вещи, напр:
добрый, храбрый, плодоносный, изобильный и проч.

3. Количество или число оныхъ, напр:
два, три, десять, сто, тысяча, и проч.

нѣмѣр, трѣбѣи ѧ жнсемнѧ: фѣлю ѧ,
плекарѣ ѧ, вѣме ѧ, фѧцѧ шѣ потрѣвѣре ѧ.
жнсе пѣнтрѣ ачѣстѣ жнсѣшѣрѣи, чѣ сѣ кѣвѣн
жмфѣинцѧт гѣрюрѣ лор, сѣ вѧ поменѣ лѧ
лѣок ѣл кѣвѣингѣс.

ДѢНЪМІ ОЩЕЩІ.

§ 27. И ѿ ми ле еѣти пѣрте а кѣвѣхнѣ
ѿлѣѣ, чѣ аратѣ :

1. Фѣцѣ сѣѣ лѣкрѣ, с. п. зеловѣкѣ (ом),
воинѣ (оцѣан), дѣмѣ (касѣ), землѣ
(пѣмѣнт), нѣбо (чѣрѣю), мѣре (мѣре)
ш. ч.

2. Фелюріме а ѿн' ей фѣцї сѧѿ ѿн ѿї лѿкрѿ
с. п. добрый (бѿн) храбрый (вїтїаз),
плодоносный (родїторїю) изобильный
(жмбѣлшѿгѧт) ш. ч.

3. КѢТЪЦІМЕ а, с. п. двѣ (дѡѢ), три
(трѣѢ) дѣсять (зѣче), стѡ (ѡ ѣтъ),
тысяча (ѡ мѣ) ш. ч.

§ 23. Имя бываетъ или существительное, или прилагательное или числительное.

1. **Существительное** имя означаеши лице или вещь, и познается по вопросу: кто или что? Таковы суть слова: *зелоуѣкъ, зѣбрь, столъ, книга, перо, надежда, память* и проч.

2. **Прилагательное** имя означаеши качество или состояніе лица или вещи, т. е. каково лице или какова вещь. Напр: *зелоуѣкъ умный, добродѣтельный; книга полезная; память острая* и проч.

3. **Числительное** имя есть то, которое означаеши число лицъ или вещей. Оно познается по вопросамъ: сколько? или *коликій? который изъ двухъ или изъ многихъ?* Таковы суть слова:

§ 28. НѸмі лє єєті сáѸ жмфіінцітóрю,
сáѸ алзтѸрат сáѸ нѸмзрзтóрю.

1. НѸмі лє жмфіінцітóрю жнсемнiáзж
фацз сáѸ лѸкрѸ, ші сє кѸнóаці прін
жнтребáре а: ктò или зтò (чіні сáѸ чі)?
с. п. зеловѣкъ, зєѣрь (фiáръ), стóль
(мáсз), кнiга (кáрте), перò (пáнз),
надєжда (нздєждє а), пáмьатъ (цiнєре
дє мiнте) ш. ч.

2. НѸмі лє алзтѸрат сáѸ асѸпранѸмі лє жн-
семнѣзж фєлюрiмє а фєцi єї сáѸ лѸкрѸ лѸї,
с. п. зеловѣкъ ýмный, добродѣтельный
(òм мiнтiòс, кѸкiòс); кнiга полєзная
(кáрте фолосiтóаре); пáмьатъ óстрая
(цiнєре дє мiнте грáвнiкз) ш. ч.

3. НѸмі лє нѸмзрзтóрю жнсемнѣзж нѸмзр
Ѹл фєцi лор сáѸ лѸкрѸрі лор, ші сє кѸ-
нóаці прін жнтребзрі лє: скóлько (кѣт)?
сáѸ колiкiй (кѣт дє мѸлт, дє мáрі)? ко-
шóрый iзъ двýхъ или iзъ мнóгихъ (кáрі

два, три, четыре, тысяча, первый, второй и проч.

О имени существительномъ.

§ 29. Существительныя имена имѣють сѣмь окончаній *а, е, ѣ, о, ъ, ь, я*, (*) напр. *кни́га, рука́; ли́це, со́лнце, ра́й, по́кой; о́блако, дѣ́ло; до́мъ, го́родъ; де́нь, тро́сть; землѣ́, вре́мя* и проч.

(*) Многія ѣзъ иносѣранныхъ именъ существительныхъ, въ Россійскомъ языкѣ употребляемыхъ, кончашся на *И* и *У*, напр. *А́лколи*, щелочная соль; *Ару́*, родъ гагары и проч. но таковыя слова сѣуть большою частію несклоняемы.

дѣи дої сѣѣ дѣи мѣлці)? с. п. два (дої) три
(трѣї), зетѣре (пѣтрѣ), тѣсяза (ѡ мѣе),
пѣрвыи (жнтѣї), вторыи (ѣл дої ле) ш. ч.

Дѣ нѣмі ле жмфїици тѡрю.

§ 29. Нѣмі ле жмфїици тѡари ѣѣ
шапте сфжршірі а, е, й, о, ѣ, ъ, я, (*)
с. п. книга (карте), рука (мѣнѣ), лице
(фѣцѣ), солнце (сѡари), покой (одае),
облако (нѡр), дѣло (трѣабѣ), дѡмѣ
(касѣ), гѡродѣ (ораѣ), дѣнь, трѡсть
(бастѡн) земля (пѣмѣнт), вѣмя (вѣ-
ме) ш. ч.

(*) Мѣлті дѣи слѡві ле стрѣїні жмфїици-
тѡари, жнтребѣицаѣті жн лімѣ'а рѣссѣскѣ,
сѣ сфжршѣск жн и сѣѣ у, ѣлколи (фѣлю дѣ
сѣре хїмїчѣскѣ), Арѣ (фѣлю дѣ пѣсїре),
ш. ч. жнсе аша фѣлю дѣ слѡві сїнт маї-
тотдѣѣна неплекѣті.

§ 30. Имя существительное бываесть:

1. Собственное, которое одному только лицу или одной только вещи приличествуетъ, на пр. *Ахиллъ*, *Александръ*, *Москва*, *Нева*.
2. Общее или нарицательное, которое принадлежишь многимъ лицамъ или вещамъ одинакаго рода, напр. *человѣкъ*, *птица*, *рѣка*, *городъ* и проч.
3. Собирательное имя естъ общее названіе многимъ лицамъ или вещамъ одного рода, напр. *соборъ*, *лѣсъ*, *воинство*, *стадо* и проч.

§ 31. Существительныя имена бывають чешырѣхъ родовъ, а именно: *мужескаго*, *женскаго*, *средняго* и *общаго*.

1. Имена мужескаго рода суть тѣ, предъ которыми можно сказать слово *сей*, напр: *сей человекъ*, *сей слуга*, *сей домъ* и проч: Къ мужескому роду принадлежають имена:

§ 30. Нѣми лє жнфіінцітѡарі сє жм-
парт жн трєї :

1. Жнєшїт, чї сє кѡвіні нѣмаї ѡн єї
фєці сѧѡ ѡн ѡї лѡкрѡ с. п. Ахїль (Ахі-
лєфс), Алексáндръ (Алєхáндр), Мо-
сквá (Мóска), Невá (Невá рѡѡ л Пє-
тербѡрг ѡлѡї).

2. Общєск, чї сє кѡвіні мѡлт' ор фєці
сѧѡ лѡкрѡрї дє ѡн фєлѡ, с. п. человѣкъ
(óм), пшїца (пáсіре), рѣкá (рѡѡ), гó-
родъ (орáш), ш. ч.

3. Кѡпрїнзѡтѡрѡ сѧѡ адѡнѡтѡрѡ, чї шї
жн нѣмѡр ѡл сїнгѡрáтїк кѡпрїндї мѡлтї,
с. п. собѡръ (собѡр), лѣсѡ (пѡдѡре),
вѡйнсшво (оáсте), спáдо (тѡрмѡ), ш. ч.

§ 31. Нѣми лє жнфіінцітѡарі сїнт дє
пáтрѡ пѡрци, áдікѡ: бѡрбѡтєци, фїмєєци,
нічдєѡні шї опцїєци.

1. Нѣми бѡрбѡтєци сїнт, жнáнтїá кѡр'
ора сє пѡáтї зїчє слѡв'á сєй (ачєст) с.
п. сєй человѣкъ (ачєст óм) ш. ч. á
пѡрц' єї бѡрбѡтєци сїнт нѣми лє:

а) Вещей одушевленныхъ мужескаго пола, напр: отецъ, воевода, дядя, герой.

б) Вещей неодушевленныхъ, кончающихся на Й и Ъ, напр: покой, рай, домъ, столъ и проч.

2. Женскаго рода имена сущь тѣ, предъ коими можно сказать слово сѣя, напр: сѣя книга, сѣя земля, сѣя добродѣтель. — Къ женскому роду принадлежащѣя имена вещей:

а) Одушевленныхъ женскаго пола, каковы сущь: мать, сестра, Княгиня.

б) Вещей неодушевленныхъ, кончающихся

а) Фіі́нци лор жнеѣфлеці́ті а пз́рц' єї бзр-
бзт́еці́, є. п. оп́ець (т́атз), воев́ода
(повзцѣ́торю а ѣн' єї о́ці), д́ядя
(мо́ш), герóй (ві́тіаз).

б) Лѣкрѣ́рі лор нежнеѣфлеці́ті, чі а́ѣ ла
єфжрш́іт й єа́ѣ з є. п.: покóй (оді́хнз),
ра́й (ра́ю), до́мь (ка́сз), сшóль (ма́сз),
ш. ч.

2. Нѣ́мі а пз́рц' єї фіме́еці́ сінт, жна́ін-
та кз́р ора є́є по́аті з́іче слóв'а сі́я
(ача́стз) є. п. сі́я кні́га (ача́стз ка́ртз),
сі́я земл́я (ач́ест пз́мж́нт), сі́я добро-
дѣ́шель (ача́стз кѣ́віінцз). а пз́рц' єї
фіме́еці́ сінт нѣ́мі лє :

а) Фіі́нци лор жнеѣфлеці́ті а пз́рц' єї фі-
ме́еці́, є. п. ма́шь (ма́мз), сеспра́
(єóрз), Княгі́ня (До́амнз) ш. ч.

б) Лѣкрѣ́рі лор нежнеѣфлеці́ті, чі а́ѣ ла
єфжрш́іт а, ь, я, є. п. сла́ва (сла́вз),
побѣ́да (ві́рѣ́інцз), но́чь (но́апте),

ся на а, ь, я, напр: сла́ва, побѣ́да,
но́зь, пеза́ль, земля́, до́ля и проч. (*).

(*) Діи́ ачѣсті сѣ осебѣск: 1) нѣмі ле
мѣкрѣрі лор нежнеѣфлеціті лѣ сфжршіт
кѣ мя, с. п. вре́мя, шѣмя (вѣрф ѣл
кап ѣлѣі) ш. ч. 2) сло́ві ле ѣрмѣтѣарі,
сфжршіті кѣ ь: алша́рь, (алта́рю) Ап-
рѣль (Апрі́л), бо́ршъ (латѣре а корѣ-
бі" еі), бредень (мре́же), буква́рь (аз-
бѣке́рю), ви́хрь (ві́фор), во́плъ (стри-
га́ре), гво́здъ (кѣю), Генва́рь (Гена́-
рю), глаго́ль (гра́ю) го́голь (па́рте а кап
ѣлѣі), гребе́нь (ке́птіні) гру́здъ (фе-
лю де хрі́в), Дека́брь (Декѣ́мври), де-
гошъ (до́хот), же́лудъ, (гіндѣ) звѣ́рь
(фга́рѣ), Їльме́нь (Іамен), инбі́рь
(інбі́р) Ію́нь (Іѣні), Ію́ль (Іѣлі), ка-
ленда́рь (кѣлінда́рю), ка́мень (па́трѣ),
ка́шель, кисе́ль (за́мѣ акрішо́арѣ), кис-
ше́нь (бо́мѣѣ тѣлхѣріа́скѣ), ко́зырь (ко́з),

печáль (мзхнічѹне), землѧ, дóля (пáрте) ш. ч.

кóмель (ожа́к) ко́нь (ка́л), ко́рабль
(ко́рабіє) ко́рень (рздзчінз), ко́сарь
(кѹцїт ма́ре), ко́шпыль (то́аг), ко́-
че́нь (кзпзцінз дѣ кѹрэ́кю), ко́шэль
(коцѹ́г), кре́мень (кре́менї), кре́мль
(кре́млю), кре́ндель (ко́ла́к), куба́рь
(фе́лю дѣ жо́к), ку́ль (зѣ́че пѹдѹрі́),
ла́герь (ла́гзр), ла́нь (чѹ́тз), ла́пошь
(фе́лю дѣ жнкзлцзмї́нте), ла́рь (ла́дз),
ли́вень (плóає ма́ре), ломо́шь (бѹ́катз
дѣ пѹ́не тзѣ́тз), ми́нда́ль (мі́гда́лз),
ми́шка́ль (мѹ́тка́л), мона́швырь (мз-
нзстї́ре), на́шащырь (ці́бірі́г), Но́ябрь
(Но́ември́), о́гонь (фо́к), О́кшя́брь
(О́ктóмври́), о́рарь (о́ра́рю), па́н-
цы́рь (кзмéшз дѣ фе́р), пéнь (бѹ́тѹ́к),
пéречень (то́атз ѿ́м'а), пéрсень
(іне́л), пї́сарь (скрі́іто́рю), пла́мень

3. Средняго рѣда имена сѹть шѣ, прѣдѣ
 кѣими мѣжно сказашѣ слово *сѣ*, напр:
сѣ перѣ, сѣ врѣмя. — Средній рѣдѣ
 соспойшѣ ѣзѣ имѣнѣ, кончащѣхся на
е ѣ о, шакже на *мя*, ѣ названѣй молѣ-
 дыхѣ живѣпныхѣ на *а ѣ я*, напр: *лицѣ*,
спасѣнѣе, дѣбло, врѣмя, отрогѣа, дѣтѣя.

4. Общаго рѣда имена сѹть шѣ, кѣи
 заключающѣ въ себѣ двѣ рѣда мѹже-
 скѣй ѣ жѣнскѣй ѣ прѣдѣ кѣими мѣжно
 упошребѣшѣ *сѣй ѣ сѣя* напр: *сѣй ѣ*
сѣя порѹка, ворожея ѣ проч.

пѣрѣ), пѣршенѣ (сѣл ѣл тѣлѣмѣ ѣѣ),
 пузѣрь (вѣшѣкѣ), пусшѣрь (лѣк слѣбѣд
 ѣнтре кѣсѣ), пѹшѣ (дѣлѣм), ревѣнѣ (ре-
 вѣнт), ремѣнѣ (кѣрѣѣ), рѹблѣ (рѣблѣѣ), рѹлѣ
 (кѣрѣмѣѣ), сбѣшенѣ (гарѣч), сгѣбенѣ (фѣлѹ
 дѣ пѣнѣ), Сеншѣбрѣ (Сѣптѣмѣврѣ), сло-
 варѣ (словѣрѹѣ), спѣбѣлѣ (вѣргѣа флѣорѣѣѣ),

3. Нѣмі нічдѣѣні сїнт, жнаїнтѣ кѣр ор
пѣтѣмзїче слѣв'а сїє с. п. сїє перѣ (ачѣстѣ
пѣнѣ), сїє дїшѣ (ачѣст копїл). пѣрте а
нічдѣѣн'а кѣпрїндї нѣмі лѣ лѣ сфжршїт
кѣ е шї о, ашїждїрѣ шї мя, шї нѣмірі
лѣ вѣцѣїтѣрі лор мїчї, лѣ сфжршїт кѣ а
шї я, с. п. лїцѣ, спасѣніє (мжнтѣїре),
дѣло (лѣкрѣ, трїѣвѣ), врѣмя, опрѣчѣ
(копїл), дїшѣ.

4. Нѣмі опцѣцї сїнт ачѣ лѣ, чї кѣпрїнд
атѣт пѣрте а вѣрѣтїѣскѣ кѣт шї чѣ
фїмѣїѣскѣ, шї жнаїнтѣ кѣр ор пѣтѣм
жнтрѣбѣїнцѣ сѣй шї сїѣ, с. п. сѣй шї
сїѣ порѣка (кїзѣш), ворожѣ ш. ч.

сшїхѣрь (стїхѣрь), ўголѣ (кѣрѣѣні),
Фѣврѣлѣ (Фѣврѣѣрі), фонѣрь (фанѣ-
рь), хмѣлѣ (хѣмѣѣ), хрусшѣлѣ (крї-
стѣл), шѣвѣлѣ (щѣвїє), щѣбѣнѣ (здѣро-
бїтѣрі лѣѣн ѣї зїд) ѣкорѣ (ѣрс ѣл корѣ-
бї' єї), ѣншѣрь (кѣхлїѣѣрь), ѣчмѣнѣ
(ѣрз).

О склонѣніи именъ существительныхъ.

§ 32 Имена существительныя имѣ-
ютъ чешыре склонѣнія, а именно:

1. Пѣрвое склонѣніе содержишь въ
себѣ имена, кончащіяся на а и я
рода мѹжескаго, жѣнскаго и ѡбщаго,
напр: *воевода, кнѣга, слуга, дѣдя,*
земля, и проч.
2. Ко вшорѡму склонѣнію принадле-
жають имена, кончащіяся на ѣ, ъ, е,
о, такъже на ъ мѹжескаго рода: *по-*
кой, дѡмъ, сѣрдце, дѣло, свидѣтель
и проч.
3. Ко шрѣшъему принадлежають имена
на а и я срѣдняго рода, напр: *отрога,*
врѣмя, сѣмя, дитѣ и проч.
4. Чешвѣршое склонѣніе соспойшь ѣзь
имѣнь, кончащихся на ъ жѣнскаго рода,
напр: *добродѣтель, стѣрасть, тѣнь и*
проч.

Дє плєкзрі лє нѣмі лор жнфіінцітѡрі.

§ 32. Нѣмі лє жмфіінцітѡрі аѣ пѡ-
трѣ плєкзрі, адікз.

1. Плєкарє а жнтѣї кѣпрінді нѣмі лє,
чї аѣ лѡ сфжршіт а шї я, бзрбзтєці,
фімєєці, шї опцїєці, с. п. воевѡда,
кнїга, дѣдѣ (мѡш ѣл), землѣ ш. ч.

2. Чє ѡ дѡ а кѣпрінді нѣмі лє, сфжрші-
ті кѣ й, ѡ, е, о, ашіждїрѣ шї кѣ ѡ,
фіінд бзрбзтєці: покѡй, дѡмѡ, сєрдцє
(їнімз), дѣло, свидѣшєль (мѡртѣр)
ш. ч.

3. Чє ѡ трєї а кѣпрінді нѣмі лє лѡ сфжр-
шіт кѣ а шї я ѡ пзрцї єї нїчдєѣнї,
с. п. опрѡчѡ, врємѣ, сѣмѣ, дїшѣ, ш. ч.

4. Ѧ пѡтрѡ кѣпрінді нѣмі лє фімєєці,
чї аѣ лѡ сфжршіт ѡ, с. п. добродѣшєль
(кѣвіінцз), спрѡспѣ (пѡтїмз), шѣнѣ
(ѣмбрз) ш. ч.

П Р И М Ъ Р Ы

на всѣ четыре склоненія именъ
существительныхъ.

Склоненіе первое.

А.

Е д ѣ н .

М н о ж .

И. З.	Вода,	Воды,
Р.	Воды,	Водъ,
Д.	Водѣ,	Водамъ,
В.	Воду,	Воды,
Т.	Водою;	Водами,
П.	Водѣ.	Водахъ.

И. З.	Слуга,	Слуги;
Р.	Слуги,	Слугъ,
Д.	Слугѣ,	Слугамъ,
В.	Слугу,	Слугъ,
Т.	Слугою,	Слугами,
П.	Слугѣ.	Слугахъ.

По первому изъ сихъ примѣровъ
склоняюшся: имена вещей неодушев—

П І Л Д І

чѣ лор пѣтрѣ плекѣрі а нѣмі лор жнфїїн-
цїтѣрі.

Плекѣре а а.

А.

Сінг.

Мѣлт.

Н. К. Аѣпѣ,
Жнс. а Аѣп'ей,
Д. Аѣп'ей,
Жнв. Аѣпѣ,
П. кѣ Аѣпѣ,
Жна. Аѣпѣ.

Аѣпі,
а Аѣпі лор,
Аѣпі лор,
Аѣпі,
кѣ Аѣпі,
Аѣпі.

Н. К. Глѣгѣ, Глѣжї,
Жнс. а Глѣж'ей, а Глѣжї лор,
Д. Глѣж'ей, Глѣжї лор,
Жнв. Глѣгѣ, Глѣжї,
П. дѣ Глѣгѣ, дѣ Глѣжї,
Жна. Глѣгѣ. Глѣжї.

Дѣпѣ пїлд'а дїнтжї сѣ плѣкж нѣмі
лѣ чѣ лор нежпсѣфлѣцїті, їар дѣпѣ а до"

лѣнныхъ, по второму имени вещей
одушевлѣнныхъ, кончащихся на а,
каковы сущь: похвала, слава, голова,
рука, нога, дѣвица, воевода, поруча.

Я.

Е д и н.

М н о ж.

И. З.	Пўля,	Пўли,
Р.	Пўли,	Пўль,
Д	Пўлѣ,	Пўлямъ,
В.	Пўлю,	Пўли,
Т.	Пўлею,	Пўлями,
П.	Пўлѣ.	Пўляхъ.

И. З.	Шёя,	Шёи,
Р.	Шёи,	Шёй,
Д.	Шёѣ,	Шёямъ,
В.	Шёю,	Шёи,
Т.	Шёею,	Шёями,
П.	Шёѣ.	Шёяхъ.

а нѣмі ле фїїнци лор жнеѣфлеціті, ефжр-
 шїті кѣ а, прекѣм сїнт: похвала (лаѣдѣ),
 слава, голова (кап), рука (мѣнѣ), нога
 (пічор) дѣвїца (фечорѣ), воевода, доля
 ш. ч.

Я.

Сїнг.

Мѣлт.

Н. К. Глѣнц ѣле,	Глѣнцѣрї, лор,
Жне. ѣ Глѣнц ѣлѣї,	ѣ Глѣнцѣрї лор,
Д. Глѣнц ѣлѣї,	Глѣнцѣрї лор,
Жне. Глѣнц,	Глѣнцѣрї,
П. кѣ Глѣнц,	кѣ Глѣнцѣрї,
Жна. Глѣнц,	Глѣнцѣрї.

Н. К. Гѣт ѣле,	Гѣтѣрї лор,
Жне. ѣ Гѣт ѣлѣї,	ѣ Гѣтѣрї лор,
Д. Гѣт ѣлѣї,	Гѣтѣрї лор,
Жне. Гѣт,	Гѣтѣрї,
П. кѣ Гѣт,	кѣ Гѣтѣрї,
Жна. Гѣт.	Гѣтѣрї.

	Е д и н.	М н ó ж.
И. З	Лйлія,	Лйліи,
Р.	Лйліи,	Лйлій,
Д.	Лйліи,	Лйліямъ,
В.	Лйлію,	Лйліи,
Т.	Лйліею,	Лйліями,
П.	Лйліи.	Лйліяхъ.

По пёрвому примѣру склоняюшся: именà кончащіяся на **я** съ предъидущею согласною б́уквою, напр: б́уря, б́аня, д́ыня, милост́ыня, пуст́ыня, боѓиня, в́оля, д́оля и проч.

По впорóму кончащіяся на **ея, оя, уя, ъя**, напр: лядвеѧ, вереѧ: соѧ, гешуѧ, статуѧ, скамьѧ, кельѧ и проч. —

По прѣшъему кончащіяся на **ія**, каковы сушь: Иса́ія, Илі́я, Марі́я, Импері́я, и прог.

С і н г.

М ъ л т.

Н. К. Крїн , ъле , Крїні , лор ,
 Жне. а Крїн ълѣї , а Крїні лор ,
 Д. Крїн ълѣї , Крїні лор ,
 Жнв. Крїн , Крїні ,
 П. кѣ Крїн , кѣ Крїні ,
 Жна. Крїн. Крїні.

Дѣпъ пїлд'а жнтѣї сѣ плїакѣ нѣмі ле ,
 чї аѣ ла сфжршїт я дѣпъ ѡ неглаєнікѣ , с.
 п. бѣря (фѣртѣнѣ) , бая (фередѣѣ) ,
 дѣня (зѣмѡз) , милоспїня (мїлостѣніє) ,
 пуспїня (пѣстїю) , богїня (дѣмнезе-
 ѡаїкѣ) , вѡля (воїнцѣ) , дѡля ш. ч.

Дѣпъ а дѡ'а сѣ плїакѣ , чѣ ле кѣ ея ,
 оя , уя , ѣя , ла сфжршїт , с. п. лїдвєя (пїчѡр
 ѣл дѣ сѣ пѣн ла жєнѣнкѣ) , верєя (пѣр ,
 сѣжлп) , сѡя (гѣє а) , чешуя (цѣст) ,
 спѣшуя (чоплїт) , скамѣя (скѣдн фѣрѣ
 рѣзѣм) , кѣлья (кїліє) ш. ч.

Дѣпъ а трѣї а пїлдѣ сѣ плїакѣ чѣ ле ,
 чї аѣ ла сфжшїт їя , с. п. Исаїя , Илїя

П р и м ѣ н і я.

1. Именà, кончащіяся на *га, жа, ка, ха, за, ша, ща*, въ родительномъ падежѣ единственнаго и въ именительномъ множественнаго числѣ бѣву *а* перемѣняють на *и*, напр: *дугà, дуги, и дуги; рука, руки, и руки; душа, души и души* и проч.

2. Именà на *жа, ша, ща*, въ творительномъ падежѣ единственнаго числа перемѣняють бѣву *а* на *ею*, напр: *стужа, стужею; душа, душею; роща, ею* и проч.

3. Конечный слогъ *ка*, когда предъ нимъ находится какая либо изъ слѣдующихъ бѣвъ *б, в, д, з, л, м, н,*

(Іліі), Марія, Имперія (жмпзрзціє), ш. ч.

Жнсемнзрі.

1. Нѣмі лє, чї аѣ лѧ сфжршіт га, жа, ка, ха, ча, ша, ща, скімеѣ а ѣн и лѧ кз-дѣре а жнеѣшітѡаре ѧ нѣмзр ѡлѣї сінгѡ-ратік, шї лѧ нѣмітѡаре а мѡлторатікз є. п. дуга (кѡркѡбзѡ), дуги (ѧ кѡркѡбзѡ лѣї), шї дуги (кѡркѡбѣї); рука (мѣнз), руки (ѧ мѣн' єї) шї рѣки мѣїні); душа (сѡфлет), души (ѧ сѡфлет ѡлѣї) шї дѣши (сѡфлеті) ш. ч.

2. Нѣмі лє лѧ сфжршіт кѡ жа, ша, ща, лѧ прічінѡітѡаре а сінгѡратік ѡлѣї скімеѣ а ѣн єю, є. п. сшѣжа (фріг), сшѣжею (кѡ фріг); душа, душею (кѡ сѡфлет ѡл); рѡща (пзѡѡріцз), рѡщею (кѡ пзѡѡріцз).

3. Ка дїн сфжршіт, кѣнд ѡрмѧзѣ дѡпзѡ бѡкі лє : б, в, д, з, л, м, н, р, с, ш, сѣ скімеѣ ѣн окз лѧ жнеѣшітѡаре а мѡл-

р, с, т, въ родішельномъ мно́жес-
спвенномъ перемѣняются на окъ,
напр: скóбка, скóбокъ; лáвка, лáвокъ;
лóдка, лóдокъ и проч.

4. Въ именáхъ на жка, зка, шка, по-
слѣдняя б́уква ка, а въ кончащихся
на йка, йька, всѣ сїи б́уквы въ роді-
шельномъ мно́жеспвеннаго числа пе-
ремѣняють на екъ, напр: кру́жка,
кру́жекъ; лóжка, лóжекъ; бóзка, бóзекъ;
рѣ́зка, рѣ́зекъ; ша́шка, ша́шекъ; за́йка,
за́екъ; ле́йка, ле́екъ; ня́нька, ня́некъ,
и проч.

5. Имена кончащіяся на гла, гра, кла,
кна, кра, ѣ хна, въ родішельномъ
мно́ж: послѣ б́уквъ г, к, х, прини-

торáтíк' џлџí, с. п. скóбка (скóабџ),
скóбокџ (à скóабí лор); лáвка (дџгíанџ),
лáвокџ (à дџгéні лор); лóдка (лџнтрé),
лóдокџ (à лџнтрí лор), ш. ч.

4. Лà нџмі лe, чí аџ лà сфжршіт жка,
чка, шка, слóг џл ка, íр лà чé лe,
чí аџ лà сфжршіт ика, џка, тóатí ачé-
сті бџкí сè скíмбџ џн екџ лà жнџші-
тóаре а мџлторáтíкџ, с. п. крúжка
(чџтџрџ), крúжекџ (à чџтџрí лор);
лóжка (лíнгџрџ), лóжекџ (à лíнгџрí
лор); бóчка (полобóк), бóчекџ (à
полобóачí лор); рџчка (пжрџџ), рџчекџ
(à пжрџí лор); шáшка, шáшекџ (à шáш-
чі лор), чайка (фéлю дè пáсіре); ча-
екџ (à ачéст' ор пџсџрí), лéйка, лéекџ
(à лéйчі лор); нянька (дадáкџ), нянекџ
(à дадáчі лор), ш. ч.

5. Нџмі лe, чí аџ лà свжршіт гла, гра,
кла, кна, кра шí хна, лà жнсџшітóа-
ре а мџлторáтíкџ éџ о дџпџ г, к, х, с.

мають о, напр: игла, иголь; игра, игоръ и проч.

6. Имена, кончащіяся на вна, жна, сна, тла, вца въ ономъ надѣжѣ послѣ буквъ в, ж, с, т, принимають букву е, напр: гривна, гривенъ; сосна, сосенъ; княжна, княженъ; метла, метель; овца, овецъ, и проч.

7. Имена, кончащіяся на ба, га, ма, съ предъидущею буквою, ь, такъ же и кончащіяся на йма, йна, въ родителномъ множествѣ: числа, перемѣняють букву ь и й на е, напр: судьба, судьбъ; серга, серегъ; тюрьма, тюремъ; кайма, каемъ; лайка, лаекъ и проч.

п. игла (а́к), иго́ль (а́ а́чі лор); игра (жо́к), иго́рь (а́ жо́кѣрі лор) ш. ч.

6. Нѣмі лє, чі а́ѣ ла сфжршіт вна, жна, сна, пла, вца, ла жнєѣшітѣаре а мѣл-торатікѣ єѣ е дѣпѣ в, ж, с, ш, є. п. грівна, грівень (а́ грі́вні лор); сосна (бра́д), сосєнь (а́ бра́зі лор); княжна (домні́цѣ), княжєнь (а́ домні́ці лор); мешла (мѣтѣрь), мешель (а́ мѣтѣрі лор); овца (о́ає), ове́цѣ (а́ о́і лор), ш. ч.

7. Нѣмі лє, чі а́ѣ ла сфжршіт ьба, ьга, ьма, йма, йна, єкімѣж бѣке а ьші и жн є, ла жнєѣшітѣаре а мѣлторатікѣ, є. п. судьба (сѣартѣ), судєбѣ (а́ сѣар-ті лор); сєрьга (черчє́л), сєрєгѣ (а́ черчє́і лор); шюрьма (жнкісѣаре), шю-рємѣ (а́ жнкісѣрі лор); кайма (перва́з), каємѣ (а́ перва́зѣрі лор); ла́йка (пѣ-лє дѣ кѣне лѣкратѣ), лаєкѣ (а́ ачє́стор пѣ́і), ш. ч.

8. Именà кончащіяся на жжа, кша, рза, ща, въ родішельномъ мнóже-
спвен: перемѣняють б́укву а на ей;
вожжа́, вожже́й; парза́, парзе́й; ве́кша, ве́кшей; ро́ща, ро́щей, и проч.

9. Кончащіяся на дя, ря, та́къ же нѣкошорыя изъ кончащихся на ля и на съ предъидущею гласною б́уквою, б́укву я перемѣняють на ей, а ино-
гда на ь, напр: дядя́, дяде́й; бу́ря, бу́рей и бу́рь; заря́, заре́й; то́ня, то́ней; до́ля, до́ль и до́лей и прóч.

8. НѸмі лє лὰ сфѣршіт кѸ жжа, кша,
рча, ща, скі́мбѣ а ѣн ей лὰ жнєші-
тѸаре а мѣлторáтїкѣ, с. п. вожжа
(фрѣѸ), вожжєй (à фрѣі лор); парча
(стѸфѣ кѸ áѢр єáѸ аржінт), парчєй
(à стѸфі лор); вєкша (вєвєріцѣ), вєкшей
(à вєвєріці лор); рѸща, рѸщей (à пѣдѢ-
ріці лор), ш. ч.

9. Чє лє, чї áѸ лὰ сфѣршіт дя, ря ашіж-
дірѣ шї ѣні лє дїн чє лє, чї áѸ лὰ сфѣр-
шіт ля, ня дѢпѣ Ѹ глáснїкѣ, скі́мбѣ я
ѣн ей, ї́р ѣніорї ѣн ь, с. п. дядя
(мѸш), дядєй (à мѸші лор); бѸря,
бѸрей и бѸрь (à фѢртѣні лор); шѸня
(пѣскѢіре), шѸней (à пѣскѢірі лор);
заря (зѸрі), зарєй (à зѸрі лор); дѸля,
дѸль и дѸлей (à пѢрці лор), ш. ч.

Склонѣніе вшорѣе.

Й.

Е д и н .

М н о ж .

И. З.	Рѡй,	Рой,
Р.	Рѡя,	Роѣвъ,
Д.	Рѡю;	Роямъ,
В.	Рѡй,	Рой,
Т.	Рѡемъ,	Роями,
П.	Рѡѣ.	Рояхъ.
И. З.	Соловѣй;	Соловьѣй;
Р.	Соловьѣ,	Соловьѣвъ;
Д.	Соловьѣю,	Соловьѣмъ;
В.	Соловьѣ,	Соловьѣвъ,
Т.	Соловьѣмъ,	Соловьѣми,
П.	Соловьѣ.	Соловьѣхъ.

По первому примѣру склоняющіяся имена вещей неодушевленныхъ , какъ то : обѣдай , строй , слѡй , покой и проч : а по второму имена существвъ оду-

Плекаре а доа.

И.

Синг.

МѸлт.

Н. К. Рóю ,

Рóї ,

Жне. а Рóю лѸї ,

а Рóї лор ,

Д. Рóю лѸї ,

Рóї лор ,

Жнв. Рóю ,

Рóї ,

П. кѸ Рóю ,

кѸ Рóї ,

Жна. Рóю.

Рóї.

Н. К. Прівігітóаре ,

Прівігітóрі ,

Жне. а Прівігітóар'ей ,

а Прівігітóрі лор ,

Д. Прівігітóар'ей ,

Прівігітóрі лор ,

Жнв. Прівігітóаре ,

Прівігітóрі ,

П. кѸ Прівігітóаре ,

кѸ Прівігітóрі ,

Жна. Прівігітóаре.

Прівігітóрі.

ДѸпз пѸлд'а дѸнтѸї сѸ пѸакж нѸмі ле лѸк-
рѸрі лор нежнеѸфлеціті, с. п. обычай, сшрóй
(ашазаре а дѸ рѸзбоóю), слóй (рѸнд), покóй
ш. ч. гѸр дѸпз а доа пѸлдѸ нѸмі ле фѸінці

шевлѣнныхъ, каковы сѹтъ: Алексѣй,
Юлій, воробѣй, водолей и проч.

Ъ.

Е д и н.

М н о ж.

И. З. Сно́пъ,
Р. Снопа́,
Д. Снопѹ́,
В. Сно́пъ;
Т. Снопóмъ;
П. Сно́пъ.

Снопѹ́,
Снопóвъ,
Снопáмъ,
Снопѹ́,
Снопáми,
Сно́пахъ.

И. З. Во́инъ,
Р. Во́ина,
Д. Во́ину,
В. Во́ина,
Т. Во́иномъ,
П. Во́инѣ.

Во́ины,
Во́иновъ,
Во́инамъ,
Во́иновъ,
Во́инами,
Во́инахъ.

О В Ъ.

И. З. Азо́въ,   ы,
Р. Азо́ва,   ыхъ,
Д. Азо́ву,   ымъ,

лор жнѣѣфлѣціті, с. п. Алексѣй, Юлій,
воробѣй (воробѣі), водолѣй (чѣскѣаті
апъ лѣ фѣредѣі) ш. ч.

Ъ.

Сі н г.

Мѣ л т.

Н. К. Снѣп,	Снѣпѣ,
Жнѣ. ѣ Снѣп ѣлѣі,	ѣ Снѣпѣ лор,
Д. Снѣп ѣлѣі,	Снѣпѣ лор,
Жнѣ. Снѣп,	Снѣпѣ,
П. кѣ Снѣп,	кѣ Снѣпѣ,
Жнѣ. Снѣп.	Снѣпѣ.

Н. К. Ощѣан,	Ощѣнѣ,
Жнѣ. ѣ Ощѣан ѣлѣі,	ѣ Ощѣнѣ лор,
Д. Ощѣан ѣлѣі,	Ощѣнѣ лор,
Жнѣ. Ощѣан,	Ощѣнѣ,
П. дѣ Ощѣан,	дѣ Ощѣнѣ,
Жнѣ. Ощѣан.	Ощѣнѣ.

О В Ъ.

Н. К. Азѣф,	Азѣфѣ,
Жнѣ. ѣ Азѣф ѣлѣі,	ѣ Азѣфѣ лор,
Д. Азѣф ѣлѣі,	Азѣфѣ лор,

Е д и н.	М н о ж.
В. Азѡвъ ,	ы ,
Т. Азѡвымъ ,	ыми ,
П. Азѡвъ.	ыхъ.

По сему примѣру склоняющіяся имена городѡвъ, кончащіяся на *евъ, овъ, инъ, ынъ, екъ*, напр: *Алексѡндрѡвъ, Борисѡвъ, Бѣлевъ.*

И. З. Орлѡвъ ,	ы ,
Р. Орлѡва ,	ыхъ ,
Д. Орлѡву ,	ымъ ,
В. Орлѡва ,	ыхъ ,
Т. Орлѡвымъ ,	ыми ,
П. Орлѡвъ.	ихъ.

Такъ же склоняющіяся имена прозвѡній , кончащіяся на *евъ, овъ, нь*, напр: *Чернышевъ, Салтыковъ, Голіцынъ* и проч.

Примѣз. Имена на *скъ* въ шворішельномъ едінствѡвеннаго и во всѣхъ

Сінг.

МѸлт.

Жнв. Изòф ,

Изóфї ,

П. кѸ Изòф ,

кѸ Изóфї ,

Жна. Изóф.

Изóфї.

ДѸпз пілд'а ачасть сè пліакж нѸмі ле о-
раші лор, лə сфжршіт кѸ евъ, овъ, инъ, ынъ,
екъ, с. п. Алєхáндровъ, Борісовъ, Бѣлевъ.

Н. К. Оролòф ,

Оролóфї ,

Жнс. à лѸї Оролòф ,

à Оролóфї лор ,

Д. лѸї Оролòф ,

Оролóфї лор ,

Жнв. Оролòф ,

Оролóфї ,

П. дè Оролòф ,

дè Оролóфї ,

Жна. Оролóф.

Оролóфї.

Ашáфелю сè пліакж нѸмі ле порéклі лор
лə сфжршіт кѸ евъ, овъ, нь, с. п.
Чернышєвъ, Салшыкóвъ, Голіцынь,
ш. ч.

Жнсемнáре. НѸмі ле, чї áѸ сфжршіт
скъ, лə ПрічінѸтóаре а сінгѸратікз шї

падажахъ мно́жесшвеннаго числа послѣ
буквы к принимаюшъ всегда и, а не ы,
напр: **Тобольскъ, Тобольскимъ** и проч.

ИНЪ.

И. З.	Дворяни́нъ,	Дворя́не,
Р.	Дворяни́на,	Дворя́нъ,
Д.	Дворяни́ну,	Дворя́намъ,
В.	Дворяни́на,	Дворя́нъ,
Т.	Дворяни́номъ,	Дворя́нами,
П.	Дворяни́нъ.	Дворя́нахъ.

Ъ.

И. З.	Госѣ́тъ,	Госѣ́ти,
Р.	Госѣ́я,	Госѣ́ей,
Д.	Госѣ́ю,	Госѣ́ямъ,
В.	Госѣ́я,	Госѣ́ей,
Т.	Госѣ́емъ,	Госѣ́ями,
П.	Госѣ́тъ.	Госѣ́яхъ.

Е.

И. З.	Лице́,	Ли́ца,
Р.	Лица́,	Ли́цъ,
Д.	Лицу́,	Ли́цамъ,

ла тоаті кѣдѣрі ле иѣмѣр ѣлѣи мѣлторатік,
 дѣпѣ бѣке а к ѣѣ тотѣна и ші нѣ ы,
 с. п. Тобольскѣ, Тобольскимѣ ш. ч.

ИНЪ

Н. К.	Нѣмеш ѣл,	Нѣмеші і,
Жне.	а Нѣмеш ѣлѣи,	а Нѣмеші лор,
Д.	Нѣмеш ѣлѣи,	Нѣмеші лор,
Жнев.	Нѣмеш ѣл,	Нѣмеші і,
П.	дѣ Нѣмеш ѣл,	дѣ Нѣмеші і,
Жна.	Нѣмеш ѣл.	Нѣмеші і.

Б.

Н. К.	оѣспіті ле,	оѣспіці і,
Жне.	а оѣспіті лѣи,	а оѣспіці лор,
Д.	оѣспіті лѣи,	оѣспіці лор,
Жнев.	оѣспіті ле,	оѣспіці і,
П.	дѣ оѣспіті ле,	дѣ оѣспіці і,
Жна.	оѣспіті ле.	оѣспіці і.

Е.

Н. К.	Фѣц'а,	Фѣці ле,
Жне.	а Фѣц' еі,	а Фѣці лор,
Д.	Фѣц' еі,	Фѣці лор,

В.	Лицѣ,	Ли́ца,
Т.	Лице́мъ,	Ли́цами,
П.	Лицѣ́.	Ли́цахъ.

ІЕ

И. З.	Мнѣ́ніе,	Мнѣ́ніа,
Р.	Мнѣ́ніа,	Мнѣ́ній,
Д.	Мнѣ́нію,	Мнѣ́ніямъ,
В.	Мнѣ́ніе,	Мнѣ́ніа,
Т.	Мнѣ́ніемъ,	Мнѣ́ніями,
П.	Мнѣ́ніи.	Мнѣ́ніяхъ.

О.

И. З.	Дѣ́ло,	Дѣ́ла,
Р.	Дѣ́ла,	Дѣ́лъ,
Д.	Дѣ́лу,	Дѣ́ламъ,
В.	Дѣ́ло,	Дѣ́ла,
Т.	Дѣ́ломъ,	Дѣ́лами,
П.	Дѣ́лѣ.	Дѣ́лахъ.

Примѣ́анія.

- і. Имена, кончащіяся на гъ, жъ, къ, хъ, зъ, шъ, щъ, въ именіишельномъ мно́жесшвенннаго числа б́укву, ь пе-

Жнв.	Фац'а,	Фѣці ле,
П.	кѸ Фац'а,	кѸ Фѣці ле,
Жна.	Фац'а.	Фѣці ле.

ІЕ.

Н. К.	Гокотінц'а,	Гокотінці ле,
Жнв.	à Гокотінц'ей,	à Гокотінці лор,
Д.	Гокотінц'ей,	Гокотінці лор,
Жнв.	Гокотінц'а,	Гокотінці ле,
П.	кѸ Гокотінц'а,	кѸ Гокотінці ле,
Жна.	Гокотінц'а.	Гокотінці ле.

О.

Н. К.	Трѣб'а,	Трѣбі ле,
Жнв.	à Трѣб'ей,	à Трѣбі лор,
Д.	Трѣб'ей,	Трѣбі лор,
Жнв.	Трѣб'а,	Трѣбі ле,
П.	кѸ Трѣб'а,	кѸ Трѣбі ле,
Жна.	Трѣб'а.	Трѣбі ле.

Жнсемнѣрї.

1. НѸмі ле лà сфѣршїт кѸ гъ, жъ, къ,
хъ, чъ, шъ, щъ, екімбѣ зъ ѿн и лà
нѸмітѣаре а мѣлаторатїкъ, с. п. супругъ

ремѣняють на и, напр: супру́гъ,
супру́ги; стра́жъ, стра́жи; ме́зъ,
ме́зи; ду́хъ, духи́ и проч.

2. Имена, кончащіяся на́, жъ, зъ, шъ,
щъ, въ шворительномъ падежѣ едѣн-
ственного числа б́укву ъ перемѣняють
на емъ, а въ родительномъ мнѣже-
ственного числа на ей, напр: му́жъ,
му́жемъ, муже́й; ме́зъ, ме́земъ, ме́зей;
гро́шъ, гро́шемъ, гроше́й; пла́щъ, пла-
ще́мъ, плаще́й и проч.

3. Имена, кончащіяся на ець, екъ,
окъ, какъ въ родительномъ едѣн-
ственного числа, такъ и во всѣхъ
падежахъ обоѣхъ чиселъ б́укву е или
о исключаютъ, напр: оте́ць, отца́,
отцу́; вѣно́къ, вѣнка́, вѣнку́ и проч:

(сѡц), супру́ти (сѡці); спра́жъ (пз-
зіто́рю), спра́жи (пззіто́рі і); ме́чъ
(сѧбіє), мечи́ (сѧбіі); дѹхъ, дѹхи
(мірѡазні) ш. ч.

2. Нѣмі лє, авѣнд лѧ сфѣршіт жъ, чъ,
шъ, щъ, скѣмбѣ ѡ ѣн емъ лѧ прѣчі-
нѣіто́аре а сѣнгѣра́тікѣ, іар лѧ жнєѣші-
то́аре а мѣлторѧ́тікѣ ѣн ей, с. п. мѹжъ
(бѣрбѧ́т), мѹжемъ (дѣ бѣрбѧ́т), мужей
(ѧ бѣрбѧ́ці лор); ме́чъ (сѧбіє), мечѣмъ
(кѣ сѧбіє), мечей (ѧ сѧбіі лор); гро́шъ
(до́ѣ капічі), грошѣмъ (кѣ гро́ш),
грошей (ѧ гро́ші лор); пла́щъ (мантѧ),
плащѣмъ (кѣ манта́) плащей (ѧ ман-
та́лі лор).

3. Нѣмі лє, чѣ аѣ лѧ сфѣршіт еѣъ, екъ,
окъ, лѧпѣдѣ е сѧѣ о атѣт лѧ жнєѣ-
шіто́аре а сѣнгѣра́тікѣ кѣт шѣ лѧ то́аті
чѣлєлалті кѣдѣрі амѣндѣ лѣр нѣмері лор,
с. п. ошѣѣъ, ошѣѧ (ѧ та́тѣ лѣі),
ошѣѹ (та́тѣ лѣі); вѣно́къ (кѣнѣнѣ дѣ

Ошсѹда изключаютсѹ: багрѣць, бѣг-
лѣць, жнѣць, жрѣць, кузнѣць, льстѣць,
мудрѣць, подлѣць, пришлѣць, зернѣць,
втѣць, игрѣць, ѹнокъ, ѡтрокъ, порѣкъ,
потѣкъ, рѣкъ, срѣкъ, сѣдѣкъ, урѣкъ,
ходѣкъ, упрѣкъ, зелнѣкъ, зеснѣкъ, ѣдѣкъ,
ѣздѣкъ, кошѣрыя въ помянѹшомъ слу-
чаѣ бѹкву е или о удѣрживаютъ. Иныѣ
мѣсто е принимаютъ ѹ: владѣлецъ; вла-
дѣльца; жилѣць, жильца; боець имѣетъ
бойца.

флорі), вѣнка (а кѣнѣн' єї), вѣнкѹ
 (кѣнѣн' єї) ш. ч. сѣ осебѣск нѣмі лє:
 багрѣцъ (флорѣ а порфір' єї), беглѣцъ
 (фѣггарѣ), жнѣцъ (сѣчерзторѣ), жрѣцъ
 (прѣот ідололатр), кузнѣцъ (ферарѣ),
 льсшѣцъ (мзгѣліторѣ), мудрѣцъ (жнцъ-
 лѣпт), подлѣцъ (нетрѣпнік), пришлѣцъ
 (вінетік), чернѣцъ (кѣлѣгзр), чшѣцъ
 (чітіторѣ), игрѣкъ (жѣкѣш), йнокъ
 (кѣлѣгзр), ошрокъ (холтѣѣ), порѣкъ
 (нзрав), пошѣкъ (шѣвоѣ), рѣкъ (сѣартз),
 срѣкъ (сѣорѣк), сѣдѣкъ (кѣлѣторѣ кѣ
 платз кѣ саниѣ а сѣѣ кѣ лѣнтре а), урѣкъ
 (таблз), ходѣкъ (пѣдѣстр), упрѣкъ
 (мѣстрарѣ), челнѣкъ (шаїкз), чеснѣкъ
 (ѣстѣроѣ), ѣдѣкъ (мжнкѣч), ѣздѣкъ
 (кѣлѣрѣц), ачѣсті цѣн е сѣѣ о лѣ трѣаті
 кѣдѣрі лє. іар алті лє жн лѣк ѣл лѣї е
 єѣ ь: владѣлѣцъ (стѣпжніторѣ), вла-
 дѣльца (а стѣпжніторѣ лѣї); жилѣцъ
 (нзміторѣ), жильца (а нзміторѣ лѣї);

4. Рáвнымъ образомъ и слѣдующія слова:
 костѣрь , коверъ , лѣвъ , лѣдь , лѣбъ , лѣнь ,
 овѣсь , орѣль , осѣль , рѣтъ , ѹголь , хохѣль ,
 хехѣль , шѣвъ , во всѣхъ прѣчихъ па-
 дежахъ бѣкву е или о изключаютъ ,
 напр : рѣвъ , рѣа ; орѣль , орла и проч.

5. Нѣкоторыя имена въ именительномъ
 множ : числа вмѣсто ы и и оканчи-
 ваются на а съ удареніемъ , напр :
 бѣрегъ , берега ; бѣкъ , бѣа ; глазь , глаза ;
 лѣсъ , лѣса ; лузь , луга ; рукавъ , рукава
 и проч. Нѣкоторыя жъ имена въ про-
 сторѣчии кончались въ именительномъ
 множественнаго числа на ѣя , въ ро-

бо́ецъ (бо́їнік) , бойца̀ (а́ бо́їнік
ꙗлꙋї).

4. Ашіждіре ші кꙋві́нті ле ѓрмꙋтꙋ́арі :
коспéръ (грꙋма́дꙋ дè лéмні) , кове́ръ
(ковóръ) , лéвъ (лéѡ) , лéдъ (гíацꙋ) ,
ло́бъ (фрѣ́нтє) , лéнь (íн) , овéсь (овѣ́с) ,
оре́ль (вѣлтѣр) , осéль (мꙋга́рю) , ро́шъ
(гѣрꙋ) , ўго́ль (ѡнгѡ) , хохо́ль (кꙋ-
кѡѡ) , чехо́ль (акоперемѣ́нт) , шо́въ
(кꙋсѣтѣрꙋ) , лáсѣ е сáѡ о лá тꙋ́аті чé-
лелалті кꙋдѣ́рі , с. п. ро́въ (ша́нц) ,
рва̀ (а́ ша́нц ꙗлꙋї) ; оре́ль, орла̀ (а́
вѣлтѣр ꙗлꙋї).

5. Ыні ле нѡмі лá нѡмітꙋ́аре а мѣлторá-
тікꙋ , ѡн лòк дè ы сáѡ и áѡ лá сфжр-
шѣт а кѡ ловітѣ́рꙋ , с. п. бéрегъ (мáл) ,
берега̀ (мáлѣрі) ; бо́къ (латѣ́ре) , бока̀
(латѣ́рі лі) ; гла́зь (о́кѡ) , глаза̀ (о́кі) ;
лѣсь (пꙋдѣ́ре) , лѣса̀ (пꙋдѣ́рі) ; лúгъ
(іма́ш) , луга̀ (іма́шѣрі) ; рука́въ (мѣ-
нікꙋ) , рукава̀ (мѣнічі́) ш. ч. Гя̀р

дѣйствительномъ на ъевъ, а инѣя на ей,
 напр: брѣтъ, брѣтъя, брѣтъевъ; брѣсъ,
 брѣсъя, брѣсъевъ; кѣль, кѣлья, кѣльевъ;
 лѣстъ, лѣстъя, лѣстъевъ; дрѣтъ, дрѣтъя,
 дрѣтъей; сѣнь, сѣновѣя, сѣновѣей и проч.

6. Имена молодыхъ живописныхъ, кон-
 чающихся на окъ въ множественномъ
 числѣ большею частію измѣняющъ
 сѣ окончаніе на ата или ята напр:
 медвѣжѣнокъ, жѣата; щенѣкъ, нѣята;
 поросѣнокъ, сѣята; ягнѣнокъ, нѣята и
 проч.

Їні лє нѣмі жн вѣрв'а обичнѣйтъ аѣ лѣ
 сѣжршѣт ѡя лѣ нѣмітѣарі лє мѣлторѣ-
 тічі, шѣ ѡевъ лѣ жнѣшѣтѣарі ѣрі ей
 с. п. брѣшъ (фрѣте), брѣшья (фрѣці),
 брѣшевъ (ѣ фрѣці лор); брѣсъ (кѣте),
 брѣсья (кѣці), брѣсьевъ (ѣ кѣці лор);
 кѣлъ (пѣр), кѣлья (пѣрі), кѣлевъ
 (ѣ пѣрі лор); лѣсшъ (фѣлз), лѣсшья
 (фѣлі), лѣсшевъ (ѣ фѣлі лор); дрѣтъ
 (прѣтін), дрѣшья (прѣтіні), дрѣзей
 (ѣ прѣтіні лор); сѣнъ (фѣю), сѣ-
 новья (фѣі), сѣновей (ѣ фѣі лор)
 ш. ч.

6. Нѣмі лє вѣті лор тѣнері лѣ сѣжршѣт
 кѣ окъ, лѣ нѣмзр ѣл мѣлторѣтѣк дѣ
 маїмѣлті ѣрі скѣмбж окъ жн аша сѣѣ
 яша, с. п. медвѣжѣнокъ (ѣршішѣр),
 жѣша (ѣршішѣрі); шѣнѣкъ (кѣцѣл),
 нѣша (кѣцѣі); поросѣнокъ (пѣрчѣл),
 сѣша (пѣрчѣі); ягнѣнокъ (мѣл), нѣша
 (мѣі) ш. ч.

7. И́мя Христо́съ въ ко́свенныхъ падежа́хъ склоня́ется безъ ко́нечнаго сло́га съ, ка́къ по: Христо́съ, Христа́, Христу́, Христо́мъ, о́ Христѣ́; и въ мно́жесшвенномъ числѣ́ не упошребля́ется.

8. Слова́: Бо́гъ въ зва́тельномъ падежѣ́ еди́ншвеннаго числа́ имѣ́ешь Бо́же; Христо́съ, Христѣ́; Иису́съ, Иису́се; оте́ць, о́тце; сы́нъ, сы́не.

9. Слова́ Госпо́дѣ́нь, въ имені́тельномъ мно́жесшв: числа́ имѣ́ешь, господа́; боя́ринъ, боя́ре; хозя́инъ, хозя́ева; Грузи́нъ, Грузи́нцы.

10. Нѣ́которыя изъ именѣ́й, имѣ́ющихъ предъ ко́нечнымъ сло́гомъ гласную

7. Нѣмі лє Хриспѡсъ лѧ кѣдѣрі лє кєзі-
ші сѣ плѧкѣ фѣръ съ с. п. Хриспѡсъ
(Христѡс), Хриспѧ (ѧ лѣї Христѡс),
Хриспѹ (лѣї Христѡс), Хриспѡмъ (дѣ
Христѡс), ѡ Хриспѣ (Христѡасе); шї
ѣн нѣмър ѣл мѣлторѧтік нѣ сѣ жнтре-
бѣінцѧзѣ.

8. Кѣвїнті лє: Бѡгъ (Дѣмнезѣѣ) лѧ кє-
мѣтѡаре а сїнгѣрѧтікѣ сѣ зїчі Бѡже (Дѣм-
незѣѣ лє); Хриспѡсъ, Хриспѣ (Хри-
стѡасе); Исѹсъ, Исѹсе (Іисѣсе);
ѡшѣць (тѧтѣ), ѡшче (тѧтѣ); сѣнъ,
сѣне (фїю лє).

9. Кѣвїнті лє: Господїнъ лѧ нѣмїтѡаре а
мѣлторѧтікѣ сѣ зїчі, Господѧ (Дѡм-
ні ї); бояринъ (боѣрѹ), бояре (боѣрї);
хозяинъ (хазѧін), хозяева (хазѧїні);
Грузїнъ (Гюрзїю), Грузїнцы (Гюр-
жїї).

10. Ъні лє дїн нѣмі лє, чї ѧѣ е сѧѣ ѡ
жнѧінтѧ слѡг ѣлѣї дѣ лѧ сфжршїт, лѣ

букву е, или о въ родительномъ
единственнаго числа и во всѣхъ про-
чихъ падежахъ обоихъ чиселъ буквы
сїи исключаютъ, на пр: бредень,
брѣдня; грѣбень, грѣбня; день, дня;
корень, корня; камень, камня; пень,
пня; перстень, перстня; ремень, рем-
ня; огонь, огня; уголь, угля; угорь,
угря, и проч.

11. Слово Господь въ родительномъ
и винит: падежахъ имѣетъ Господа,
въ дателън: Господу, въ звательн:
Господи. Во множ: числѣ не упот-
ребляется.

12. Имена, кончащіяся на ле, ре, и
ье, въ единственномъ числѣ роди-
тельный падежъ, оканчивающъ на я,

ліапждж лă сінгѣратікѣ ші лă тóаті кѣ-
 дѣрі лѣ чѣлѣлалті, с. п. брѣдѣнь (мрѣжѣ),
 брѣдня (а мрѣж'ѣї); грѣбѣнь (кѣттіні),
 грѣбня (а кѣптіні лѣї); дѣнь, дня (а
 зіл'ѣї); кóрѣнь (рѣдзчінѣ), кóрня (а
 рѣдзчін'ѣї); кáмѣнь (піáтрѣ), кáмня
 (а пѣ́тр'ѣї), пѣнь, пня (а бѣтѣк ѣлѣї);
 пѣрспѣнь, пѣрспня (а інѣл ѣлѣї);
 ремѣнь, ремня (а кѣрѣл'ѣї); огóнь
 (фóк), огня (а фóк ѣлѣї); ўголь,
 ўгля (а кѣрѣні лѣї); ўгорь (хѣлю),
 угрѣ (а хѣлю лѣї) ш. ч.

11. Кѣвѣнт ѣл Госпóдь лă жнѣшітóарѣ
 ші жнвїновѣцїтóарѣ сѣ зїчі Гóспода
 (а Дóмнѣ ѣлѣї, Дóмн), лă дѣтѣтóарѣ
 Гóсподу (Дóмн ѣлѣї), лă кемѣтóарѣ
 Гóсподи (Дóамнѣ). Лă нѣмѣр ѣл мѣл-
 торáтїк нѣ сѣ жнтрѣбѣїнцáзж.

12. Нѣмі лѣ, чї áѣ лă сфжршїт лѣ, ре,
 ші ъѣ, лă жнѣшїтóарѣ а сінгѣратікѣ сѣ
 сфжршѣск жн я с. п. пóлѣ (кѣмп),

напр: по́ле, по́ля; мо́ре, мо́ря; жильё
жилья́ и проч.

13. Не́бо въ именіи́тельномъ мно́жествѣ:
числа́ имѣеши́ небеса́; су́дно, суда́;
зудо́, зудеса́; о́ко, о́зи, а́ озеса́ (по
Слав): у́хо, у́ши, а́ ушеса́ (по Слав):
полѣ́но, полѣ́нья; крыло́, кры́лья; перо́,
пе́рья.

14. Число́ въ роди́тельномъ мно́жествѣ:
числа́ имѣеши́ зи́сль и́ зи́сель; ведро́,
ве́дерь; окно́, оконѣ́; су́дно, судѣ́нь;
пятно́, пята́нь; ребро́, ребѣ́рь; сѣ́дло,
сѣ́дель; стекло́, стекóль; кольцо́, ко-
ле́ць; у́хо, уше́й; о́ко, озе́й и́ озе́сь.

по́ля (а кѣмп ѡлѣ); мо́ре (ма́ре),
 мо́ря (а мѣр' єї), жильє (рѣнд) ш. ч.
 13. Не́бо (чє́рю) лѧ нѣмітѡаре а мѣато-
 ра́тїкѡ єє зїчі небеса́ (чє́рѡрі); сѹдно
 (ва́с), суда́ (ва́сѡрі); чѹдо (мінѡне),
 чудеса́ (мінѡні); ѡко (ѡкѹ), ѡчи (ѡкі),
 ѡр очеса́ (ѡкі) славе́нці; ѹхо (ѡре́ке),
 ѹши (ѡре́кі), ѡр ушеса́ (ѡре́кі) сло́ве-
 нє́ці; по́льно (діспїкѡтѡрѡ), по́льня
 (діспїкѡтѡрі); крыло́ (арїпѡ), крьі́ля
 (арїпі); перо́ (па́нѡ), пе́рья (пе́ні).

14. Число́ лѧ ѡнѡш. мѣат. єє зїчі
 чїсє́ль (а нѣмери лор), шї чїсє́ль (нѣ-
 мерї лор); ведро́ (ва́дрѡ), ве́дєрь (вє́д-
 рі лор); окно́ (фєрїастѡ), окóнь (фє-
 ре́сті лор); сѹдно, судє́нь (ва́сі лор);
 пѧшно́ (па́тѡ), пѧшенъ (пє́ті лор);
 ребро́ (ко́астє), ребє́рь (ко́астї лор),
 сѡдло́, седѣ́ль (шѣлі лор); сшекло́
 (стє́клѡ), сшеко́ль (стє́клї лор); коль-
 цо́, коле́ць (їне́лі лор); ѹхо, уше́й

Склонѣніе прѣшіе.

Я.

И. З.	Зна́мя,	Знамена́,
Р.	Зна́мени,	Знаме́нь,
Д.	Зна́мени,	Знамена́мъ,
В.	Зна́мя,	Знамена́,
Т.	Зна́менемъ,	Знамена́ми,
П.	Зна́мени.	Знамена́хъ.

И. З.	Ягня́,	Ягня́ша,
Р.	Ягня́ши,	Ягня́шъ,
Д.	Ягня́ши,	Ягня́шамъ,
В.	Ягня́,	Ягня́ша,
Т.	Ягня́шемъ,	Ягня́шами,
П.	Ягня́ши.	Ягня́сахъ.

По́ пѣрвому́ ѡ́зъ сѡ́хъ примѣровъ
склоня́юща́я имена́, конча́щіяся на́ мя,
каковы́ сущь: брѣ́мя, ѡ́мя, плѣ́мя, сѣ́мя;

(δρέκι лор); око, очей (όκι лор), ші
очесь (όкілор).

Плекаре à трéи а.

Я.

Н. К. Стiаг,	Стiагδрi,
Жнс. à Стiаг δλδi,	à Стiагδрi лор,
Д. Стiаг δλδi,	Стiагδрi лор,
Жнв. Стiаг,	Стiагδрi,
П. к' Стiаг,	к' Стiагδрi,
Жна. Стiаг.	Стiагδрi.

Н. К. М'бл,	М'бi,
Жнс. à М'бл λδi,	à М'бi лор,
Д. М'бл λδi,	М'бi лор,
Жнв. М'бл,	М'бi,
П. к' М'бл,	к' М'бi,
Жна. М'бл.	М'бi.

Д'пз пiлд'а жнт'i сè пiа'кж н'мi лe,
сфжршiтi жн мя, с. п. брeмя (с'рчiнз),
iмя, плeмя (нiам), с'мя (сeм'жнцз); iар

а по второму имена среднего рода на я или на а кончающіяся, и означающія молодыхъ живóшныхъ, какъ шо: жеребѣа, овзѣа, отрогѣа и проч.

Примѣз. Слово дѣти во множественномъ числѣ склоняется слѣдующимъ образомъ: И. дѣти, Р. дѣтей, Д. дѣтямъ, В. дѣтей, З. дѣти, Т. дѣтями, П. о дѣтяхъ.

Склонѣніе четвертое.

Б.

И. З.	Тѣнь,	Тѣни,
Р.	Тѣни,	Тѣней,
Д.	Тѣни,	Тѣнямъ,
В.	Тѣнь,	Тѣни
Т.	Тѣнью	Тѣнями,
П.	Тѣни.	Тѣняхъ.

дѣпъ ѿ до́а нѣмі ле нічдеѣні, сфѣршіті
 ѣн я саѣ а, ѣнсемнѣнд вѣцѣітѣарі тіне-
 рі, с. п. жеребѣ (мѣнз), овча (мѣл),
 опроча (копіл), ш. ч.

Ѣнсемна́ре. Кѣвѣнт ѿл дитѣ ѣн мѣмзр
 ѿл мѣлторѣтік сѣ плѣакѣ ашѣ: Н. дѣпи
 (копіі), Ѣнс. дѣпѣй (ѿ копіі лор), Д.
 дѣшѣмъ (копіі лор), Ѣнв. дѣпѣй (ко-
 піі і), К. дѣпи (копіі лор), П. дѣшѣми
 (дѣкопіі і), Ѣна. дѣшѣхъ (копіі і).

Плѣка́ре ѿ па́трѣа.

Б.

Н. К. ѣмврѣ,	ѣмври,
Ѣнс. ѿ ѣмвр еі,	ѿ ѣмври лор,
Д. ѣмвр еі,	ѣмври лор,
Ѣнв. ѣмврѣ,	ѣмври,
П. кѣ ѣмврѣ,	кѣ ѣмври,
Ѣна. ѣмврѣ.	ѣмври.

И. З.	Дщѣрь,	Дщѣри,
Р.	Дщѣри,	Дщѣрей,
Д.	Дщѣри,	Дщѣрямъ,
В.	Дщѣрь,	Дщѣрей;
Т.	Дщѣрью,	Дщѣрями;
П.	Дщѣри.	Дщѣряхъ.

З а м ѣ т а н і я.

1. Нѣкошорыя имена, а особліво одно-
слóжныя во всѣхъ прóчихъ падежáхъ
бúкву самогласную изключáюшъ крó-
мѣ шворішельнаго падежá едінствен-
наго числá, на пр. Любóвь, любей,
любóвью; лóжь, лжи, лóжью и проч.
лестъ въ род: имѣешъ льсти и лести.

2. Слово мáть въ родіи: имѣешъ мá-
тери óшъ Славénскаго мáтерь, въ
звáи: мáть, а по Славénски мáти;
дóзь, дóгери и проч.

Н. К. Фі́кз ,	Фі́чї ,
Хис. а́ Фі́ч' єї ,	а́ Фі́чї лор ,
Д. Фі́ч' єї ,	Фі́чї лор ,
Хнв. Фі́кз ,	Фі́чї ,
П. дè Фі́кз ,	дè Фі́чї ,
Хна. Фі́кз.	Фі́чї.

Хнсемнѣрї.

1. Ўні ле нѣмі, іа́р маївжртòс чé ле дè
 ън слòг, лà тóатї чéлелалтї кѣдѣрї скòт
 гла́снїк'а, афа́рз нѣмаї дè прїчїнѣтòа-
 ре а сїнгѣра́тїкз, с. п. любóвь (дра́го-
 сте), любвї (а дра́гост' єї), любóвью
 (кѣ дра́госте); лóжь (мінчѣнз), лжї
 (а мінчѣн' єї), лóжью (кѣ мінчѣнз)
 ш. ч. лéспь (дізмерда́ре) сè пліакж лà
 Хнсѣш. льспї (а дізмердѣ́р' єї) шї
 лéспи (а дізмердѣ́р' єї).

2. Кѣвѣнт ѣа ма́шь лà Хнсѣш. сè зїчї
 ма́шери (а ма́м' єї) дè ла кѣвѣнт ѣа
 словенèск ма́шерь, лà кемзтòаре ма́шь

О именахъ прилагательныхъ.

§ 33. Прилагательныя имѣють три рода: мужескій, женскій и средній.

§ 34. Мужескаго рода имена прилагательныя сѹть шѣ, кошорыя кончашся на ый или на ой, на ій или ей, а сокращенно на ъ или ѣ напр: добрый и доброй; бѣдный и бѣдной; строгій и строгой; прѣжній и прѣжней; сїній и сїней; добръ, строгъ, сїнь и проч.

§ 35. Въ женскомъ родѣ имена прилагательныя кончашся на ая и яя, а въ усѣченіи на а и я, напр: добрая, бѣдная, строгая, прѣжняя, сїняя; добра, бѣдна, строга, сїня и проч.

§ 36. Въ среднемъ родѣ прилагательныя имена кончашся на ое, ее, а со-

(ма́йкѣ), іар славанѣці ма́пи (ма́йкѣ);
до́чь (фѣ́йкѣ), до́чери (а́ фѣ́йч' е́й), ш. ч.

Дѣ нѣмі ле алѣтѣра́ті.

§ 33. Нѣмі ле алѣтѣра́ті а́ѣ трѣ́й пѣ́рці:
вѣрѣтѣ́скѣ, фѣме́тѣ́скѣ шѣ́ нічѣѣ́н'а.

§ 34. А́ пѣ́рц' е́й вѣрѣтѣ́ці сѣ́нт нѣмі
ле алѣтѣра́ті сфѣ́рші́ті ѣ́н ы́й сѣ́ѣ ой, ѣ́н
і́й, сѣ́ѣ е́й, іар ѣ́нскѣ́ртѣ́т ѣ́н ѣ́ сѣ́ѣ ѣ́,
с. п. до́бры́й (бѣ́н) шѣ́ до́брой; бѣ́дны́й
(сѣ́ра́к) шѣ́ бѣ́дно́й; спрѣ́гій (а́спрѣ́) шѣ́
спрѣ́гой; прѣ́жній (дѣ́ ма́йѣ́наі́нте) шѣ́
прѣ́жней; сѣ́ній (вѣ́нѣ́т) шѣ́ сѣ́ней;
до́брь, спрѣ́гъ, сѣ́нь ш. ч.

§ 35. А́ пѣ́рц' е́й фѣ́ме́е́ці сѣ́нт чѣ́ ле
сфѣ́рші́ті ѣ́н а́я шѣ́ я́я, шѣ́ ѣ́нскѣ́ртѣ́т
ѣ́н а́ шѣ́ я́, с. п. до́бра́я, бѣ́дна́я, спрѣ́-
га́я, прѣ́жня́я, сѣ́ня́я; до́бра́, бѣ́дна́, спрѣ́-
га́, сѣ́ня ш. ч.

§ 36. Нічѣѣ́ні сѣ́нт нѣмі ле алѣтѣра́ті
чѣ́ а́ѣ ла́ сфѣ́рші́т ое́, е́е шѣ́ ѣ́нскѣ́ртѣ́т

кращённо на о, е, напр: дѳброе, дѳбро;
стрѳгое, стрѳго; блѳгое, блѳго; сѳнее,
сѳне и проч.

**О степеняхъ сравненія или
уравненія.**

§ 37. Степеней сравненія три: поло-
жительный, сравнительный и превосхо-
дный.

§ 38. Положительный степень показываешь свойство вещи просто, не сравнивая её съ другою вещію, какъ
то: славный, разумный, пріятный.

§ 39. Сравнительный степень показываешь свойство вещи преимущественнѳе или недоспѳточнѳе предъ другою, качесствомъ ей подобною вещію, напр: славнѳе, разумнѳе, прилѳжнѳе, хуже и проч.

§ 40. Превосходнаго степени прила-

о, е с. п. доброе, добро; спрógое,
спрóго; благае, благо; сінее, сине
ш. ч.

Дè гράдѣри лє семзлѣір' єї сáѣ
потривір' єї.

§ 37. Градѣри лє семзлѣір' єї сѣнт трѣї:
темеіалнік, семзлѣітóрю ші ковжрші-
тóрю.

§ 38. Град ѣл temeіалнік аратѣ жн-
сѣшіре а лѣкрѣ лѣї прѣст, фѣръ дè à ò
семзлѣї кѣ алт лѣкрѣ, с. п. славный (слз-
вѣт), разумный (прічепѣт), пріяпный
(плзкѣт).

§ 39. Град ѣл семзлѣітóрю аратѣ жн-
сѣшіре маїпресѣ сáѣ маїжѣс декѣт алтѣ
жнсѣшіре, с. п. славнѣе (маїслзвѣт),
разумнѣе (маїмінтіос), прилѣжнѣе (маї-
жнделетнічітóрю), ху́же (маїрѣѣ) ш. ч.

§ 40. Град ѣл ковжршітóрю à асѣпра-

гáшельное означаешъ кáчество вéщи въ преимущественномъ или въ сáмомъ худóмъ вѣдѣ предъ всѣми вѣща́ми ей подобными, кáкъ по славнѣ́йшій, пре-сла́вный, разу́мнѣ́йшій, прекра́сный и проч.

§ 41. Прилагáтельные въ сравнѣ́тельномъ стéпени быва́ютъ рáзныхъ оконча́нй, кáкъ по: на́ ѣе, же, зее, ше, ще, и дѣлаются слѣдующимъ обра-зомъ.

ѢЕ.

Имена́ прилагáтельные на́ бый, вый, лый, мый, ный, пый, рый, сый, тый, такъ же на́ жий, и ний, въ сравнѣ́тельномъ стéпени ый, или ий, переме́няють на́ Ѣе, напр: сла́бый, слабѣ́е; пра́вый, правѣ́е; се́тлый, се́тлѣ́е; пря́мый, пря́мѣ́е; кра́сный, краснѣ́е; тупы́й,

нѣмі лѣї жнсемніаѣж жнѣшїре а ѣн ѣї
 лѣкрѣ, ковжршітѣаре сѣѣ чѣ маїпреждѣ,
 семзлѣїнд кѣ тѣатї лѣкрѣрі лѣ асѣміні,
 с. п. славнѣйшїй (чѣ л маїслзвїт), пре-
 сла́вный (преслзвїт), разумнѣйшїй (чѣ л
 (маї кѣ мїнте), прекраснѣй (прѣфрѣ-
 мос) ш. ч.

§ 41. Аѣпранѣмі лѣ семзлѣїтѣарї аѣ
 діосївїті сфжршірі, с. п. ѣе, же, че, шѣ,
 ще, шї сѣ фѣк, дѣпѣ кѣм ѣрміаѣж.

ѢЕ.

Аѣпранѣмі лѣ лѣ сфжршіт кѣ бѣй, вѣй,
 лѣй, мѣй, нѣй, пѣй, рѣй, сѣй, шѣй,
 ашіждїрта шї кѣ жїй шїнїй, лѣ град ѣл
 семзлѣїтѣорѣ сѣскїмѣж жн ѣе, с. п. сла-
 бѣй (слаб), слабѣе (маїслаб); правѣй
 (дрѣпт), правѣе (маїдрѣпт); свѣшлѣй
 (лѣмїна́т), свѣшлѣе (маїлѣмїна́т); пря-

тупѣ; скóрый, скорѣ; косый, косѣ;
святый, свѣпѣ и проч.

ЖЕ.

Прилагательныя имена на дый и гий
перемѣняють буквы сий на же, напр:
худый, хуже; молодой, моложе; стрó-
гий, стрóже; дорогй, дорóже и проч.

ЧЕ.

Прилагательныя кончащіяся на дый
и гий перемѣняють буквы сий на че,
напр: легóкъ, легче: крѣпокъ, крѣпче и
проч. Но слáдокъ имѣешь слáще; гá-
докъ, гáже; глáдокъ, глáже; нйзокъ,
нйже; глубóкъ, глúбже; ширóкъ, шйре;
высóкъ, выше; блйзокъ, блйже.

мый (дрéпт), прямё (ма́дрéпт); кра-
сний (ро́ш), краснё (ма́ро́ш); шупый
(тжмпíт), шупё (ма́йтжмпíт); скóрый
(гра́бнік), скорё (ма́йгра́бнік); косый
(рзтѣнзít), косё ма́йрзтѣнзít); свяшый
(сфѣнт), свяшё (ма́йсфѣнт) ш. ч.

ЖЕ.

Асѣпранѣмі ле ѣн дый шí гій, сè скі́мбѣ
ѣн же, с. п. худый (рзѣ), хуже (ма́йрзѣ);
молодый (тѣнзр), мо́ложе (ма́йтѣнзр);
спро́гий, спрóже (ма́йáспрѣ); доро́гий
(скѣмп), дорóже (ма́йскѣмп) ш. ч.

ЧЕ.

Асѣпранѣмі ле ѣн дый шí чій сè скі́мбѣ
ѣн че с. п. легóкъ (ѣшóр), лёгче
(ма́йѣшóр); крѣпокъ (та́рі), крѣпче
(ма́йта́рі) ш. ч. ѣр сла́докъ (дѣлчі),
áрі сёмзлѣтóрю сла́ще (ма́йдѣлчі); га-
докъ (мѣршав), га́же (ма́ймѣршав);
гла́докъ (нѣтед), гла́же (ма́йнѣтед);
ни́зокъ (жо́с), нѣ́же (ма́йжо́с); глубóкъ
(адѣнк), глúбже (ма́йадѣнк); ширóкъ

ШЕ.

Имена прилагательныя, кончащіяся на хъ, перемѣняють буквы сій на ше, напр: глѹхъ, глѹше; тѣхъ, тѣше; сѹхъ, сѹше и проч.

ЩЕ.

Имена, кончащіяся на стый, буквы сій перемѣняють на ще, напр: зѹ-стый, зѹще; зѹстый, зѹще и проч. Но голосѣстый имѣетъ голосѣстѣе; рѣзѣстый, рѣзѣстѣе; простый, простѣе и прѣще.

§ 42 Превосходный стѣпень имени прелагательныхъ дѣлается:

1. Изъ положишельнаго стѣпени и пре-

(л'áрг), ш'íре (ма'íл'áрг); вы'с'о'к'ъ (ж-
на'áлт), в'ы'ше (ма'íж'на'áлт); бл'íзо'к'ъ
(а'пр'о'а'пі), бл'íже (ма'íа'пр'о'а'пі).

ШЕ.

Ас'δ'п'ран'δ'мі л'е с'ф'ж'р'ш'і'ті ж'н х'ъ, с'є с'к'і'м-
б'ж л'а с'ф'ж'р'ш'і'т ж'н ш'е, с. п. г'л'у'х'ъ
(с'δ'рд), г'л'у'ше (ма'і'с'δ'рд); ш'і'х'ъ (лі'не-
щ'і'т), ш'і'ше (ма'і'лі'не'щ'і'т); с'у'х'ъ (δ'с-
ка'т), с'у'ше (ма'і'δ'ска'т) ш. ч.

ЩЕ.

Н'δ'мі л'е с'ф'ж'р'ш'і'ті ж'н с'ш'ый, с'є с'к'і'м'б'ж
ж'н ш'е, с. п. ч'і'с'ш'ый (к'δ'ра'т), ч'і'ще
(ма'і'к'δ'ра'т); ч'а'с'ш'ый (д'є'с), ч'а'ще (ма'і'-
д'є'с) ш. ч. г'а'р г'о'л'ос'і'с'ш'ый (г'л'ъ'с'о'с) ж'н
г'о'л'ос'і'с'ш'ѣ (ма'і' к'δ' г'л'а'с); р'ѣ'ч'і'с'ш'ый
(лі'м'б'δ'т) ж'н р'ѣ'ч'і'с'ш'ѣ (ма'і'лі'м'б'δ'т);
п'р'о'с'ш'ый (п'р'о'ст) ж'н п'р'ос'ш'ѣ ш'і
п'р'о'ще (ма'і'п'р'о'ст).

§ 42. Гра'д' δ'л' ко'в'ж'р'ш'і'то'рю а' ас'δ-
п'ран'δ'мі л'ор с'є ф'а'чі :

1. Д'і'н те'ме'і'а'л'ні'к ш'і д'і'н ж'на'і'н'те'п'δ'ні-

длѡга пре, напр: изящный, преизящный; похва́льный, препохва́льный и проч.

2. Изъ положи́тельного и нарѣ́чій ѡ́зень, весьма́, или мѣстоимѣ́нїя са́мый, ая, ое, напр: весьма́, или ѡ́зень уме́нь, са́мый у́мный и проч.

3. Когда́ пере́мѣнится ко́нечный сло́гъ сравни́тел: спѣ́пени, на́ йшій, или айшій; напр. свѣ́тлѣе, свѣ́тлѣйшій; ле́гге, легга́йшій.

З а м ѣ т а н і я.

§ 43. По́ сей та́блицѣ́ скло́няющі́я:

1. Всѣ́ имена́ прилагáтельные, ка́къ то: до́брый, до́брая, до́брое, до́браго, до́брому; му́дрый, ая, ое; свѣ́тлый, ая, ое; пря́мый, а́я, о́е; бла́гий, а́я, о́е; пре́жній, я́я, е́е; си́ній, я́я, е́е; Бо́жій, ѡ́я, ѡ́е и проч.

ре а пре с. п. изящный (алее), преизящный (преалее); похвальный (лзѣдѣт), препохвальный (прелзѣдѣт) ш. ч.

2. Дѣи темейалник шѣ асѣпраграюри ле очень (фѣартѣ), весьма (фѣартѣ); сѣѣ денѣми ле самый (ѣнѣш), самая, самое, с. п. весьма сѣѣ очень умѣнь (фѣартѣ ѣнцѣлѣпт), самый умный (чѣ л маїмѣнтіѣс) ш. ч.

3. Кѣнд сѣ скѣмбѣ сѣфѣршѣт ѣл сѣмѣлѣиторю лѣи ѣн йшѣи сѣѣ айшѣи, с. п. свѣшлѣе, свѣшлѣйшѣи (прелѣмѣнат); легче, легчайшѣи (преѣшѣѣр сѣѣ чѣ л маїѣшѣѣр).

Ж н с е м н ѣ р ѣ.

§ 43. Дѣпѣ ачѣстѣ тѣвлѣцѣ сѣ плѣакѣ:

1. Тѣатѣ асѣпранѣми ле, прекѣм: добрый (бѣн), добрая, доброе, добраго, доброму; мѣдрый (ѣнцѣлѣпт), ая, ое; свѣшлый, ая, ое; прямѣй, ая, ѣе; благѣй, ая, ѣе; прѣжнѣй, ая, ее; сѣнѣй, ая, ее; бѣжѣй (дѣмнѣзѣѣск), ѣя, ѣе ш. ч.

2. Всѣ имена числительныя, кончающіяся на ый, напр. первый, ая, ое; второй, ая, ое; десятый, ая, ое; сотый, ая, ое; тысячный, ая, ое и проч.

3. Всѣ причастія глаголовъ кончающіяся на ый и ий, какъ то: движимый, ая, ое; хранимый, ая, ое; питающийся, ая, ое и проч.

4. Имена прилагательныя, въ видѣ существ. употребительныя, какъ то: выборной, выборного; обозной, обозного; повѣренный, повѣренного; гостинная, гостинной и проч.

5. Въ окончаніи винительнаго падежа един: числа прилагат: именъ, равно

2. Тóаті нѣмі лє нѣмзрътóарі, лā сфжршѣт кѣ ый, с. п. пѣрвый (чѣ л жнтѣі), ая, ое; вшорѣй (ал доі лє), ая, ое; десяшый (ал зѣчі лє), ая, ое; сошый (ал сѣті лє), ая, ое; шѣсячный (ал мѣі лє), ая, ое ш. ч.

3. Тóаті жмпзртзшѣрі лє лā сфжршѣт кѣ ый сѣѣ ій, с. п. двѣжимый (мішкѣт), ая, ое; хранимый (пзетрѣт); ая, се; читѣющій (чѣ читѣці), ая, ее ш. ч.

4. Асѣпранѣмі лє жнтребѣінцѣті жнкѣп дѣ жнфѣінцѣтóарі, с. п. вѣборной (дѣпѣтѣт), вѣборнаго (а алѣе ѣлѣі); обóзной (дѣкзтóрю л обóз ѣлѣі), обóзнаго (а дѣкзтóрю лѣі); повѣренный (векѣл), повѣреннаго (а жнкрезѣт ѣлѣі); гóспѣная (одѣе дѣ оѣспѣці), гóспѣной (а одѣ" еі дѣ оѣспѣці), ш. ч.

5. Лā сфжршѣт ѣл Жнвѣновзцѣтóар" еі сінгѣратѣк ѣлѣі асѣпранѣмі лор шѣ жмпзр-

и мѣстоимѣній на *аго*, бѹква *з* въ проспорѣчїи произно́сится какъ *в*; *пряма́го*, произн: *прямо́ва* и проч. (И сѣй по са́мой случа́й разуме́ется въ § 11. г).

О и́менахъ числі́тельныхъ.

44. Числі́тельные и́мена́ быва́ютъ или́ сущес́твительныя, напр: *сто́*, *ты́сяча*, и проч; или́ прилагательныя: *о́динъ*, *пе́рвый*, *второ́й* и проч.

§ 45. Числі́тельные и́мена́ по знаменова́нію своему́ раздѣля́ются на́:

1. Ко́лѣгественныя, кошо́рыя означа́ютъ число́ лицъ или́ вещей. Онѣ́ позна́ются всегда́ по вопро́су ско́лько? Таковы́ су́ть: *о́динъ*, *два́*, *три́*, *пя́ть*, *де́сять*, *сто́*, *ты́сяча* и проч.

2. По́рядочныя су́ть шѣ́, ко́и пока́-

тѣшїрі лор лѧ сѣжршїт кѣ аго, г сѣ
 глѣсѣці жн вѣрб'а обїчнѣїтѣ кѧ в, с. п.
 прѣмѧго сѣ глѣсѣці прѣмѣва ш. ч.
 (ачѧст'аш жмпрежѣрѧре сѣ жнцѣлѣжі лѧ
 § 11. г.)

Дѣ нѣмі лѣ нѣмѣрѣтѣарї.

§ 44. Нѣмі лѣ нѣмѣрѣтѣарї сїнт сѧѣ
 жнфїїнцїтѣарї, с. п. сшѣ (сѣтѣ), шѣ-
 сяча (мїѣ) ш. ч. ѣрї Нѣмпреанѣмі: ѣдїн
 (ѣн ѣл), пѣрвѣй (жнтѣї), вшѣрѣй (ѧл
 дѣї лѣ), ш. ч.

§ 45. Нѣмі лѣ нѣмѣрѣтѣарї дѣпѣ ѧ
 лѣр жксемнѧре сѣ жмпѧрт жн
 1. Нѣмѣрѣтѣарї дѣ кжтѣцїмѣ, чї арѧтж
 нѣмѣр ѣл фѣці лор сѧѣ лѣкрѣрі лор. ачѣ-
 стї сѣ кѣнѣск прїн жнтреѣѧре ѧ кѣцї сѧѣ
 кѣтї? ашѧфѣлѣ сїнт: ѣдїнѣ, двѧ (дѣї),
 шрї (трѣї), пѧшѣ (чїнчї), дѣсяшѣ (зѣ-
 чѣ), сшѣ, шѣсяча ш. ч.

2. Нѣмѣрѣтѣарї дѣ рѣнд, чї арѧтж рѣнд

зываютъ порядокъ, въ каковомъ одна вещь находится въ разсужденіи другой. Таковы сущь: *первый, второй, третій, десятый, сотый* и проч.

3. Означающія сложность, кои показываютъ количество вещей, на известное число помноженное. Таковы сущь: *сугубый, двойной, тройной, многократный* и проч.

4. Дробныя означающъ часть цѣлаго или цѣлое съ дробью, таковы сущь: *треть, половина, полтора, полтретья* и проч.

О склоненіи именъ числительныхъ.

§ 46. Числительныя имена на *ый* и *ій* кончащіяся, склоняются, какъ имена прилагательныя, напр. *первый, ая, ое; другій, ая, ое.*

Ѣл лѣкрѣрі лор, с. п. пѣрвый, вѣторый
прѣпій, дѣсятый, сошый ш. ч.

3. Ялктѣітѣарі, чі аратж ѡ кжтѣціме
дѣ лѣкрѣрі, жммѣлцітѣ к' ѣн нѣмѣр кѣ-
носкѣт, с. п. сугубый (жндѡіт), двой-
ный (жндѡіт), тройный (жнтреіт),
многокрасный (дѣ мѣлті ѡрі пофто-
ріт) ш. ч.

4. Здрѡбітѣарі, кáрі жнсемніáзж ѡ пáрте
à жнтрег ѣлѣі сáѣ ѣн жнтрег к' ѡ пáр-
те, с. п. прѣшь (à трѣі à пáрте),
половина (жѣмѣтáте), полшорá (ѣн
ѣл ші жѣмѣтáте) полпрѣшья (дѡі ші
жѣмѣтáте) ш. ч.

Дѣ плекáре à нѣмі лор нѣмѣрѣтѣарі.

§ 46. Нѣмі лѣ нѣмѣрѣтѣарі лà сфжр-
шѣт кѣ ый сáѣ ій сѣ плáкж кà асѣпрáнѣмі
лѣ, с. п. пѣрвый, ая, ѡе; другій (áлт
ѣл), áя, ѡе.

§ 47. Имена числительныя, конча-
щіяся на ь склоняются по чешвѣр-
тому, а на ъ, о по второму скло-
ненію; шѣ же, кои кончатся на а или
я, по первому склоненію именъ суще-
ствительныхъ.

§ 48. Прочіяжъ имена числительныя
склоняются слѣдующимъ образомъ:

ДВА.

ОБА.

Муж. Сред. Жен.

Муж. Ср. Жен.

И. Два, -ѣ,

Оба, -ѣ,

Р. Двѣхъ, -ѣхъ,

Обоихъ, -ихъ,

Д. Двѣмъ, -ѣмъ,

Обоимъ, -ѣимъ,

В. Двѣ { а, ѣ,
Двѣ { ѣхъ, ѣхъ ;Об { а, ѣ,
Об { ѣхъ, ѣхъ,

Т. Двѣма, -ѣма,

Обоими, -ѣими,

П. Двѣхъ. -ѣхъ.

Обоихъ. -ѣихъ.

§ 47. НѸмі лє нѸмърѸтѸрі лà єфѸр-
шѸт кѸ ъ сє пліакѸ дѸпѸ à пàтр'а,
іар чє лє кѸ ъ, о дѸпѸ à дѸ а, шѸ чє лє
кѸ а сáѸ я дѸпѸ плєкарє а жнтѸї à нѸмі
лор жмфїінцїтѸрі.

§ 48. Чєлєлалтї нѸмі нѸмърѸтѸрі сє
пліакѸ, дѸпѸ кѸм ѸрміазѸ.

Д о ї.

АмѸндѸї.

Ніч.

Ніч.

БѸр.

Фїм.

БѸр.

Фїм.

Н.	ДѸї,	-Ѹ,	АмѸндѸї,	-Ѹ,
Жн.	à ДѸї,	-Ѹ,	à АмѸндѸ лѸр,	-Ѹ лѸр.
Д.	лà ДѸї,	-Ѹ,	АмѸндѸ лѸр,	-Ѹ лѸр,
Жнє.	ДѸї,	-Ѹ,	АмѸндѸї,	-Ѹ,
П.	кѸ ДѸї,	-Ѹ,	кѸ АмѸндѸї,	-Ѹ,
Жна.	ДѸї.	-Ѹ.	АмѸндѸї.	-Ѹ.

ТРИ.

ПОЛТОРА.

*Всяк. Р.**Муж. Ср. Жен.*

И. Три,

Полтора, -ы,

Р. трёхъ,

полутора, -ы,

Д. трёхъ,

полупору, -ой,

В. пр {й,

эхъ,

полтора, -ы,

Т. трёхъ,

полторымъ, -ою,

П. трёхъ.

полпоръ. -ой.

О мѣстоимѣніи.

§ 49. Мѣстоимѣніе ёсть часть рѣчи склоняемая; употребляется вмѣсто имени лица или вещи, для избѣжанія частаго повторенія одного и того же имени.

§ 50. Мѣстоимѣнія по знаменованію своему бывають:

1. *Личныя*, кои означаютъ одно изъ трёхъ грамматическихъ лицъ и употребляются вмѣсто имени лица, таковы суть, я, ты, онъ.

Т р é ї.

Ўн ъл ші жѡмтáте.

Дè Ф. п.

Бзр.

Фім.

Н. Трѣї,   Ў'н ъл, ѡн'а ші жѡмтáті,
 Жнс. à трѣї,   à ѡн ѡї, à ѡн' єї ші жѡм.,
 Д. лà трѣї,   ѡн ѡї, ѡн'єї ші жѡм.,
 Жнв. трѣї,   ѡн ѡл, ѡн'а ші жѡм.,
 П. вѣ трѣї,   кѡ ѡн ѡл, ѡн'а ші жѡм.,
 Жна. трѣї.   ѡн ѡл, ѡн'а ші жѡм. .

Д è д е н ѡ м і.

§ 49. Денѡмі ле єсті пáрте à вóрб'єї
 плекзтóаре, чї сè жнтребѡінцáзж жн лóк
 ѡл нѡмі лѡї фéці лор сáѡ à лѡкрѡрі лор,
 кà сѡ нѡ сè фáкж адèс пофторіре ѡн ѡіаш
 нѡмі.

§ 50. Денѡмі ле дѡпз жнсемнáре а
 лòр сінт:

1. Фзцáці, чї жнсемнáзж фáцз, ші сè
 жнтребѡінцáзж жн лóк ѡл нѡмі лор фé-
 ці лор, с. п. я (ѣѡ), шы (тѡ), óнъ
 (ѣл).

2. **Притяжательныя**, кои показываюшъ, кому́ какая вещь принадлежишъ: онъ сущъ: мой, твой, свой, нашъ, вашъ.

3. **Указательныя**, кои означаютъ или показываюшъ то́шъ предметъ, о которомъ говоришся, каковы́ сущъ: сей, тотъ, этотъ, оный.

4. **Относительныя**, кои отно́сяшся къ тому́ имени, о коемъ уже сказано и послѣ кошораго онò непосредственно слѣдуетъ, какъ то: который, кой.

5. **Возвратное**: себя.

6. **Вопросительныя**, кошорыми спрашиваемъ, таковы́ сущъ: гей, кто, что.

7. **Неопредѣленныя**, кои означаютъ упоминаемый предметъ неопредѣленно, нейменно, каковы́ сущъ: Нѣкоторый, нѣкто, никто, низто, ктолибо, чтолибо, каждый, иный, всякій.

2. Жнеѡшѡтѡарѡ чѡ арѡтѡ ѡ к'ѡї ѡстѡ ѡн
лѡкрѡ; ачѡстѡ сѡнт: мѡѡ (ѡл мѡѡ),
тѡвѡѡ (ѡл тѡѡ), сѡвѡѡ (ѡл сѡѡ), нѡшѡ
(ѡл нѡстрѡ), вѡшѡ (ѡл вѡстрѡ).
3. Арѡтѡтѡарѡ, чѡ арѡтѡ ачѡ ѡ, дѡ кѡре вѡр-
бѡм, с. п. сѡѡ (ачѡст), шѡшѡ (ачѡ ла),
ѡшѡшѡ (ачѡст'а), ѡнѡѡ (ачѡ ла).
4. Атѡнгѡтѡарѡ, чѡ сѡ атѡнг дѡ ачѡ ле нѡмѡ,
пѡнтрѡ кѡрѡ ѡѡ фѡст вѡрѡѡ, шѡ кѡрѡ,
дѡпѡ ѡлѡ жндѡтѡ ѡрмѡѡѡѡ, с. п. кѡшѡрѡѡ
(кѡрѡ), кѡѡ (кѡрѡ).
5. Жнторкѡтѡарѡ: сѡбѡ (сѡнѡ).
6. Жнтребѡтѡарѡ, чѡ сѡ жнтребѡнѡѡѡѡ ѡ
жнтребѡрѡ, с. п. чѡѡ (ѡ к'ѡї), кшѡ
чѡнѡ), чшѡ (чѡ)?
7. Нѡхѡтѡрѡтѡарѡ, чѡ жнсемнѡѡѡѡ лѡкрѡ ѡ
пѡменѡт нѡхѡтѡрѡѡт шѡ нѡнѡмѡт, прѡкѡм
сѡнт: нѡкѡшѡрѡѡѡ (ѡрѡшѡкѡрѡ), нѡкшѡ
(ѡрѡекѡрѡ), нѡкшѡ (нѡмѡ), нѡчшѡ (нѡ-
мѡк), кшѡѡлѡбѡ (ѡршѡчѡнѡ), чшѡѡлѡбѡ

- § 51. Мѣстоименія сѹть пѣшї родѡвъ:
1. Мѹжескаго: сѧмъ, сѣй, онъ, тѡтъ ѥ проч.
  2. Жѣнскаго: самѧ, сїѧ, онѧ, тѧ ѥ проч.
  3. Срѣдняго: самѡ, сїѣ, онѡ, тѡ ѥ проч.
  4. Общаго: ктѡ, нѣкто, ктѡлибѡ.
  5. Всѧкаго: ѧ, ты, себѧ.

Склонѣнїе мѣстоименїй.

Я.

Рѡда всѧкаго. Рѡда всѧкаго.

	Един.	Множ.	Един.	Множ.
И.	Я́,	Мы́, И.	З. Ты́,	Вы́
Р.	Менѧ,	Насъ́,	Тебѧ,	Васъ́,
Д.	Мнѣ́,	Намъ́,	Тебѣ́,	Вамъ́,
В.	Менѧ,	Насъ́,	Тебѧ,	Васъ́,

(оарешчі), каждый (фіекарі), иный (áлт ʒл), всякій (оршікарі).

§ 51. Денʒмі ле сінт дє чінчі пзрці:

1. Бзрбзтєці є п. самъ (ʒнеʒе), сєй, онъ, шопъ ш. ч.
2. Фімеєці: сама (ʒнеʒш), сїя (ача́ст'а), она́ (é), ша́ (аче́ га) ш. ч.
3. Нічдєʒні: само́ (ʒнеʒш), сїе́ (аче́ст), оно́ (éл, é), шо́ (аче́ ла, аче́ га).
4. Опцєці: кшо́ (ка́рі), нѣкшо́ (оаре-ка́рі), кшо́либо (о́ршічіні).
5. Дє фіекаре па́рте сінт кʒві́нті ле я, шы, себѣ.

Плєкаре́а Денʒмі-лор.

Дє тóатъ па́рте.

Сінг.	Мʒлт.	Сінг.	Мʒлт.
Н. Ёʒ,	Но́ї, Н.К.Тʒ,	Во́ї,	
ʒне. ʒ'мі,	Ні,	ʒ'ці,	Вʒ,
Д. ʒ'мі, міі,	Ні, но́ʒ,	ʒ'ці, Ціе,	Вʒ, во́ʒ,
ʒ. пє́ Міне,	пє́ Но́ї,	пє́ Тіне,	пє́ Во́ї,

	Един.	Множ.	Един.	Множ.
Т.	Мно́ю, На́ми,		Тобо́ю, Ва́ми,	
П.	Мнѣ́. На́съ.		Тебѣ́. Ва́съ.	

С Е Б Я.

Числа́ Едѣ́нствѣ́ннаго.

Р.	Себѣ́,	Т.	Собо́ю,
Д.	Себѣ́,	П.	Себѣ́.
В.	Себѣ́,		

КТО́

ЧТО́.

Числа́ Едѣ́нствѣ́ннаго.

Обща́го.

Сред.

И.	Кшо́,	Чшо́,
Р.	Кого́,	Чего́;
Д.	Кому́,	Чему́,
В.	Кого́,	Чшо́,
Т.	Кѣ́мъ,	Чѣ́мъ,
П.	Ко́мъ.	Чѣ́мъ.

Та́къ же скло́няюща́ нѣ́кто, ни́кто,
ни́кто, нѣ́кто, ктѣ́нибу́дь.

GING. M8AT. GING. M8AT.
 П. дѣ Мíне, дѣ Нóй, дѣ Тíне, дѣ Вóй,
 ЖНА. Мíне. Нóй. Тíне. Вóй.

G I N E.

G i n g 8 p á t i k.

Жне. Жш, П. дѣ Гíне, сíнеш,
 Д. Жш, шíе, шíеш, ЖНА. Гíне, сíнеш.
 ЖНБ. пѣ Гíне, сíнеш,

Чíне.

Чѣ.

G i n g 8 p á t i k.

Общ.

Нич.

Н. Чíни,
 Жне. а Кʹʹи,
 Д. Кʹʹи,
 ЖН. пѣ Чíни,
 П. дѣ Чíни,
 ЖН. Чíни.

Чì, Чѣ,
 а Кзрʹʹи, Кзрʹʹи,
 Кзрʹʹи, Кзрʹʹи,
 Чì,
 кʹ Чì,
 Чì.

Асѣміне кʹ кшò, чшò сѣ плакж кʹвíнтí
 ле: никшò (нíмі), нѣкшò (оарекáрі),
 ничшò (нíмік), нѣчшò (оарешчí).

С Ё Й.

Числа Единственнаго.

	Муж.	Жен.	Сред.
И.	Сей,	Сія,	Сіе ,
Р.	Сего̀,	Сей,	Сего̀,
Д.	Сему̀,	Сей,	Сему̀,
В.	С{ей , его̀ ,	Сію ,	Сіе ,
Т.	Сімъ ,	Сео̀ю ,	Сімъ ;
П.	Семъ.	Сей.	Семъ.

Множественное.

Всякаго.

И.	Сіи ,
Р.	Сіхъ ,
Д.	Сімъ ,
В.	С{іи , іхъ .
Т.	Сімъ ,
П.	Сіхъ .

Такъ же склоняюшся мой , сою̀й , твою̀ ,
кото̀рой , кою̀ , зей , зя̀ , зьє̀ .

А Ч Ё Т.

Н ъ м з р ъ л О и н г ъ р а т і к.

Б з р б. Ф і м. Н і ч д.

Н. Ачѣст, Ачáстз, Ачѣст, áстз,

Жне. à Ачѣст ъї, à Ачѣст'ей, à Ачѣст ъї, ей,

Д. Ачѣст ъї, Ачѣст'ей, Ачѣст ъї, ей,

Ж. пѣ Ачѣст, пѣ Ачáстз, пѣ Ачѣст, áстз,

П. кѣ Ачѣст, кѣ Ачáстз, кѣ Ачѣст, áстз,

Жн. Ачѣст. Ачáстз. Ачѣст, áстз.

Н ъ м з р ъ л м ъ л т о р а т і к.

Дѣ ф. п.

Н. Ачѣщї, Ачѣсті,

Жне. à Ачѣст'ор, à Ачѣст'ор,

Д. Ачѣст'ор, Ачѣст'ор,

Ж. пѣ Ачѣщї, пѣ Ачѣсті,

П. кѣ Ачѣщї, кѣ Ачѣсті,

Ж. Ачѣщї. Ачѣсті.

Асѣміне кѣ сѣй сѣ плакж кѣвїнті ле:

моѣй (àл мѣѣ), швоѣй (àл тѣѣ), своѣй

(àл мѣѣ, àл тѣѣ, àл сѣѣ), кошорый (ка-

рі), коѣй (карі), чѣй (à кѣр'ѣї), чья (à

кѣр'ей), чьѣ (à кѣр'ѣї, à кѣр'ей).

О́НЪ.

Едѣисшвенное.

Рода Муж.	Жен.	Сред.
И. О'нъ,	Она́,	Онò,
Р. Егò,	ея́,	Егò,
Д. Емѹ,	Е'й,	Емѹ,
В. Егò,	Еè,	Егò,
Т. И'мъ,	Е'ю,	И'мъ,
П. Нёмъ.	Ней.	Нёмъ.

Мно́жесшвенное.

	Муж.	Жен.
И.	Онѣ,	Онѣ́,
Р.	И'хъ,	И'хъ́,
Д.	И'мъ,	И'мъ́,
В.	И'хъ,	И'хъ́,
Т.	И'ми,	И'ми́,
П.	Нѣхъ.	Нѣхъ́.

Ε Λ.

НѸмѸр Ѹл СінгѸράтік.

	БѸр.	Фім.	Нічд.
Н.	Ε`λ,	Ε`,	Ε`λ εάδ Ε`,
Жис.	à Λ'ϛί,	à Ε'ί,	à Λ'ϛί, à Ε'ί,
Д.	Λ'ϛί,	Ε'ί,	Λ'ϛί, Ε'ί,
Ж.	пè Ε`λ,	пè Ε`,	пè Ε`λ, пè Ε`,
П.	дè Ε`λ,	дè Ε`,	дè Ε`λ, дè Ε`,
Ж.	Ελ.	Ε.	Ε. Ε.

НѸмѸр Ѹл МѸлторάтік.

	БѸр.	Фім.
Н.	Ε'ί,	Ελε,
Жис.	à Λòρ,	à Λòρ,
Д.	Λòρ,	Λòρ,
Ж.	пè Ε'ί,	пè Ελε,
П.	дè Ε'ί,	дè Ελε,
Ж.	Εί.	Ελε.

С А М Ъ.

Е д ѣ н с т в е н н о е.

Рóда муж.	Жéн.	Срéd.
И. Сáмъ,	Самà,	Самò,
Р. Самагò,	Самóй,	Самагò,
Д. Самому̀,	Самóй,	Самому̀,
В. Самагò,	Саму́ю,	Самò,
Т. Самíмъ,	Самóю,	Самíмъ,
П. Самóмъ.	Самóй.	Самóмъ.

М н ó ж е с т в е н н о е.

Всѣ́каго.

И.	Сáми,
Р.	Самíхъ,
Д.	Самíмъ,
В.	Самíхъ,
Т.	Самíми,
П.	Самíхъ,

Ж' Н Є Ъ Ш.

НѸмър Ѹл ЄінгѸратік.

	БѸр.	Фім.	Ніч.
Н.	Ж' н є Ѹ ш,	-	-
Жнє.	à -	-	-
Д.	-	-	-
Жнв.	прѐ -	-	-
П.	дѐ -	-	-
Жна.	-	-	-

НѸм. МѸлторáтíк.

дѐ трóтí пѸрці лє.

Н.	Ж' н є Ѹ ш і,	
Жнє.	à -	-
Д.	-	-
Жнв.	прѐ -	-
П.	дѐ -	-
Жна.	-	-

Т О Т Ъ.

Е д ѣ н с т в е н н о е.

М ѹ ж е с .

Ж е н .

С р е д .

И.	Тóшъ,	Та̀,	То̀,
Р.	Тогò,	Тóй,	Тогò,
Д.	Томѹ,	Тóй,	Томѹ,
В.	То ^{гò} _{шъ} ,	Тѹ,	То̀,
Т.	Тѣмъ,	Тóю,	Тѣмъ,
П.	Тóмъ.	Тóй.	Тóмъ.

М н ó ж е с т в е н н о е.

В с я к а г о .

И.	Тѣ́,	В.	Т ^{ѣ́хъ} _{ѣ́} ,
Р.	Тѣ́хъ,	Т.	Тѣ́ми,
Д.	Тѣ́мъ,	П.	Тѣ́хъ.

Н А Ш Ъ.

Е д ѣ н с т в е н н о е.

М ѹ ж е с к а г о .

Ж е н .

С р е д .

И.	На́шъ,	На́ша,	На́ше,
Р.	На́шего,	На́шей,	На́шего,
Д.	На́шему,	На́шей,	На́шему,

А Ч Ё Л.

НѸмѡр. Ѣл GингѢратік.

Бѡр. Фі м. Ні ч.

Н. Ачѣ л, Ачѣ ѡ, Ачѣ л, сѡѢ Ачѣ ѡ,

Ж. ѡ Ачѣ лѢѢ, ѡ Ачѣ ѢѢ, ѡ Чѣ лѢѢ, -- ѡ Чѣ ѢѢ,

Д. Ачѣ лѢѢ, Ачѣ ѢѢ, Чѣ лѢѢ, -- Чѣ ѢѢ,

Ж. пѣ Ачѣ л, пѣ Ачѣ ѡ, пѣ Чѣ л, -- пѣ Чѣ ѡ,

П. кѢ Ачѣ л, кѢ Ачѣ ѡ, кѢ Чѣ л, -- кѢ Чѣ ѡ,

Жна. Ачѣ л. Ачѣ ѡ. Чѣ л. -- Чѣ ѡ.

НѸмѡр. МѢлторѢтік.

Дѣ трѢті пѢрці лѣ.

Н. Ачѣ Ѣ сѡѢ Ачѣ лѣ, Ж. пѣ Ачѣ Ѣ сѡѢ Ачѣ лѣ,

Ж. ѡ Ачѣ лор, П. кѢ Ачѣ Ѣ сѡѢ Ачѣ лѣ,

Д. Ачѣ лор, Ж. Ачѣ Ѣ сѡѢ Ачѣ лѣ.

А Л НОСТРѢ.

НѸмѡр. Ѣл GингѢрѢтік.

Бѡр. Фі м. Ні ч.

Н. ѡл НѢстрѢ, ѡ НѢстрѢ, Кѡ чѣ л

Жне. НѢстрѢ, НѢстрѢ, Бѡр. сѡѢ

Д. НѢстрѢ, НѢстрѢ, кѡ чѣ л

	Муж.	Женск.	Сред.
В.	Нà }шего, шъ,	Нáшу,	Нáше,
Т.	Нáшимъ,	Нáшею,	Нáшимъ,
П.	Нáшемъ.	Нáшей.	Нáшемъ.

М н ó ж е с ш в е н н о е.

В с я к а г о .

Нáши,
Нáшихъ,
Нáшимъ,
Нà }шихъ,
ши,
Нáшими,
Нáшихъ.

Такýmъ же образомъ склоняется мѣ-
споимѣніе вáшъ, а, о.

Примѣз. Мѣспоимѣнія: котóрый, нѣ-
который, сáмый, óный, инýй склоня-
ются по примѣру имѣнь прилагáтель-
ныхъ, конча́щихся нà ый.

Б з р.

Ф і м.

Ніч.

Ж. пè àл Нóстрѣ,

пè à Нóастрѣ, Фім.

П. кѣ àл Нóстрѣ,

кѣ à Нóастрѣ,

Ж. дè áл Нóстрѣ.

дè à Нóастрѣ.

Мѣлторáтїк.

Дè трóатї пѣр.

Н. áї Нóцрї, сáѣ áле Нóастрї,

Жне. Нóцрї, --- --- Нóастрї,

Д. Нóцрї, --- --- Нóастрї,

Ж. пè áї Нóцрї, --- пè áле Нóастрї,

П. кѣ áї Нóцрї, --- кѣ áле Нóастрї,

Жна. áї Нóцрї. --- дè áле Нóастрї.

Ашáфелю сè плáкж шї денѣмі ле вáшъ,
а, е.

Жнсемнáре. Денѣмі ле : кошóрый, нѣ-
копорый, сáмый, óный, иный сè плáкж
дѣпѣ - пїлд'а асѣпранѣмі лор, чї áѣ лá
сфжршїт ыи.

о Г л а г о л ѣ.

§ 52. Глаго́ль ёсть ча́сть рѣчи измѣня́емая, означа́ющая дѣйствіе, спрада́ніе, положѣніе, или́ состоя́ніе вѣщи, напр: *гитѣть, писѣть, хвалѣть* сущь слова, означа́ющія дѣйствіе одной вѣщи на́ другую; *возпѣываться, бытъ* *гитану, писану, хвалѣму*, сущь слова, показыва́ющія спрада́ніе вѣщи. Слова: *ходѣтъ, сидѣтъ, красѣтъ, богатѣтъ*, означа́ють положѣніе или́ состоя́ніе вѣщи.

§ 53. Глаго́лы по знаменованію своему́ быва́ють.

1. *Дѣйстви́тельные*, ко́и означа́ють дѣйствіе одной вѣщи на́ другую, и по́слѣ кошо́рыхъ мо́жно сдѣла́ть вопро́съ

Дѐ Г р а ю .

§ 52. Граю л ёсті пáрте à вóрб' ёї
 скімбзтóаре, жнсемнѣнд лѣкрáре а, пзті-
 міре а, ашззáре а сáѣ етáре а лѣкрѣ лѣї,
 с. п. чишáшь (à чіті), писáшь (à скрі),
 хвалі́шь (à лѣѣдà) сінт кѣвінті, кáрі жн-
 семнiáзж лѣкрáре а ѣн ѣї лѣкрѣ асѣпра
 áлт ѣї; воспі́шывашься (à лѣà креціре),
 бы́шь чішану (à сè чіті), бы́шь пісану
 (à сè скрі), бы́шь хвалі́му (à сè лѣѣдà),
 сінт кѣвінті, чі а́ратж пзтіміре а лѣкрѣ
 лѣї. кѣвінті лє: ході́шь (à мёржі), сидь́шь
 (à шідè), краснѣ́шь (à сè роші), бога-
 пѣ́шь (à сè жмбогзці), жнсемнiáзж ашз-
 зáре а сáѣ етáре а лѣкрѣ лѣї.

§ 53. Граюрі лє дѣпз à лòр жнсемнáре
 сінт :

1. Лѣкрзтóарі, чі жнсемнiáзж лѣкрáре а
 ѣн ѣї лѣкрѣ асѣпра áлт ѣї, ші дѣпз кáрі сè
 пóаті фáче жнтребáре а пè чіні? сáѣ чè?

кого? или что? таковы суть: чита́ть кни́гу, пи́сьмо; хва́литъ, зело́вка до́браго, и проч.

2. *Средние*, кои означаютъ дѣйствіе вещи, никакого спраданія въ другой не производящее: они показывають также состояніе или положеніе вещи, и послѣ кошорыхъ не лзя сказа́ть кого? или что? напр: хо́дитъ, си́дѣтъ, а́лѣтъ, бо́гатѣтъ, и проч.

3. *Возвратные*, кои показывають дѣйствіе и спраданіе одной и той же вещи. Они состояются изъ дѣйствительныхъ глаголовъ, и сокращеннаго мѣстоименія *ся*, напр: возно́сится, хва́лится, дв́гаться и проч.

4. *Взаимные*, кои означаютъ взаимное двухъ или многихъ вещей дѣйствіе, таковы суть: боро́ться, дру́житься,ссора́ться и проч.

с. п. чиша́ть кни́гу, пи́сьмо (а́ чи́ти
ò ка́рте, Ѹн рѣва́ш); хвали́шь чело́вѣ-
ка до́браго (а́ лѣѡда Ѹн òмбѸн), ш. ч.

2. Ни́чдеѸни́ ле, чи́ жнсе́мни́аѸ лѣкра́ре а
лѣкрѣ лѣи́ фѣрѣ пѣти́мире а́ алт Ѹи́; аче́-
сти́ ара́тѸ шѣ ашѣза́ре а́ саѣ ста́ре а́ лѣкрѣ
лѣи́, шѣ дѣпѣ́ эле́ нѸ се́ про́ати́ зи́че: пѣ́
чи́ни? саѣ́ чи́? с. п. хо́дишь (а́ ме́рже),
си́дишь (а́ ши́де́), а́льшь (а́ се́ роши́),
бога́ишь (а́ се́ жмбо́гѣи́).

3. Жнторкѣтѡ́ари, чи́ ара́тѸ лѣкра́ре а́ шѣ
пѣти́мире а́ аче́ лѣи́ш лѣкрѣ. а́чѣсти́ се́ ал-
кѣдѣ́ск дѣи́ гра́юри́ ле лѣкрѣтѡ́ари шѣ́ дѣи́
де́нѸми́ ле жнскѣ́ртат ся, с. п. возо-
си́шься (а́ се́ мѣндрѣ́), хвали́шься (а́
се́ фѣли́), двѣ́гаишься (а́ се́ ми́шка)
ш. ч.

4. Жнтре́ди́нсі ле, чи́ жнсе́мни́аѸ лѣкра́-
ре а́ а́ до́ѣ саѣ́ ма́ймѣ́лти́ лѣкрѣ́ри́ жнтре́
ди́нсі ле, с. п. боро́ишься (а́ се́ ба́те),
дру́жишься (а́ се́ жмпри́ѣти́ни́), ссо́ришь-
ся (а́ се́ сфѣ́ди́) ш. ч.

5. *Общiе*, кои кончатся всегда на *ся*, и безъ сего окончанiя они не имѣють никакого знаменованiя, напр: *боятся*, *старатся*, *тщится* и проч.

6. *Страдательные* глаголы означаютъ спрaдaнiе вещи, ошъ дѣйствiя другой производящее, напр: *Быть* *движиму*, *бѣть*, *хвалиму* и проч. Глаголы сiй болъшею частiю составляются изъ спрaдaтельного причастiя и вспомогательного глагола *бѣть*.

§ 54. При глаголахъ примѣчать должно: *наклоненiе*, *врѣмя*, *число*, *лице*, и *спряженiе*.

§ 55. Наклоненiй въ Россiйскомъ языкѣ три.

1. *Неоконзательное*, кошорое показываешъ дѣйствiе или спрaдaнiе вещи, не опредѣляя ни врѣмени, ни лица, ни числа.—Въ Россiйскомъ языкѣ оно бываешъ четвероякое, а именно: 1.

5. Опщѣцї, чї аѣ ла ефжршіт ся, шї фѣрѣ ачѣстѣ ефжршіре н'аѣ нїч ѡ жнсемнаре, с. п. боянься (а сѣ тѣме), старанься (а стѣрѣї), шщїнься (а сѣ сілі) ш. ч.

6. Пѣтімітѡарї, чї жнсемніаѣзж пѣтіміре а ѡн ѡї лѡкрѡ дїн лѡкрѣре а алт ѡї, с. п. бѣшь двїжиму (а фї мішкѣт), бѣшь хвалїму (а фї лѡѡдѣт) ш. ч. ачѣсті граюрі сѣ алкѣтѡѣск дѣ маїмѡлті ѡрі дїн жмпѣртѣшіре а пѣтімітѡаре шї дїн ажѡтѣтѡрю л граю бѣшь (а фї).

§ 54. Ла граюрі трѣбѡї а жнсемна: жмплекѣре а, вѣме а, нѡмѣр ѡл, фѣц'а шї потрівїре а.

§ 55. Жмплекѣрі жн лімб'а рѡссѣскѣ сїнт трѣї.

1. Жмплекѣре а несѣвжршітѣ, чѣ арѣтж лѡкрѣре а сѣѡ пѣтіміре а лѡкрѡ лѡї, нехотѣрѣнд вѣме а, нїч фѣц'а, нїч нѡмѣр ѡл. жн лімб'а рѡссѣскѣ ѣсті жн пѣтрѡ фѣлюрі, а нѡмі: Несѣвжршіт ѡл нехо-

Неокончательное неопредѣлённое:
 писа́ть, коло́ть, двѣ́гать, бы́ть двѣ́жи-
 му, хвалѣ́му. 2. Однокра́шное: коль-
 ну́ть, двѣ́нуть, бы́ть ве́рнугу. 3. Со-
 верше́нное: написа́ть, уколо́ть, сдѣ́-
 нуть. 4. Многокра́шное: двѣ́гивать,
 ко́львать, и проч.

2. **Изъявительное**, кошо́рое показыва-
 ешь дѣ́йствіе или спра́даніе вѣщи со
 всѣ́ми обспоя́шельствами, ш. е. пока-
 зывая вре́мя, лицò и числò, напр: я
 пишу́, въ́читали, и проч.

3. **Повелительное**, кошо́рое означаешь
 повелѣ́ніе, совѣ́шваніе, или запре-
 щѣ́ніе дѣ́лать что́ или не́ дѣ́лать
 чего́, напр: почитай́ свои́хъ роди́телей;
 люби́ добродѣ́тель; убѣ́гай поро́ковъ и
 проч.

тѣрїт: писашь, колóшь (а жмпѣнце),
 двїгашь (а мішкá), бѣшь двїжиму, хва-
 лїму. 2. Непофторїт: кольнушь (а
 жмпѣнце ò дáтъ), двїнушь (а мішкá
 ò дáтъ), бѣшь вѣрнушу (а сѣ жнтóар-
 че ò дáтъ). 3. Жнсеѡршїт: написашь
 (а скрі тóт), уколóшь (а жмпѣнце
 детóт), сдвїнушь (а жмпїнже детóт),
 4. Жндесїтóрю: двїгивашь (а мішкá дѣ
 мѣлті óрі), кóлывашь (а жмпѣнце дѣ
 мѣлті óрі) ш. ч.

2. Вєдїтóаре а, чѣ аратѡ лѣкрáре а сáѣ
 пѣтїмїре а лѣкрѣ лѣї кѣ тóатї жмпрежѣ-
 рѣрі лє, áдікѣ, арѣтѡнд врѣме а, фáц'а,
 шї нѣмр ѣл, с. п. я пишѣ (ѣѣ скріѣѣ),
 вѣ чїшáли (вóї скріѣѣцї), ш. ч.

3. Порончїтóаре а, чѣ жнсемнѣзі порончїре,
 сфѣтѣїре сáѣ опріре дѣ а фáче, сáѣ а нѣ фáче
 че вá, с. п. любї добродѣтель (юбѣѣце
 кѣвїїнц'а); почиáй своїхъ родїшелей
 (чїнстѣѣце прѣ пѣрїнци ї тѣї); убѣгаї по-
 рóковъ (фѣжї дѣ нѣрáвѣрі) ш. ч.

О временахъ глаголовъ.

§ 56. Времени Россійскіе глаголы имѣютъ восемь.

1. *Настоящее*, которое означаютъ то время, въ которое вещь дѣйствуетъ, спраждаютъ или въ какомълибо состояніи находится, напр: пишу, хожу, говорю, меня хвалятъ и проч.

2. *Прошедшее неопредѣленное*, которое показываетъ, что минувшее дѣйствіе вещи происходило съ нѣкоторымъ учащеніемъ или продолженіемъ времени, напр: писалъ, читалъ, двигалъ; блисталъ.

3. *Прошедшее однократное*, которое означаютъ минувшее дѣйствіе или спрѣданіе вещи, одинъ разъ произведенное, напр: двинулъ, блеснулъ, кольнулъ и проч.

Дѣ Врѣмі лє Граюрі лор.

§ 56. Граюрі лє рѣсѣці аѣ ѡпт врѣмі:

1. Кѣргѣтѡаре а, чѣ жнсемніазі врѣме а,
жн каре лѣкр ѡл лѣкріазі, пѣтімѣці,
сѣѣ сѣ афлж жн ѡарекаре етаре, с. п.
пишѣ (скріѣ), хожѣ (ѣмблѣ), говоріѣ
(ворбѣск), мене хвалѣшѣ (мѣ лѣѣдж)
ш. ч.

2. Трекѣтѣ нехотѣрѣт, чѣ арѣтж кѣ тре-
кѣт'а лѣкраре ѡ лѣкрѣ лѣї сѣ севжршѣ
кѣ ѡарекаре жндесіре сѣѣ прелѣнжіре ѡ
врѣм'ей, с. п. писѣль (скріѣм), чисѣль
(чітѣм), двігалѣ (мішкѣм), блиспѣль
(стрѣлѣчѣм).

3. Трекѣтѣ ѡ дѣтѣ, чѣ арѣтж лѣкраре а
сѣѣ пѣтіміре а лѣкрѣ лѣї, севжршітѣ ѡ
дѣтѣ, с. п. двінуль (ѣм мішкѣт ѡ
дѣтѣ), блеснуль (ѣм стрѣлѣчіт ѡ дѣтѣ),
кольнуль (ѣм жмпѣне ѡ дѣтѣ) ш. ч.

4. Прошедшее совершённое, ко́торое по-
ка́зываетъ дѣйствіе или спрада́ніе
вѣщи, совершённо исполнившееся и
окончанное, напр: утѣшилъ, бросилъ,
сказалъ, и проч.

5. Давнопрошедшее многократное, ко́ро-
рымъ означа́ется дѣйствіе или спра-
да́ніе вѣщи давно и при́томъ не одно-
кратно, а нѣсколько разъ бывшее:
напр: гитывалъ, хаживалъ, деигивалъ,
говаривалъ.

6. Б́удущее неопредѣлённое, означа́етъ
продолжѣніе или учащѣніе б́удущаго
дѣйствія или спрада́нія вѣщи, напр:
б́уду писать, онъ б́удетъ гита́ть.

7. Буд́ущее однократное показыва́етъ
дѣйствіе или спрада́ніе вѣщи одна-
жды соверши́ться имѣющее: блесну́,
деину́, кольну́ и проч.

4. Трекѣтъ деплін, чѣ аратѣ лѣкраре а лѣкрѣ лѣї, детот севѣршітъ, с. п. ушѣшилъ (ам мѣнгѣтъ деплін), бросилъ (ам арѣнкѣтъ детот), сказаль (ам спѣс дессевѣршітъ) ш. ч.
5. Демѣлттрекѣтъ дѣ мѣлті орі, прін каре сѣ аратѣ лѣкраре а сѣѣ пѣтіміре а лѣкрѣ лѣї, демѣлт ші дѣ мѣлті орі севѣршітъ, с. п. чіпываль (демѣлт ам чітїт дѣ мѣлті орі), хаживаль (дѣ мѣлт ам мѣре дѣ мѣлті орі), двігиваль (демѣлт ам мішкѣтъ дѣ мѣлті орі), говариваль (демѣлт ам ворбіт дѣ мѣлті орі).
6. Віітѣаре нехотѣрѣт, чѣ жнсемніѣзі прелѣнжіре а сѣѣ жндесїре а віітѣар'її лѣкрѣрі сѣѣ пѣтімірі а лѣкрѣ лѣї, с. п. бѣду писашь (бѣѣ скрі), онъ бѣдешь чішашь (ѣл вѣ чіті).
7. Віітѣаре ѡ дѣтъ, чѣ аратѣ лѣкраре а сѣѣ пѣтіміре а лѣкрѣ лѣї, чѣ арі сѣ сѣ севѣршѣскѣ ѡ дѣтъ: блеснѣ (бѣѣ стрѣлѣчі ѡ

8. Б́удущее соверш́енное означа́етъ пол-
ное или соверш́енное оконча́нiе дѣй-
ствiя или спрада́нiя вѣщи: напр: рѣ-
шѹ, брѹшу, скажѹ, сжѹ, бѹдетъ на-
писанъ, и проч.

О лицахъ глаго́ловъ.

§ 57. Ли́цъ три: пѣрвое, второ́е, тре-
тiе.

1. Пѣрвое лице́ е́сть то́шъ предмѣшъ,
кошѹрой сообщ́аетъ мѹсли свой дру-
го́му. Оно́ изобража́ется мѣстоимѣ-
нiемъ: я, мы, напр: я говорю́, мы
говоримъ.

2. Второ́е лице́ е́сть предмѣшъ, ко-
шѹрому пѣрвый сообщ́аетъ свой мѹ-
сли, напр: ты говори́шь, вы говори-
те.

да́тъ), двѣну (во́ю мішка̀ о́ да́тъ),
ко́льну (во́ю жмѣнжѐ о́ да́тъ) ш. ч.

8. Вііто́аре а десе́вжрші́т, чѣ́ жне́емніа́зі де-
се́вжрші́т а сѣ́жрші́ре лѣ́крѣ́р' є́ї са́ѣ́ пѣ́-
тімі́р' є́ї лѣ́крѣ́ лѣ́ї, с. п. рѣ́шѣ́ (во́ю
хотѣ́рѣ́ де́то́т), брѣ́шу (во́ю арѣ́нка̀
де́то́т), ска́жѣ́ (во́ю спѣ́не де́плі́н), схѣ́-
жѣ́ (во́ю се́вжрші́ де́ а́ ме́рже́), бу́дешѣ́
напи́санѣ́ (се́ ва́ скрі́ де́то́т) ш. ч.

Де́ фѣ́ці́ ле́ Гра́юрі́ ло́р.

§ 57. Фѣ́ці́ сѣ́нт трѣ́ї: жнѣ́жі́ а, а́
до́' а, а́ трѣ́ї а.

1. Фа́ц'а́ жнѣ́жі́ є́сті́ ачѣ́ ж, чѣ́ опѣ́ці́
соко́ті́нці́ ле́ са́лі́ а́лт ѣ́ж, ші́ се́ а́ра-
тѣ́ прѣ́н де́нѣ́мі́ ле́: я́ (є́ѣ́), мы́ (но́ї́),
с. п. я́ гово́рю́ (є́ѣ́ во́рбе́ск), мы́ гово-
ри́мѣ́ (но́ї́ во́рбі́м).

2. А́ до́' а́ є́сті́ ачѣ́ ж, кѣ́р'є́ї́ чѣ́ жнѣ́жі́ оп-
ѣ́ці́ соко́ті́нці́ ле́ са́лі́, с. п. шы́ го-
во́ришь (тѣ́ во́рбе́ці́), вы́ гово́рише́
(во́ї́ во́рбі́ці́).

3. Трѣтїе лице ёсть шѡшъ предметъ, о кошѡромъ пѣрвое лице мысли свой сообщаешъ вшорѡму, напр: онъ, она, оно говорѣтъ, они говорѣтъ.

§ 58. Ошносѣтельно ко временѣмъ глаголы бываюшъ.

1. Изобѣлюющѣе, кошѡрые въ насшоящемъ времени имѣюшъ два рѣзныхъ окончѣнїя, нѡ одинакое знаменовѣнїе напр: двѣжу ѣ двѣгаю; стрѣжду, ѣ страдаю; блещу ѣ блистаю; машу ѣ махаю ѣ проч.

2. Угащѣтельные, кой означаютъ нѣкоторое въ дѣянїи продолженїе или учащенїе, напр: бѣгать, летѣть, похаживатъ, посмѣтриватъ, ѣ проч.

3. Полные, кой имѣюшъ всѣ наклонѣнїя, временѣ ѣ лица.

4. Неполные сущъ шѣ; въ коихъ нѣкоторыхъ временъ нѣ досшаешъ.

3. И́ трéи а́ е́стí ачé пa , дè кáре чé жнтж́и
 корбéцi кѣ чé à дó'а, с. п. óнъ, она́, онò,
 говорíшь (èл, è корбéцi), онí гово-
 ря́шь (éи корбéек).

§ 58. Кж́т сè атíнжi дè вréмi, Гра́юрі
 лe сiнт:

1. Жмбелшѣж́iтi , кáрі жн вréмe а кѣргъ-
 тóаре аѣ дóз сфжрш́iрi тòт кѣ ò жнсем-
 нáре, с. п. двíжу ш́и двíгаю (мíшк);
 спрáжду ш́и спрaдáю (пзтíмéек), блещу́
 ш́и блистáю (стрзлѣчéек), машу́ ш́и
 махáю (фàк вж́нт) ш. ч.

2. Жндесiтóарi , чi жнсемнж́зi прелѣж́и-
 ре а сáѣ жндесiре а лѣкрз́р'ей, с. п. бѣ-
 га́шь (à алергà дè мѣлти́ óрi), лешáшь
 (à збѣрà дè мѣлти́ óрi), похáжива́шь
 (à жндесi ѣндевá), посмáприва́шь (à
 кзѣтà дè мѣлти́ óрi), ш. ч.

3. Де́плiнi, чi аѣ тóатi жмплекз́рi лe, вréмi
 лe, ш́и фéцi лe.

4. Не́деплiнi сiнт, лà кáре лiфèек оарика́ре
 вréмi.

§ 59. Относительно къ лицамъ глаголы бывають :

1. *Лизные*, кой въ обоихъ числахъ въ окончаніи своёмъ перемѣняюща чрѣзъ всѣ лица, напр: я пишу, ты пишешь, онъ пишетъ, мы пишемъ, вы пишете, они пишутъ.

2. *Безлизные*, кой употребляюща только въ окончаніи 3го лица, напр: довлѣетъ, подобаетъ.

О спряженіи глаголовъ.

§ 60. Спряженіе ёсть измѣненіе глаголовъ по наклоненіямъ, временамъ, лицамъ и числамъ.

§ 61. Въ Россійскомъ языкѣ счисается чешыре спряженія:

1. *Первое* спряженіе сосойшъ изъ глаголовъ, кончающихся на *ать* и *ять*, каковы суть: колебать, писать, блистать, являть, сіять и проч.

§ 59. Гр кѣт сѣ атѣнжі дѣ фѣці,
Граюри лѣ сѣнт:

1. Фѣцѣцѣ, кѣрі жн амѣндѣ нѣмері лѣ
аѣ трѣі фѣці с. п. я пишѣ (ѣѣскріѣ), шѣ
пѣшѣшѣ (тѣскріі), ѣнѣ пѣшѣшѣ (ѣл
скріі), мѣ пѣшемѣ (нѣіскрім), вѣ пѣ-
шѣшѣ (вѣіскріцѣ), ѣнѣ пишѣшѣшѣ (ѣіскріѣ).
2. Нефѣцѣцѣ, чѣ сѣ жнтрѣбѣцѣзі нѣмаі
лѣ а трѣі а фѣцѣ, с. п. довѣѣшѣшѣ (ѣсті
дѣстѣл) подѣбѣѣшѣшѣ (сѣкѣвіні).

Дѣ Потрѣвірі лѣ Граюри лор.

§ 60. Потрѣвірѣ а ѣсті скѣмбѣрѣ а
Граюри лор дѣпѣ жмплекѣрі, врѣмі, фѣці
шѣ нѣмері.

§ 61. Жн лімбѣ рѣссѣскѣ сѣнт пѣтрѣ
потрѣвірі:

1. Чѣ жнтѣі ѣсті а граюри лор сфжршѣті
жн ашѣшѣ шѣ яшѣ с. п. колѣбѣшѣшѣ (а
кѣзтѣнѣ), писѣшѣшѣ (аскрі), блѣсшѣшѣшѣ
(астрѣлѣчі), явлѣшѣшѣшѣ (а вѣді), сіѣшѣшѣшѣ
(а лѣчі) ш. ч.

2. Вшороче спряженіе содержишь въ себѣ глаголы, кончащіеся на *тъ* съ предъидущею гласною бѣквою *е* или *ѣ*, напр: *терѣтъ*, *горѣтъ*, *смотрѣтъ*, *видѣтъ*.

3. Къ прѣшъему спряженію принадлежатъ глаголы, кончащіеся на *ить* и *ыть*, каковы *суть* *строить*, *мыть*, *крыть*, и проч.

4. Четвертое спряженіе составляютъ глаголы на *оть*, и *уть*, напр: *колоть*, *молоть*, *сохнуть*, и проч.

Спряженіе вспомогащельнаго глагола

Б Ы Т Ъ.

Наклоненія неоконзательнаго.

Совершенное.

Многокращное.

Бышь.

Бываешь.

2. **А** до́а кѣпрінді Гра́юрі ле сѣжрші́ті
 ѡн шь дѣпъ е сѣѣ ѿ с. п. шерéшь (а
 фрека́), горѣшь (а а́рде), смопрѣшь (а
 кѣта́), вѣдѣшь (а вѣде́).

3. Ла̀ а трéі а сѣ кѣвѣн гра́юрі ле, сѣжр-
 ші́ті ѡн ішь ші ышь с. п. спрóишь
 (а зіді́), мышь (а спзла́), крышь (а
 аскѣнде́) и проч.

4. Чѣ̀ а па́тр'а кѣпрінді Гра́юрі ле ѡн
 ошь ші ушь, с. п. колóшь (а жмпѣн-
 же́), молóшь (а мѣчіна́), сохнушь (а
 сѣ ѣска́) ш. ч.

Потрі́віре а Гра́ю лѣї ажѣтѣтóрю.

А Ф І.

Жмплекарé а несе́вжрші́тѣ.

Жне́сєвжрші́т. Жнде́сїтóрю.

А фі́ (деплі́н). **А** фі́ (дѣ мѣлті́ о́рі).

Наклонѣнія изъявительнаго.

Врѣмя настоящее. Давнопрошедшее.

Е д и н.

Е д и н.

Я ёсмь,

Я бываль, а, о,

Ты еси,

Ты бываль, а, о,

Онъ а, о ёшь.

Онъ, а, о, бываль, а, о.

Мн. Мы есмь,

Мн. Мы бывали,

Вы еше,

Вы бывали,

Онѣ, ѣ сущь.

Онѣ, ѣ бывали.

Прошедшее.

Будущее.

Ед. Я былъ, а, о,

Ед. Я буду,

Ты былъ, а, о,

Ты будешь,

Онъ былъ,

Онъ будешь,

Она была,

Она будешь,

Онò было.

Онò будешь.

Мн. Мы были,

Мн. Мы будемъ,

Вы были,

Вы будеше,

Онѣ, ѣ были.

Онѣ, ѣ будутъ.

Χμπλεκάρεα. Βεδιτόαρε.
Βρέμ. κδργ. Βρέμ. демδлтт.

Сінг.
Έξ сінт,

ТѸ ёцї ,
Є`л, є ёсті.

МѸл. Ної сінтєм,
Вої сінтєцї,
Єї, еле сінт.

Сінг.
Έξ αμ φòετ (λ.
м. оρ.),

ТѸ аї φòετ,
Є`л, є аѸ фòεт.

МѸл. Ної αμ φòεт,
Вої ацї φòεт,
Єї, еле аѸ фòεт.

Βρέμε ΤρεκѸтѸ. Βρεμ. Βιιτόαρε.

Сінг. Έξ αμ φòεт, Сін. Έξ वोю фї,
ТѸ аї φòεт, ТѸ веї фї,
Є`л аѸ фòεт, Є`л ва фї,
Є` аѸ фòεт, Є` ва фї,
Є`л, є аѸ фòεт. Є`л, є ва фї.

МѸл. Ної αμ φòεт, МѸл. Ної वोμ фї,
Вої ацї φòεт, Вої вецї фї,
Єї, еле аѸ фòεт. Єї, еле वोρ фї.

Наклонѣніа повелительнаго.**Един.****Множ.****Будь** ты,**Будьше** вы,**Будь** онъ, а, о, или **Будьше** они, ѣ, или**Пусть** онъ **будешъ**. **Пусть** они **будушъ**.**Причастіа.****Наст.** Сущій, ая, ее.**Прош.** Бывшій, ая, ее.**Дав.** Бывавшій, ая, ее.**Буд.** Будущій, ая, ее.**Дѣепричастіа.****Наст.** Будучи,**Прош.** Бывши или бывъ,**Давн.** Бывавши или бывавъ.

(*) Трѣбѣи ащѣ: 1) Къ лимб'а Мол-
 довеніаскѣ ари нѣмаѣ о жмпзртѣшіре дѣ
 лѣкраре лѣ трѣати врѣмі лѣ; жнсе ѣѣ спрѣ
 маїлѣсне жнцзлѣжіре ам тѣамзчѣт жм-
 пзртѣшірі лѣ дѣ лѣкраре рѣссѣщѣ, прѣн

Χμπλεκάρεα Πορονχίτόρε.

Θίηγ.

Μυλτ.

Φίτϝ εάϝ εϝ φίτϝ, Φίцї वोї εάϝ εϝ φίцї वोї,
 Φίε ελ, ε, εάϝ εε Φίε έї, έλε, εάϝ εε
 Φίε ελ, έ. Φίε έї, έλε.

Χμπζρτζшίρί.

Κυργ. Чé λ, чé ια чé έστí.

Τρεκ. Чé λ, чé ια ч' άϝ φόστ.

Δεμ. Чé λ, чé ια ч' άϝ φòστ (Δ. Μ. ορ.).

Βίιτ. Чé λ, чé ια чé βα εϝ φίí.

Χμπζρτ. δέ λδκράρε (*).

Κυργ. φίιηδ,

Τρεκ. Φίιηδ κ' άϝ φòστ,

Δεμ. Φίιηδ κ' άϝ φòστ (Δ. Μ. ορ.).

φίιηδ κβ; κϝ τóατί κβ εϝ πòτ τζλμζчí шí
 πρίη δδпζчé, шí πρίη άлті кίпδρι ε. π.
 бЫВши φίιηδ κβ, δδпζчé άϝ φòστ, ш. ч.

2) Κβ вρέμεα треκδтз εάϝ треκδтз
 несвжршітз à λίμβ' έї ρδссéцї áρι жнсем-

П р и м ѣ з а н і я :

- I. Глаголь сей названъ вспомогашель-
нымъ попому, что въ насшоящемъ,
въ прошѣдшихъ и бѹдущемъ време-
нахъ свойхъ соединяешся онъ съ про-
чими глаголами для составленія шѣхъ
временъ, кошорыхъ они бѣзъ помо-
щи его имѣшъ нѣ могушъ: напр: бѹ-
ду гитѣть; онъ бѣлъ любѣмъ и проч.
- II. Глаголь *стану* въ бѹдущемъ не-
опредѣленномъ времени употреб-
ляется вмѣсто бѹду, напр: вмѣсто
бѹду писѣть, можно сказашь: *стану*
писѣть; прошѣдшее же время сего
-

наре а атѣт ѧ Времъ ей несевѣршіті, кѣт
шъ ѧ севѣршітъ ей алкѣтѣті ѧ лімбі лор
Европіанѣці, кѣ трѣаті кѣ ѣѣ пѣнтрѣ жи-
скѣртѣре ѧм арѣтѣт нѣмаѣ ѧ време, с. п.
ѧ бѣлъ шамъ, ѧ чішѣлъ когда вы при-

Ж Н С Е М Н Ъ Р Ї.

I. Ачѣст граю сѣ нѣмѣцї ажѣтѣторю, фїїнд
кѣ врэмі ле кѣргѣторѣ, трекѣтѣ шї вїїторѣ
ре а лѣї сѣ жмпреѣнж кѣ чѣлелалтї граюрї
спрѣ алктѣїре а ачѣ лор врэмі, чї ѣле фѣрѣ
ажѣторю а лѣї, нѣ пѣт. авѣ, с. п. бѣду
чишашь (воѣ чїтї), онѣ бѣль любїмѣ
(ерѣ юбїт) ш. ч.

II. Граю а, спану (воѣ) лѣ врэме а вїї-
торѣ нехотѣрїтѣ сѣ жнтребѣнцѣзж жн
лѣк ѣл лѣї бѣду (воѣ), с. п. жнлѣк
дѣ бѣду писашь, сѣ пѣтї зїче: спану
писашь (воѣ скрї); їѣр врэме а трекѣтѣ

шли; ѣѣ ерам аколѣ, ѣѣ чїтѣм, кѣнд
ѣцї вїнїт; j'étois лѣ, je lisois, quand vous
êtes venus. я ужѣ бѣль кѣ нїмѣ, я
ужѣ чишаль; ѣѣ ам фѣст лѣ дѣне ѣл,
ѣѣ ам чїтїт; j'ai déjà été chez lui, j'ai
déjà lu.

глаго́ла, бѹдучи прило́жено къ нео-
конча́тельному неопредѣ́ленному на-
клонѣ́нію, означа́ешъ начинаніе дѣй-
ствія, напр: ста́ль писа́ть, ста́ль
говори́ть, вмѣсто на́заль писа́ть, на́-
заль говори́ть.

П Р И М Ъ Р Ы

На всѣ́ четыре спряже́нія просты́хъ гла-
го́ловъ.

Спряже́ніе пѣрвое.

АТЬ.

ЯТЬ.

Наклонѣ́нія неоконза́тельнаго.

Неопред. Дви́гашъ.

Мѣ́ряшъ.

Однокр. Дви́нушъ.

— — —

Соверш. Сдви́нушъ.

Смѣ́ряшъ.

Многokr. Дви́гивашъ.

Мѣ́ривашъ.

ачѣст ѿ граю, адаожінд-ѿ-се ла нехотѣріт
 ѿл жмплекѣр' ѿ несеѡршіті жнсемніазі
 жнчѣпіре а лѣкрѣр' ѿ, с. п. спаль писашь
 (м'ам пѣс ла екріе), спаль говорішь
 (ам жнчѣпѣт а ворбі), жнлѡк дѣ на-
 чаль писашь, началь говорішь.

П І Л Д І

Ла чѣ ле пѣтрѣ потрівірі а граюрі лор
 прѡасті.

Потрівіре а жнтѣі.

АТЬ.

ЯТЬ.

Жмплакѣре Несеѡршітѣ.

Нех. А' мішкѣ, А' мѣсѣрѣ,

Неп. А' мішкѣ (ѡ дѣтѣ). — — — —

Жне. А' мішкѣ (дѣ- А' мѣсѣрѣ (тѡт).
 тѡт дѣн лѡк).

Жнд. А' мішкѣ (д. А' мѣсѣрѣ (д. м.
 м. ор). ор).

*Наклонѣнія изъяснительнаго.**В р е м я н а с т о я щ е е.*

Един.
 Я двѣгаю ,
 Ты двѣгаешь ,
 Онъ двѣгаешь ,
 Она двѣгаешь ,
 Оно двѣгаешь .

Множ.
 Мы двѣгаемъ ,
 Вы двѣгаеши ,
 Они двѣгающе ,
 Онѣ двѣгающе .

Един.
 Мѣрю ,
 Мѣряешь ,
 Мѣряешь ,
 Мѣряешь ,
 Мѣряешь .

Множ.
 Мѣремъ ,
 Мѣряете ,
 Мѣряюще ,
 Мѣряюще .

Прошедшее неопредѣленное.

<i>Един.</i>	<i>Един.</i>
Я двѣгалъ , а , ло ,	Мѣрять , а , о ,
Ты двѣгалъ , а , о ,	Мѣрять , а , о ,
Онъ двѣгалъ ,	Мѣрять ,
Она двѣгала ,	Мѣрять ,
Оно двѣгало .	Мѣрять .

Жмпл. Ведіт́оаре.

Вр́ем. КѸргът́оаре.

Сінг.

ЕѸ мішк ,

ТѸ мішчї ,

Е`л мішкѧ ,

Е` -- -- --

Е`л, є -- --

МѸлт.

Ной мішкѧм ,

Вой мішкѧцї ,

Еї мішкѧ ,

Еле -- -- --

Сінг.

ЕѸ мѧѧр ,

ТѸ мѧѧрї ,

Е`л мѧѧрѧ ,

Е` -- -- --

Е`л, є -- --

МѸлт.

Ной мѧѧрѧм ,

Вой мѧѧрѧцї ,

Еї мѧѧрѧ ,

Еле -- -- --

Вр. ТрекѸтѧ нехотѧрїтѧ.

Сінг.

ЕѸ мішкѧм ,

ТѸ мішкѧї ,

Е`л мішкѧ ,

Е` -- -- --

Е`л, є -- --

Сінг.

ЕѸ мѧѧрѧм ,

ТѸ мѧѧрѧї ,

Е`л мѧѧрѧ ,

Е` -- -- --

Е`л, є -- -- --

Множ.

Мы двѣгали,
 Вы двѣгали,
 Онѣ, ѣ двѣгали.

Множ.

Мѣряли,
 Мѣряли,
 Мѣряли.

Прошедшее однокрашное.

Един.

Я двѣнулъ, а, о,
 Ты двѣнулъ, а, о,
 Онъ двѣнулъ,
 Она двѣнула,
 Оно двѣнуло.

Примѣзаніе.

Глаголь мѣрятъ,
 шакъ какъ и многіе
 другіе, прошедшаго
 однокрашнаго вре-
 мени не имѣющъ.

Множ.

Мы двѣнули,
 Вы двѣнули,
 Онѣ, ѣ двѣнули.

МѸЛТ.

МѸЛТ.

Ної мішкàм,
 Вої мішкàцї,
 Ёї, ёле мішкà.

Ної мзєδрàм,
 Вої мзєδрàцї,
 Ёї, ёле мзєδрà.

Вр. ТрекѸтѸ непофторїтѸ.

Сінг.

Жнсемнàре.

ЁѸ àм мішкàт (ò
 дàтѸ),

ТѸ àї мішкàт,

Є`л àѸ мішкàт,

Є` -- -- --

Є`л, є -- --

Грàю л мѣряпѣ пре-

кѸм шї мѸлті àлті

грàюрї н`àѸ врэме тре-

кѸтѸ непофторїт.

МѸЛТ.

Ної àм мішкàт,

Вої àцї -- -- --

Ёї, ёле àѸ -- --

Прошѣдшее совершенное.

Един.

Един.

Я сдвѣнулъ, а, о, Смѣрялъ, а, о,

Ты сдвѣнулъ, а, о, Смѣрялъ, а, о,

Онъ сдвѣнулъ, Смѣрялъ,

Она сдвѣнула, Смѣряла,

Оно сдвѣнуло. Смѣряло.

Множ.

Множ.

Мы сдвѣнули, Смѣряли,

Вы сдвѣнули, Смѣряли,

Они, ѣ сдвѣнули. Смѣряли.

Давнопрошѣдшее.

Един.

Един.

Я двѣгивалъ, а, о, Мѣривалъ, а, о,

Ты двѣгивалъ, а, о, Мѣривалъ, а, о,

Онъ двѣгивалъ, Мѣривалъ,

Она двѣгивала, Мѣривала,

Оно двѣгивало. Мѣривало.

Бр. Трекѣтъ жнсебжршітъ.

Сінг.

Еѣ ам мішкѣтъ (де-
тотъ),

Тѣ аї мішкѣтъ,

Е`л аѣ -- -- --

Е` аѣ -- -- --

Е`л, є аѣ -- --

Сінг.

Еѣ ам мзедрѣтъ (де-
тотъ).

Тѣ аї мзедрѣтъ,

Е`л аѣ -- -- --

Е` аѣ -- -- --

Е`л, є аѣ -- --

Мѣлт.

Нѣ ам мішкѣтъ,

Вѣ аї мішкѣтъ,

Еї, єле аѣ мішкѣтъ.

Мѣлт.

Нѣ ам мзедрѣтъ,

Вѣ аї мзедрѣтъ,

Еї, єле аѣ мзедрѣтъ.

Бреме Демѣлттрекѣтъ.

Сінг.

Еѣ ам мішкѣтъ (д.
м. ѡр.),

Тѣ аї -- -- --

Е`л аѣ -- -- --

Е` аѣ -- -- --

Е`л, є аѣ -- --

Сінг.

Еѣ ам мзедрѣтъ (д.
м. ѡр.),

Тѣ аї -- -- --

Е`л аѣ -- -- --

Е` аѣ -- -- --

Е`л, є аѣ -- --

Множ.

Множ.

Мы́ двѣгивали, Мѣривали,
 Вы́ двѣгивали, Мѣривали,
 Онѣ́, ѣ́ двѣгивали. Мѣривали.

Будущее неопредѣленное.

Един.

Един.

Я́ буду		Буду	
Ты́ будешь		Будешь	
Онѣ́ будешь		Будешь	
Она́ будешь		Будешь	
Оно́ будешь		Будешь	
Мн. Мы́ будемъ	двѣгашь.	Мн. Будемъ	мѣряшь.
Вы́ будете		Будете	
Онѣ́, ѣ́ будутъ		Будутъ.	

Будущее однократное.

Един. Я́ двѣну,
 Ты́ двѣнешь,
 Онѣ́ двѣнешь,
 Она́ двѣнешь,
 Оно́ двѣнешь.

МѢЛТ.

Нѡї а́м мішкàт,
 Бѡї а́цї мішкàт,
 Ёї, ё́лє а́ѡ мішкàт.

МѢЛТ.

Нѡї а́м мѣѡрàт,
 Бѡї а́цї мѣѡрàт,
 Ёї, ё́лє а́ѡ мѣѡрàт.

Вр. Вїітѡаре нехотѣрітѣ.

Сінг.

Ёѡ во́ю мішкà,
 Тѡ вѣї - - -

Ё`л вà - - -

Ё` - - -

Ё`л, ё́ вà - -

МѢ. Нѡї вѡм -

Бѡї вѣцї - -

Ёї, ё́лє вѡр -

Сінг.

Ёѡ во́ю

Тѡ вѣї

Ё`л вà

Ё` вà

Ё`л, ё́ вà

МѢ. Нѡї вѡм

Бѡї вѣцї

Ёї вѡр

МѢЛТ.

Вр. Вїітѡаре не пофторітѣ.

Сін. Ёѡ во́ю мішкà

Тѡ вѣї (ѡ дàтѣ).

Ё`л вà

Ё` - -

Ё`л, ё́ -

Множ. Мы двѣнемъ,
 Вы двѣнете,
 Они, ѣ двѣнутъ.

Будущее совершенное.

Един.

Я сдвѣну,
 Ты сдвѣнешь,
 Онъ сдвѣнешь,
 Она сдвѣнешь,
 Оно сдвѣнешь.

Един.

Смѣрю,
 Смѣрешь,
 Смѣрешь,
 Смѣрешь,
 Смѣрешь.

Множ.

Мы сдвѣнемъ,
 Вы сдвѣнете,
 Они, ѣ сдвѣнутъ.

Множ.

Смѣремъ,
 Смѣрете,
 Смѣряютъ.

Наклонѣнія повелительнаго.

Нео. Двѣгай ты, Мѣрай ты,
 Пусть онъ двѣ- Пусть онъ мѣрешь,
                                   гаешь,
 Двѣгайше вы, Мѣрайше вы,
 Пусть они двѣ- Пусть они мѣряютъ.
                                   гаютъ.

МѸЛ. НѸі вѸм	мішка
ВѸі вѸці	(Ѹ дѸтѸ).
Єі, єле вѸр	

Вр. ВіітѸре Жнсе вжршітѸ.

Сінг.		Сінг.	
ЄѸ вѸѸ		ЄѸ вѸѸ	
ТѸ вѸі		ТѸ вѸі	
Є`л вѸ		Є`л вѸ	
Є` - - -		Є` - - -	
Є`л, є -		Є`л, є -	
МѸлт.		МѸлт.	
НѸі вѸм		НѸі вѸм	
ВѸ вѸці		ВѸі вѸці	
Єі, єле вѸр		Єі, єле вѸр	
	мішка (дѸтѸт).		мѸсѸрѸ (дѸплін).

Жмпл. порончітѸре.

Нех.	МішкѸ тѸ,	МѸсѸрѸ тѸ,
	Мішче єл,	МѸсѸре єл,
	МішкѸці вѸі,	МѸсѸрѸці вѸі,
	Мішче єі.	МѸсѸре єі.

Одн. Двѣнь ты,
 Пусшь онъ двѣнешъ,
 Двѣныше вы,
 Пусшь они двѣнушъ.

Сов. Сдвѣнь ты, Смѣрай, ты,
 Пусшь онъ сдвѣ- Пусшь онъ смѣря-
 нешъ, ешъ,
 Сдвѣныше вы, Смѣрайше вы,
 Пусшь они сдвѣ- Пусшь они смѣря-
 нушъ. юшъ.

П р и ч а с т і я.

Настоящ. Двѣгающій. Мѣряющій.

Пр. Неопр. Двѣгавшій. Мѣрявшій.

— **Однокр.** Двѣнувшій.

— **Соверш.** Сдвѣнувшій. Смѣрившій.

Многokr. Двѣгивавшій. Мѣривавшій.

Нєп. Θέ μίшчы (ὁ Θε̃ς μερόρι тѣ (ὁ
δάτѣ), δάτѣ),

Θὺ μίσητε ἐλ, Θὺ μὲρόαρε ἐλ,

Ѹ мѣшкѣцѣ вѣѣ, Ѹ мѣсѣрѣцѣ вѣѣ,

Θὺ μίσητε εἶ.   Θὺ μὲρόαρε εἶ.

Ἰης. Ὁὐ μίσηται τὸ Ὁὐ μισοῦνται τὸ (δε-
(детот), (тот),

Θὺ μίσητε ἐλ, Θὺ μὲρόαρε ἐλ,

Ѹ мѣшкѣцѣ вѣѣ, Ѹ мѣсѣрѣцѣ вѣѣ,

Θὺ μίσητε εἶ. Θὺ μισῶρε εἶ.

Хмнѣртѣшїи.

Вр. КѢ ϣέ λ χί μίшкѧ. ϣέ λ χί мѧсѡарѧ.

Тр. Нех. -- -- мішка. -- -- мѣсѣра.

Тр. Неп. Ч' аѣ мішкѣт Ч' аѣ мѣсѣрѣт (ѡ
(ѡ дѣтѣ). (ѡ дѣтѣ).

Тр. Жне. Ч' аѢ мішкѡт Ч' аѢмъсѡрат (де-
(детѡт). (тѡт).

Тр. Жнд. Ч'аѢ мішкѡт Ч'аѢ місѢрат (д.
(д. м. ор.). м. ор.).

Дѣпричасіа.

Настоящ. Двѣгая, ючи. Мѣряя, чи.

Пр. Неопр. Двѣгавши, въ. Мѣрявши, въ:

Однокр. Двѣнувши, въ.

Соверш. Сдвѣнувши, въ. Смѣрявши, въ.

Многокр. Двѣгивавши, въ. Мѣривавши, въ.

Примѣз. По сему примѣру спрягаются: 1) Всѣ проспые и сложныя съ именами и нарѣціями глаголы, кончающиеся на *ать* или *ять*, каковы *суть*: *читать*, *держать*, *являть*, *сіять* и проч. — 2) Глаголы возвратныя, взаимныя и общіе, удерживая во всѣхъ временахъ конечный свой слогъ *ся*, какъ *по*: *стараться*, *бояться*, *знаться* и проч.

Жм пз ртз шірі дє лѣк рáре.

Бр. Кѣрг. мішкàнд. мзєѣрѣнд.

Т. Н. фіїнд к'áѣ мішкàт. фіїнд к'áѣ мзєѣ-
рàт.

Т. Н. фіїнд к'áѣ міш- - - áѣ мзєѣрàт
кàт (ò дáтз). (ò дáтз).

Т. Ж. фіїнд к'áѣ міш- - - áѣ мзєѣрàт
кàт (детóт). (детóт).

Жнд. фіїнд к'áѣ міш- - - áѣ мзєѣрàт
кàт (д. м. ор.). (д. м. ор.).

Жнсем. Дѣпз ачáстз пíлдз сє плáкж :

1) Тóаті Грáюрі лє прóасті сáѣ алкзтѣті
кѣ нѣмі ші кѣ асѣпрагрáюрі, чі сє сфжршєск-
ѣн áшъ сáѣ яшъ, с. п. чишáшъ (à чіті),
держáшъ (à цінє), явлáшъ (à веді),
сіяшъ (à лѣчі), ш. ч. 2) Грáюрі лє жн-
торкзтóарі, жнтредінісі, ші опіцєці, чі
пззєск лà тóаті врємі лє слóг ѣл дє лà
сфжршіт ся с. п. старáшъся, бояшъся
(à сє тємє), знáшъся (à сє конóащє) ш. ч.

С п р я ж е н і е в ш о р о е.

Наклоненія неоконзательнаго.

Неопр. Грѣшь. Смошрѣшь.

Соверш. Согрѣшь. Посмошрѣшь.

Мног. Грѣвашь. Смашриваешь.

Наклоненія изъясительнаго.

В р е м я н а с ш о я щ е е.

Един.

Един.

Грѣю, ешь, ешь. Смошрю, ишь, ишь.

Множ.

Множ.

Грѣемъ, еше, юшь. Смóшримъ, ише, яшь.

Прошѣдшее неопредѣленное.

Един.

Един.

Я, ты грѣлъ, а, о, Смошрѣлъ, ла, ло,

Онъ, а, о грѣлъ, а, о. Смошрѣлъ, ла, ло.

Множ.

Множ.

Мы, вы, они, ѣ грѣли. Смошрѣли.

Ποτρίβίρεα ἃ δόα.

Жмпл. Несевршітз.

Нех. А̣ жнкзлзі́. А̣ кзѣта́.

Жне. А̣ жнкзлзі́ А̣ кзѣта̣ (р̣а̣р̣ е̣а̣ѣ̣
(к̣ѣт̣ трѣ̣б̣ѣ̣). д̣е̣с̣).

Жнд. А̣ жнкзлзі́ (д̣. А̣ кзѣта̣ (д̣. м̣.
м̣. о̣р̣.). о̣р̣.).

Жмпл. Ведітѡаре.

Вре́ме кѣргзтѡаре.

Сін.

Сінг.

Жнкзлзѣск, ці́, ці́. Кѣѣт, ці́, тж.

Мѣлт.

Мѣлт.

Жнкзлзі́м, і́ці́, е́ск. Кзѣтѣ́м, а́ці́, кѣѣтж.

Врем. Тр. Нехотзрітз.

Сінг.

Сінг.

Жнкзлзѣ́м, з̣і́,

Жнкзлзѣ́.

Кзѣта́м, а́і́,

Кзѣта́.

Мѣлт.

Мѣлт.

Жнкзлзѣ́м, ці́,

жнкзлзѣ́.

Кзѣта́м, ці́,

кзѣта́.

Прошѣдшее совершенное.

Ед. Я, ты согрѣлъ, а, о, Посмотрѣлъ, а, о,
О'нъ, а, о согрѣлъ, Посмотрѣлъ, а, о,
а, о.

Мн. Мы, вы, они, ѣ Посмотрѣли.
согрѣли.

Давнопрошѣдшее.

Един.

Един.

Я, ты, грѣвалъ, а, о, Смащивалъ, ла, ло;
О'нъ, а, о грѣвалъ, а, о. Смащивалъ, ла, ло.

Множ.

Множ.

Мы, вы, они, ѣ грѣ- Смащивали,
вали.

Будущее неопредѣленное.

Един. Буду, ешь, ешь Буду, ешь, ешь
грѣшь. смотрешь.

Мн. Будемъ, еще, ушь Будемъ, еще, ушь,
грѣшь. смотрешь.

Будущее совершенное,

Един. Согрею, ешь, Посмотрю, ишь,
есть. ишь.

Множ. Согреемъ, еще, Посмотримъ, ише,
юшь. ашь.

В р е м. Т р. Ж н с е в ж р ш і т з.

Сінг. Ёѣ ѡм, тѣ аї	{ жнкзл-	{ кзѣтат
Е`л, є аѣ		
Мѣ. Нѡї ѡм, вѡї ацї	{ зїт	{ (р`р с`ѣ
Еї, єлє аѣ		
	{ (дєп-	{ дєс).
	{ лїн).	

В р е м е Д е м ѣ л т т р е к ѣ т з.

С і н.

С і н г.

ѡм, аї жнкзлзїт (д.м. ѡр.), Кзѣтат (д.м. ѡр.),

Е`л, є аѣ жнкзлзїт. Кзѣтат.

Мѣ л т.

Мѣ л т.

А`м, ацї, аѣ жнкзлзїт. Кзѣтат.

В р е м е В і і т. Н е х о т з р і т з.

Сінг. Вѡю, вѣї, в`а { жнкзл- { кзѣ-

Мѣ л. Вѡм, вѣцї, вѡр { зї. { тат.

В р е м е В і і т. Ж н с е в ж р ш і т з.

Сінг. Вѡю, вѣї, в`а { жнкзл- { кзѣтат (р`р

Мѣ л. Вѡм, вѣцї, вѡр { зї (д.т.), { с`ѣ дєс).

Наклонѣнія повелительнаго.

Неоп. Грѣй ты,   Смотри ты,
 Пусшь онъ грѣ-   Пусшь онъ смóш-
                  ешь,   ришь,
 Грѣйше вы,   Смотрише вы,
 Пусшь они грѣ-   Пусшь они смóш-
                  юшь.   ряшь.

Сов. Согрѣй ты,   Посмотри ты,
 Пусшь онъ со-   Пусшь онъ посмóш-
                  грѣешь,   ришь,
 Согрѣйше вы,   Посмотрише вы,
 Пусшь они со-   Пусшь они посмóш-
                  грѣюшь.   ряшь.

Причастія.

Наст. Грѣющій, ая,   Смотрящій, ая, ее,
                                          ее.

Пр. Неоп. Грѣвшій,   Смотрѣвшій, ая,
                          ая, ее.   ее.

Пр. Сов. Согрѣвшій.   Посмотрѣвшій, ая.
                          ая, ее.   ее.

К і п П о р о н ч і т о р ю .

Неч. Жнкѣлзѣцї тѣ, Кадѣтъ тѣ,
Жнкѣлзаскѣ ѣл, Кадѣте ѣл,
Жнкѣлзїцї вої, Кадѣтацї вої,
Жнкѣлзаскѣ ѣї. Кадѣте ѣї.

Жнс. Гѣ жнкѣлзѣцї тѣ Гѣ кадѣцї тѣ
(детот.). (рар еад дее).
Гѣ жнкѣлзаскѣ ѣл, Гѣ кадѣте ѣл,
Гѣ жнкѣлзїцї вої, Гѣ кадѣтацї вої,
Гѣ жнкѣлзаскѣ ѣї. Гѣ кадѣте ѣї.

Ж м п ѣ р т ѣ ш і р і .

Бр. Кѣрг. Чѣл чѣ жн- Чѣл чѣ кадѣтѣ.
кѣлзѣцї.

Тр. Неч. Ч' аѣ жн- Ч' аѣ кадѣтѣт.
кѣлзїт.

Тр. Жнс. Ч' аѣ жн- Ч' аѣ кадѣтѣт (рар
кѣлзїт (деплїн). еад дее).

Дѣепричáстїя.

Наст. Грѣя, ючи.   Смопрѣ, ючи.

Пр. Неоп. Грѣвши, въ.   Смопрѣвши, въ.

Пр. Сов. Согрѣвши, въ. Посмопрѣвши, въ.

По сѣмъ примѣрамъ спрягаются всѣ глаголы, кончащїеся на *тъ* или *тъся* съ предъидущею бѣквою *ѣ*, каковы сѣшъ: *вѣдѣтъ*, *глядѣтъ*, *потѣтъ*, *краснѣтъ*, *терпѣтъ*, *кипѣтъ*, *гремѣтъ*, *зрѣтъ*, *вертѣтъ*, *сидѣтъ*, и проч.

Глаголы: *мерѣтъ*, *перѣтъ*, *терѣтъ*, можно спрягать по сѣмъ же примѣрамъ съ шѣю шѣлько рáзносшїю, чшѣ они въ насшѣящемъ врѣмени имѣющѣ *мрѣ*, *прѣ*, *трѣ*, а въ прошѣдшемъ *мѣръ*, *пѣръ*, *тѣръ*.

Жм пз р т з ш і р і д е л ѝ к р а р е.

Вр. Кѝрг. Жнкзлзѝнд. Кзѝтѝнд.

Вр. Нех. Фіінд к'аѝ Фіінд к'аѝ кзѝ-
жнкзлзѝт. тат.

Вр. Жне. Фііндк'аѝ жн- Фіінд к'аѝ кзѝтат
кзлзѝт (деплін). (рар саѝ деес).

Дѝпз ачесті пілді сє пліакж тóаті
граюрі ле сфжршіті жн шь саѝ шься дѝпз
ѝ, с. п. вѝдѝшь, глядѝшь (а кзѝта),
пошѝшь (а асѝда), краснѝшь (а сє роші),
шерпѝшь (а рзбда), кипѝшь (а фєрбе),
гремѝшь (а тѝна), зрѝшь (а сє кóаче),
вершѝшь (а жмвжрті), сидѝшь (а ші-
де), ш. ч.

Граюрі ле мерєшь (а мѝрі), перєшь
(а кзлка), шерєшь (а фрека), пòт сѝ
сє плєче дѝпз ачестеші пілді, діосєбінд-ѝ-сє
нѝмаї, кѝ лà вр. кѝргзтóаре сє зік мрѝ,
прѝ, шрѝ, іар лà вр. трекѝтѝ мерѝ, пєрѝ,
шєрѝ.

Спряжѣніе прѣтїе.

ИТЬ.

ЫТЬ.

Наклонѣнія неоконзательнаго.

Неопр. Спрѣишь. МЫшь.

Соверш. Поспрѣишь. ВЫмышь.

Мног. Спрѣивашь. МЫвашь.

Наклонѣнія изъявительнаго.

Врѣмя настоящее.

Ед. Спрѣю, ишь, Мѣю, ешь, ешь.
ишь.

Мн. Спрѣимъ, ише, яшь. Мѣемъ, еше, юшь.

Прошедшее неопредѣленное.

Ед. Я, ты спрѣилъ Я, ты мѣлъ, а, о,
а, о,
Онъ, а, ъ спрѣ- Онъ, а, ъ мѣлъ,
илъ, а, о. а, о.

Мн. Мы, вы, онѣ Мы, вы, онѣ мѣ-
спрѣили. ли.

(193)

Потрівіре à Трѣіа.

ИТЪ.

ЫТЪ.

Жмплекáре Несевжршітѣ.

Нєх. А` зіді. А` спѣлá.

Жнє. А` зіді (детот). А` спѣлá (скоцѣнд
фецелітѣр'а).

Жнд. А` зіді (д.м.ор). А` спѣлá (д. м. ор.).

Жмплекáре Відітѣаре.

Врѣме Кѣргѣтѣаре.

Сінг. Зідѣск, ці, Спѣл, єлі, áлѣ.
ці.

Мѣл. Зідім, іці, Спѣлѣм, áці, спáлѣ.
ѣск.

Вр. Тр. Нєхотѣрітѣ.

Сінг. Єѣ, тѣ, зідѣм, ї, Спѣлáм, ї,

Єл, є зідѣ. Спѣлá.

Мѣл. Нѣї, вѣї, зідѣм, ці, Спѣлáм, ці,
Єї, єлє зідѣ. спѣлá.

Прошѣдшее совершенное.

Ед. Я, ты поспрѣ- иль а, о.	Я, ты, вѣмыль, а, о.
Онъ, а, о, по- спрѣилъ, а, о.	Онъ, а, о, вѣмыль, а, о.
Мн. Мы, вы, онѣ, поспрѣили.	Мы, вы, онѣ, вѣ- мыли.

Давнопрошѣдшее.

Ед. Я, ты, спрѣ- иваль, а, о.	Я, ты, мѣваль, а, о.
Онъ, а, о, спрѣ- иваль, а, о.	Онъ, а, о, мѣваль, а, о.
Мн. Мы, вы, онѣ, спрѣивали.	Мы, вы, онѣ, мѣ- вали.

Будущее неопредѣленное.

Ед. Я буду	спрѣишь.	Буду	мышь.
, Ты будешь		Будешь	
Онъ а, о будешь		Будешь	
Мн. Мы будемъ	спрѣишь.	Будемъ	мышь.
Вы будете		Будете	
Онѣ, ѣ будущъ		Будущъ	

В р. Т р. Ж н с е в ж р ш і т з.

Сінг. Ёѣ, тѣ, ам, і	зідіт	спзлѣт
Ел, є аѣ	(де- тот).	(детот).

Мѣл. Нѣі, вѣі ам, ці
Еі, еле аѣ

В р. Д е м ѣ л т т р е к ѣ т з.

Сінг. Ёѣ, тѣ, ам, аі	зідіт (д.	спзлѣт
Ел, є аѣ	м. ор.).	(д. мѣ ор.).
Мѣл. Нѣі, вѣі ам, аці		
Еі, еле аѣ		

В р. В і і т. Н е х о т з р і т з.

Сінг. Ёѣ вѣю	зіді.	спзлѣ.
Тѣ вѣі		
Ел, є вѣ		
Мѣл. Нѣі вѣм		
Вѣі вѣці		
Еі, еле вѣр		

Будущее совершенное.

Ед. Построю, ишь, Вымою, ешь, ешь.
ишь.

Мн. Построимъ, ише Вымоемъ, еше;
юшь. юшь.

Наклонѣнія повелительнаго.

Неоп. Строишь, Мойшь,
Пусть онъ стро- Пусть онъ моетъ.
ишь.

Стройте вы, Мойте вы,
Пусть они стро- Пусть они моютъ.
яшь.

Совер. Постройшь, Вымойшь,
Пусть онъ по- Пусть онъ вы-
строитъ. моешь.

Постройте вы, Вымойте вы,

Пусть они по- Пусть они вымо-
строятъ. ютъ.

Вр. Вііт. Жнсеєвжршітз.

Сінг. Вóю, вéї, вà | зіді (де-спзла

Мѡл. Вòм, вéці, вòр | тóт). | (детóт).

Жмпл. Порончітóрє.

Нех. Зідéще тѣ,
Зідіáскз èл,

Спáлз тѣ,
Спéле èл,

Зідіці вóї,
Зідіáскз éї.

Спзлáці вóї,
Спéле éї.

Жне. Сѣ зідéці тѣ |
Сѣ зідіáскз èл | (де-тóт).
Сѣ зідіці вóї |
Сѣ зідіáскз éї | (детóт).

Сѣ спéлі тѣ |
Сѣ спéле èл |
Сѣ спзлáці вóї |
Сѣ спéле éї |

П р и ч а с т і я.

Наст. Спрóющій, Мóющій, ая, ее,
ая, ее.

Пр. Н. Спрóйвшій, М́йвшій, ая, ее,
ая, ее.

Пр. С. Поспрóив— В́мывші́й, ая, ее,
ші́й, ая, ее.

Дѣ при ч а с т і я.

Наст. Спрóя, ючи. Мóя, ючи.

Пр. Н. Спрóивши, М́ивши, въ.
въ.

Пр. С. Поспрóивши, въ. В́мывши, въ.

По сѣмъ примѣрамъ спрягающіяся глаголы дѣйствительные и средніе, кончащіяся въ неокончательномъ неопредѣленномъ наклонѣніи на *ить* или *уть*, каковы сѹть: *Покóить*, *тро́ить*: *те-теер́ить*, *мол́ить*, *спóритъ*, *кро́ить*,

Жмзртзшірі.

Вр. КѸр. Чѣ л чѣ зі- Чѣ л чѣ спѧлж.

Тр. Нех. - - ч'аѸ зі- - - ч'аѸ спзлѧт.
дѣці.

Тр. Жне. - - ч'аѸ зі- - - ч'аѸ спзлѧт
дѣт. дѣт (дѣтѡт). дѣт (дѣтѡт).

Жмпзртзшірі ЛѸкрзтѡрі.

Вр. КѸр. Зідінд. Спзлѧнд.

Тр. Н. фіінд к'аѸ Зідѣт. фіінд к'аѸ Спзлѧт.

Тр. Жн. - - аѸ Зідѣт - - - аѸ Спзлѧт
(дѣтѡт). (дѣтѡт).

ДѸпз ачѣсті пілді сѣ пѧѧкж грѧюрі ле
лѸкрзтѡрі шѣнічдѣѸні, сфжршіті лѧ жмп-
лѣкарѣ а несевѧршітз нехотзрітз жн ишь сѧѸ
ышь с. п. покѡишь (ѧ лініці), троѣшь
(ѧ жмпзрці жн трѣѣ), чешверѣшь (ѧ жм-
пзрці жн пѧтрѸ), молишь (ѧ рѸгѧ),

мы́слить, любі́ть, вѣ́рить, говорі́ть,
ры́ть, вѣ́ть, ны́ть и прѳч.

Спряже́ніе четвѣ́ртое.

ОТЬ.

УТЬ.

Наклонѣ́ніа неоконза́тельнаго.

Неопред. Колѳшь. Ду́шь.

Однокр. Кольну́шь. Ду́нушь.

Совершен. Уколѳшь. Сду́шь.

Многokr. Ка́лывашь. Дува́шь.

Наклонѣ́ніа изьявительнаго.

Вре́мя насто́ящее.

Ед. Колю, ешь, ешъ. Ду́ю, ешь, ешъ.

Мн. Ко́лемъ, еше, Ду́емъ, еше, юшъ.
юшъ.

спóришь (à сѣ черта́), крои́шь (à кро-
і́), мýслишь (à кѣжетá), любі́шь (à
юбі́), вѣришь (à кре́де), говори́шь, ры́шь
(à сѣпа́), вѣи́шь (à ѣрла́), ны́шь (à сѣ
екжрбі́) ш. ч.

Потрі́віре à Па́тр'а.

ОТЬ.

УТЬ.

Жмплєкáре Несєвжрші́тъ.

Нєх. А́ жмболді́. А́ сѣфла́.

Нєп. А́ жмболді́ (ò А́ сѣфла́ (ò дáтъ).
дáтъ).

Жнє. А́ жмболді́ (дє- А́ сѣфла́ (дєтòт
тòт). дїн лóк).

Жнє. А́ жмболді́ (д. А́ сѣфла́ (д. м.
м. ор.) ор.)

Жмплєкáре Вєдітóаре.

Вр. Кѣргътóаре.

Сінг. Жмболдєск, щї, Сѣфлѣ, і, ж.
щї.

Мѣл. Жмболдім, іцї, Сѣфлѣм, áцї, ж.
єск.

Прошедшее неопредѣлённое.

Ед. Я, шы колóль, Я, шы дúль, а, о.

а, о.

Онъ, а, о, ко- Онъ, а, о, дúль
лóль, а, о. а, о.

Мн. Мы, вы, они Мы, вы, они дú-
колóли. ли.

Прошедшее однокра́шное.

Ед. Я, шы коль- Я, шы дúнуль, а, о.
нúль а, о.

Онъ а, о, коль- Онъ, а, о, дúнуль,
нúль а, о. а, о.

Мн. Мы, вы, они Мы, вы, они дú-
кольнúли. нули.

Прошедшее совершённое.

Ед. Я, шы уколóль, Я, шы, сдúль, а, о.
а, о.

Онъ, а, о, уко- Онъ, а, о, сдúль,
лóль а, о. а, о.

Мн. Мы, вы, они уко- Мы, вы, они сдú-
лóли. ли.

Б р. Т р. Н е х о т ѣ р і т ѣ.

Сінг. Ёѣ, тѣ, жмболдѣм, ї, ѳфлѣм, ї,

Е`л, є жмболдѣ. ѳфлѣ.

Мѣл. Нѳї, вѳї, жмболдѣм, ѳфлѣм, цї,

цї,

Ёї, єлє жмболдѣ. ѳфлѣ.

Б р. Т р. Н е п о ф т о р і т ѣ.

Сінг. Ёѣ, тѣ, ѣм, ї	жмбол	ѳфлѣт
Е`л, є ѣѣ	дїт (ѳ	(ѳ дѣтѣ).
	дѣтѣ).	

Мѣл. Нѳї, вѳї, ѣм, цї

Ёї, єлє ѣѣ

Б р. Т р. Ж н с е в ж р ш і т ѣ.

Сінг. Ёѣ, тѣ, ѣм, ї	жмбол-	ѳфлѣт
Е`л, є ѣѣ	дїт (дє-	(дєтѳт
	сєвжр-	дїи лѳк).
	шіт).	

Мѣл. Нѳї, вѳї, ѣм, цї

Ёї, єлє ѣѣ

Давнопрошедшее.

Ед. Я, ты́ кáлываль, Я, ты́ дувáль, а, о.

а, о.
Онъ, а́, о́, кá- Онъ, а́, о́, дувáль,
лываль, а, о. а, о.

Мн. Мы́, вы́, онѣ́ Мы́, вы́, онѣ́ ду-
кáлывали. вáли.

Будущее неопредѣленное.

Ед. Я бѹду	} колѹшъ.	Я бѹду	} дѹшъ.
Ты бѹдешъ		Ты бѹдешъ	
Онъ, а, о бѹдешъ		Онъ бѹдешъ	
Мн. Мы́ бѹдемъ	}	Мы́ бѹдемъ	}
Вы бѹдете		Вы бѹдете	
Онѣ́ бѹдушъ.		Онѣ́ бѹдушъ.	

Будущее однокра́шное.

Ед. Кольнѹ́, ешь, Дѹну́, ешь, ешъ,
ешъ.

Мн. Кольнѣмъ́, еше, Дѹнемъ́, еше, ушъ,
ушъ.

Будущее совершѣнное.

Ед. Уколѹ́, ешь, ешъ. Сдѹю́, ешь, ешъ.

Мн. Уко́лемъ́, еше, Сдѹемъ́, еше, юшъ.
юшъ.

Б р. Д е м ѣ т т р е к ѣ т з.

Сінг.	Єѣ, тѣ, ам, аї	жмбол-	ѣѣфлаѣт
	Єл, є аѣ	діт (д.	(д.м ор.).
		м.ор.).	

Мѣл. Нѣї, вѣї, ам, аї
Єї, єлє аѣ

Б р. В і і т. Н е х о т з р і т з.

Сінг.	Вѣѣ	жмболді.	ѣѣфла.

Вѣї

Вл

Мѣл. Вѣм

Вѣї

Вѣр

Б р. В і і т. Н е п о ф т о р і т з.

Сінг.	Вѣѣ, вѣї, вл	жмболді	ѣѣфла (ѣ

Мѣл.	Вѣм, вѣї, вѣр	(ѣ дѣтз).	(дѣтз).

Б р. В і і т. Ж н с е в ж р ш і т з.

Сінг.	Вѣѣ, вѣї, вл	жмболді	ѣѣфла

Мѣл.	Вѣм, вѣї, вѣр	(дєплін).	(дїн лок).

*Наклонѣнія повелительнаго.**Неоп. Коли.**Дуй.**Пусть колетъ.**Пусть дуетъ.**Колише,**Дуйше,**Пусть колюшъ.**Пусть дуюшъ.**Однок. Кольнй.**Дунь.**Пусть кольнётъ.**Пусть дунетъ.**Кольнише.**Дуньше.**Пусть кольнушъ.**Пусть дунушъ.**Совер. Уколи.**Сдуй.**Пусть уколётъ.**Пусть сдуетъ.**Уколише.**Сдуйше.**Пусть онй уко-**Пусть сдуюшъ.**люшъ.*

Жмплєкарє Порончѣтѣарє.

Неч. Амболдѣци тѣ,
 Амболдіаскѣ ѣл,
 Амболдіци воѣ,
 Амболдіаскѣ ѣѣ.

Нєп. ГѢ ꙗмболдѣщї тѢ   ГѢ ѿфлї тѢ
                  (о датъ).   (о датъ),
ГѢ ꙗмболдіаскъ єл,   ГѢ ѿфле єл,
ГѢ ꙗмболдіцї वोї,   ГѢ ѿφλάцї वोї,
ГѢ ꙗмболдіаскъ єї.   ГѢ ѿфле єї.

Жне. ГѢ ꙗмволдѣцї тѢ ГѢ ѿфлї тѢ
 (деплїн). (дїн лок),
 ГѢ ꙗмволдїаскѢ ѿл, ГѢ ѿфле ѿл,
 ГѢ ꙗмволдїцї вої, ГѢ ѿфлїцї вої.
 ГѢ ꙗмволдїаскѢ ѿї. ГѢ ѿфле ѿї.

П р и ч а с ш і я.

На. Кóлющій, ая, еє. Дúющій, ая, еє.

П. Н. Колóвшій, ая, Дúвшій, ая, еє.
ее.

П. О. Кольнúвшій, ая, Дúнувшій ая, еє.
ее.

П. С. Уколóвшій, ая, Сдúвшій, ая, еє.
ее.

Д ѣ п р и ч а с ш і я.

Наст. Коля, ючи. Дúя, ючи.

Пр. Н, Колóвши, въ. Дúвши, въ.

Пр. О. Кольнúвши, Дúнувши, въ.
въ.

Пр. С. Уколóвши, въ. Сдúвши, въ.

Ж м п з р т з ш і р ї.

Вр. КѸрг. Чѣ л, чѣ па чѣ Чѣ л, чѣ па чѣ ѿфлж.

жмболдѣці.

Вр. Нех. Чѣ л, чѣ па чѣ Чѣ л, чѣ па чѣ ѿфла.

жмболдѣ.

Вр. Неп. Чѣ л, чѣ па ч'аѿ Чѣ л чѣ па ч'аѿ ѿф-
жмболдіт (о дѣтз). лѣт (о дѣтз).

Вр. Жн. Чѣ л, чѣ па ч'аѿ Чѣ л чѣ па ч'аѿ ѿф-
жмболдіт (деплин). лѣт (дѣн лок де-
тот).

Ж м п з р т з ш і р ї ЛѸкрзтрѣрі.

В. К. Жмболдінд. ѿфлжнд.

В. Н. Фіінд к'аѿ жм- Фіінд к'аѿ ѿф-
болдіт. лѣт.

В. Н. - - - аѿ жм- - - - аѿ ѿф.
болдіт (о дѣтз). лѣт (о дѣтз).

В. Ж. Фіінд к'аѿ жм- - - к'аѿ ѿф-
болдіт (деплин). лѣт (дѣн лок).

П Р И М Ъ Р Ъ

Спряжѣнія глаголовъ страдательныхъ.

Наклонѣнія неоконзательнаго.

Неопредѣлен. Бышь двѣжиму или двѣгану.

Однократное. Бышь двѣнушу.

Совершенное. Бышь сдѣгану.

Многократ. Бышь двѣгивану.

Наклонѣнія изъявительнаго.

Время настоящее.

Единственное. Множественное.

Я ёсмь двѣжимъ (*), Мы есмы двѣжимы,
а, о.

Ты еси двѣжимъ, Вы еше двѣжимы,
а, о.

Онъ, а, о, ёсть двѣ- Онѣ суть двѣжимы.
жимъ, а, о.

(*) При настоящемъ времени вообще замѣтить должно, что онѣ весьма рѣдко употребляются, а вмѣсто его служатъ или возвратные глаголы или дѣйствительные въ 3мъ лицѣ.

П І Л Д Ъ

Плекър'ей граюри лор Пзтімітѡарі.

Жмплекаре Несевжршітѡ.

Нех. А' сѣ мішкѡ.

Неп. А' фї мішкѡт (ѡ дѡтѡ).

Жне. А' фї мішкѡт (детѡт дїн лѡк).

Жнд. А' фї мішкѡт (д. м. ор.).

Жмплекаре Ведітѡаре.

Врѣм. Кѡргѡтѡаре.

Сінгѡратік. Мѡлторатік.

Еѡ мѡ Мішк (*), Ної нѣ мішкѡм,

Тѡ тѣ мішчі, Вої вѡ мішкѡці,

Е'л, є сѣ мішкѡ. Еї, эле сѣ мішкѡ.

(*) Пѣнтрѡ вр. кѡр. сѡ сѣ цїе, кѡ прѣ-
рар сѣ жнтрєвѡінцѡѡ, пѡр жн лѡк ѡл сѣѡ
сѡѡжѣеск граюри лѣ жнторктѡарі, сѡѡ чѣ лѣ
лѡкрѡтѡарі лѡ фѡц'ѡ ѡ 3.^ѡ

Прошедшее неопределённое.

Я	бѣлъ, а, о,	Мы	бѣли.
Ты		Вы	
Онъ, а, о	двѣганъ, а, о.	Они	двѣганы.

Прошедшее однократное.

Я	бѣлъ, а, о,	Мы	бѣли.
Ты		Вы	
Онъ, а, о	двѣнушъ, а, о.	Они	двѣнушы.

Прошедшее совершенное.

Я	былъ, а, о,	Мы	были,
Ты		Вы	
Онъ, а, о	сдвѣганъ, а, о.	Они	сдвѣганы.

Давно прошедшее.

Я	бывалъ, а, о,	Мы	бывали,
Ты	двѣгиванъ, а	Вы	
Онъ, а, о	о.	Они, ѣ	двѣгиваны.

В р. Т р. Н е х о т ѣ р і т ѣ.

Еѣ мѣ мішкѣм,	Ної не мішкѣм,
Тѣ те мішкѣї,	Вої вѣ мішкѣї,
Ел, є сє мішкѣ.	Еї, єле сє мішкѣ.

В р. Т р. Н е п о в т о р і т ѣ.

Еѣ м'ѣм мішкѣт (ѡ дѣтѣ),	Ної не ѣм мішкѣт (ѡ дѣтѣ),
Тѣ те ѣї мішкѣт,	Вої в'ѣї мішкѣт,
Ел, є с'ѣѣ мішкѣт.	Еї, єле с'ѣѣ мішкѣт.

В р. Т р. Ж н с е в ж р ш і т ѣ.

Еѣ м'ѣм мішкѣт	Ної не ѣм мішкѣт
Тѣ те ѣї (дѣтѡт	Вої в'ѣї (дѣтѡт
Ел, є с'ѣѣ дїн лѡк).	Еї, єле с'ѣѣ дїн лѡк).

В р. Д е м ѣ л т т р е к ѣ т ѣ.

Еѣ м'ѣм мішкѣт	Ної не ѣм мішкѣт
Тѣ те ѣї (д. м.	Вої в'ѣї (д. м.
Ел, є с'ѣѣ ѡр.).	Еї, єле с'ѣѣ ѡр.).

Будущее неопредѣленное.

Я буду		Мы будемъ	
Ты будешь	двѣганъ,	Вы будете	двѣ-
Онъ а, о буд.	а, о.	Они, ѣ будутъ	ганы.

Будущее однократное.

Я буду	двѣ-	Мы будемъ	
Ты будешь	нущъ,	Вы будете	двѣ-
Онъ а, о, буд.	а, о.	Они будутъ	нущы.

Будущее совершенное.

Я буду	сдвѣ-	Мы будемъ	
Ты будешь	ганъ, а,	Вы будете	сдвѣ-
Онъ, а, о буд-	о.	Они, ѣ буд-	ганы.
дешь		дущъ	

Наклоненія повелительнаго.

Неопредѣленное.

Будь ты двѣжимъ, Будьше двѣжимы,
а, о.

Пусть онъ буд. двѣж. Пусть буд. они
а, о. двѣжимы.

Вр. Вііт. Нехотзрітз.

ЄѸ мѸ вóѸ		Нóї нѸ вòм	
ТѸ тѸ вѣї	мішкá.	Вóї вѸ вѣцї	мішкá.
Є`л, є сѸ вà		Єї, эле сѸ вòр	

Вр. Вііт Неповторітз.

ЄѸ вóѸ фї	мішкàт	Нóї вòм фї	мішкá-
ТѸ вѣї фї	(ò дáтз).	Вóї вѣцї фї	цї, ті (ò
Є`л, є вà фї		Єї, эле вòр фї	дáтз),

Вр. Вііт. Жнсе вжршітз.

ЄѸ вóѸ фї	мішкàт	Нóї вòм фї	мішкáцї,
ТѸ вѣї фї	(детòт	Вóї вѣцї фї	ті(детòт
Є`л, є вà фї	дїн лóк).	Єї, эле вòр фї	дїн лóк).

Жмплєкарє Порончітòрє.

Вр. Нехотзрітз.

ЄѸ фїї тѸ	мішкàт,	ЄѸ фїцї вóї	мішкá-
	з.		цї, ті.
ЄѸ фїє єл, є		ЄѸ фїє єї, эле	

Однокра́тное.

Будь ты двину́ть, Буде́ше вы дви́-
а, о, ну́шы,
Пу́сть буд. двину́ть, Пу́сть буд. онѣ
а, о. двину́шы.

Соверше́нное.

Будь ты сдвѣ́ганъ, Буде́ше вы сдвѣ́-
ганы,
Пу́сть буд. сдвѣ́- Пу́сть буду́тъ
ганъ, а, о. сдвѣ́ганы.

Прича́стія и Дѣеприча́стія.

Наст. Дви́жимый, ая, Буду́чи дви́жимъ, а,
ое. о.

Пр. Н. Дви́ганный, Бы́въ дви́ганъ, а, о.
ая, ое.

Пр. О. Дви́ну́тый, ая, Бы́въ двину́тъ, а, о.
ое.

Пр. С. Сдвѣ́ганный, Бы́въ сдвѣ́ганъ, а, о.
ая, ое.

Βρ. Νεποφορίτζ.

Θὺ φῖι τῷ	μιш-	Θὺ φίцῖ βοῖ	μιш-
	κὰт, з		κάцῖ, τί
Θὺ φίε ἐλ, ἐ	(ὀ δά-	Θὺ φίε εῖ, ἐλε	(ὀ δά-
	тз).		тз).

Βρ. Χησεβκρшітз.

Θὺ φῖι τῷ	μιш-	Θὺ φίцῖ βοῖ	μιшκά-
	κὰт, з		цῖ, τί
Θὺ φίε ἐλ, ἐ	(детот	Θὺ φίε εῖ, ἐλε	(детот
	дѣнλόκ).		дѣнλόκ).

Χμπзртзшірі.

Χμπ. λδкрзтѡрі.

Βρ. Κδργ. Чé л, чé п чé Фіінд мишκὰт, з.
сè мішκж.

Βρ. Нех. Чé л, чé п чé с'áѳ Фіінд κὺ сὺ мишκá.
мишκá.

Βρ. Неп. Чé л, чé п чé с'áѳ Фіінд κὺ с'áѳ миш-
мишκὰт (ὀ δάтз). κὰт (ὀ δάтз).

Βρ. Χηс. Чé л, чé п чé с'áѳ Фіінд κὺ с'áѳ миш-
мишκὰт (детот). κὰт (детот).

О глаголахъ сложенныхъ.

§ 62. Просты́е глаго́лы слага́ются:

1. Съ именáми, напр. Путье-ше́ство-
вать, стра́нно-прі́ймствовать, бла́го-
твори́тъ ѿ проч.
2. Съ нарѣ́чіями: мѝмо-идти́, преко-сло́-
вить, проти́во-рѣ́зати ѿ проч.
3. Съ одні́мъ или́ мно́гими предло́гами:
при-пи́сывать, воз-но́сити, пре-о-долѣ́-
ва́ти, пре-воз-хо́дити, воз-ни́з-по-сы-
ла́ти.
4. Наконе́цъ ѿ предло́га ѿ имени: воз-
бла́го-дари́ти, о-живо-твори́ти ѿ проч.

§ 63. Мно́гіе глаго́лы, сло́женные съ
предло́гами, насто́ящаго вре́мени не́ имѣ́-
ють. Сему́ недоспа́шку подвѣ́ржены:

Дѣ Гра́юрі ле алакѣтѣіті.

§ 62. Гра́юрі ле діздоіті сѣ алакѣтѣск:

1. Кѣ нѣмі, с. п. пуше-шѣсшвовашь (а кѣлѣторі), спранно-пріймшвовашь (а фі прійміторю дѣ стрѣіні), благо-шворішь (а фаче біне) ш. ч.

2. Кѣ асѣпрагра́юрі: мимо-идши (а трѣче апрѣапі), преко-сло́вись (а сѣ прі-чі), прошиво-рѣчишь (а грѣі жмпотрѣвъ) ш. ч.

3. Кѣ ѣн'а сѣлѣ маімѣлаті жнаінтепѣнірі: при-пѣсывашь (а аніна), воз-носѣшь (а жнѣлца), пре-о-долѣвашь (а бірѣі), пре-воз-ходѣшь (а ковжрші), воз-низ-по-сылашь (а тріймѣте дѣсѣс).

4. Жнефжршіт діи жнаінтепѣнірѣші нѣмі: воз-благо-дарѣшь (а мѣлцемі), о-жи-во-шво-рѣшь (а жмвіѣ) ш. ч.

§ 63. Мѣлаті Гра́юрі, алакѣтѣіті кѣ жнаінтепѣнірі, н'ѣлѣ врэме кѣргѣтѣаре. ачасть ліѣѣ аѣ:

1. Бóльшая чáсть глагóловъ просты́хъ ,
 конча́щихся на ѣю, заю, напр: потѣю,
 вспотѣть; старѣю, устарѣть; краснѣю,
 покраснѣть: дигáю, одигáть.

2. Нѣкоторыя глагóлы начина́тельные,
 сло́женные съ предлóгомъ за или воз,
 напр: за-кризáть, за-трещáть, воз-гре-
 мѣть, воз-горд́иться, воз-оп́ить и проч.

3. Глагóлы сло́женные съ предлóгомъ
 на, когда предлóгъ сѣй означа́ешь
 избы́ліе напр: на-смотре́ться, на-гу-
 ля́ться, на-бѣ́гаться и проч.

4. Глагóлы возвра́тные, сло́женные съ

1. Чѣ маїмаре партѣ дїи Граюрі лѣ діз-
доіті, ефжршіті жн ѿю, чаю, с. п.
пошѣю (аѿд), взпошѣть (а аѿда де-
тот); сшарѣю (жмбзтрінѣск), успа-
рѣть (а слзбі дѣ бзтржн); краснѣю
(мѣ рошѣскз), покраснѣть (а мѣ роші
детот); дичаю (мѣ жнселбзтзчѣск),
одичають (а сѣ жнселбзтзці).

2. Оарекарі Граюрі Жнчепзтѡрі, алкзтѡі-
ті кѣ за сѡд воз с. п. за-кричають (а
жнчѣпе а стрігá), за-шрещають (а жнчѣ-
пе а тресні), воз-гремѣть (а тѡна део-
дátз), воз-гордїшься (а сѣ мжндрі),
воз-опїють (а стрігá) ш. ч.

3. Граюрі лѣ алкзтѡіті кѣ жнаїнтепѡні-
ре а на, кжнд ачáстз жнсемніáзж жн-
дестѡл, с. п. на-сморѣшься (а сѣ жн-
дестѡл прзвінд), на-гуляшься (а сѣ
прімблá жндестѡл), на-бѣгаються (а а-
лергá кѣ жндестѡларѣ) ш. ч.

4. Граюрі лѣ жнторкзтѡрі, алкзтѡіті кѣ

предло́гомъ разъ, когда́ о́ный озна-
чае́шь усугубле́нiе охóшы къ чему́,
напр: расписáться, разбѣ́гаться, раз-
ходи́ться.

§ 64. Пóлные глаго́лы сло́жные имѣ-
ють слѣдующія́ времена́: настоя́щее,
проше́дшее неопредѣ́ленное, проше́дшее
соверше́нное неопредѣ́ленное, проше́дшее
соверше́нное однокра́тное, давнопро-
ше́дшее, бу́дущее неопредѣ́ленное, бу́-
дущее соверше́нное, бу́дущее совер-
ше́нное однокра́тное.

П Р И М Ъ Р Ъ

Спряже́нiя пóльныхъ глаго́ловъ сло́жныхъ.

Наклонё́нiя неоконза́тельного.

Неопредѣ́лен. Выдвѣ́гивашь.

Совершенное. Выдвигáть.

Сов. Однок. Выдвину́ть.

жнѣнтетѣнїре а раз, кѣнд ачѣст'а жн-
семнїѣзі спорїре а поф'т' еї ѣн ѣї лѣкрѣ
с. п. рас-писѣшья (а лѣа поф'тѣ дѣ скріс),
раз-бѣгашья (а алерга кѣ порнїре),
разходїшья (а лѣа поф'тѣ дѣ ѣмблѣт).

§ 64. Граюрі ле жндеплїні алкѣтѣїті
ѣѣ врѣмі ле ѣрмѣтѣарї: кѣргѣтѣаре, тре-
кѣтѣ нехотѣрїтѣ, трекѣтѣ Жнсевжршї-
тѣ нехотѣрїтѣ, трекѣтѣ Жнсевжршїтѣ
непофторїтѣ, демѣлттрекѣтѣ, вїїтѣаре
нехотѣрїтѣ, вїїтѣаре Жнсевжршїтѣ, вїї-
тѣаре Жнсевжршїтѣ непофторїтѣ.

П І Л Д Ъ

Плекѣр' еї Граюрі лор Жндеплїні алкѣтѣїті.

Жмпл. Невсевжршїтѣ.

Нех. ѣ скѣате.

Жнс. ѣ скѣате (детѣт).

Жнс. Неп. ѣ скѣате (детѣт ѣ дѣтѣ).

Наклонѣнія изъявительнаго.

Настоящее. Выдвѣгиваю, ешь, ешь, емъ,
еще, юшь.

Прош. Нео. Я выдвѣгивалъ, а, о, и проч.

Пр. Со. Од. Я выдвинулъ, а, о, и проч.

Дав. мног. Я бывало выдвѣгивалъ, а,
о, и проч.

Буд. Неопр. Я буду выдвѣгивать, и проч.

Буд. Сов. Н. Я выдвѣгаю, ешь, ешь, емъ,
еще, юшь.

Буд. Сов. Од. Я выдвину, ешь, ешь, емъ,
еще, ушь.

Наклонѣнія повелительнаго.

Неопред. Выдвѣгивай ты, и проч.

Сов. Неоп. Выдвѣгай ты, и проч.

Сов. Одноч. Выдвини ты, и проч.

Причастія.

Дѣепричастія.

Наст. Выдвѣгива— Выдвѣгивая:
ющій:

Жмплєкарє Вєдітѡаре.

Кѡрг. Скѡт, цї, аті, атім, атіцї, ѡт.

Тр. Нєх. Скѡтѣм, єї, є, ш. ч.

Тр. Жнє. Нєп. Ам, аї, аѡ скѡє (дєтѡт
ѡ дѡтѡ), ш. ч.

Дєм. Жнд. Ам, аї, аѡ скѡє (д. м. ѡр.),
ш. ч.

Вїіт. Нєх. Вѡю скѡате, ш. ч.

Вїіт. Жнє. Нєх. Єѡ вѡю скѡате (дєтѡт),
ш. ч.

Вїіт. Жнє. Нєп. Єѡ вѡю скѡате (ѡ дѡтѡ
дєтѡт), ш. ч.

Жмплєкарє Порѡнчітѡаре.

Бр. Нєх. Скѡате тѡ, ш. ч.

Бр. Жнє. Нєх. Скѡате тѡ (дєтѡт), ш. ч.

Бр. Ж. Нєп. Скѡате тѡ (ѡ дѡтѡ дєтѡт), ш. ч.

Жмпѡртѡшірі, Жмп. лѡкрѡтѡарі.

В. К. Чє л, чї скѡатї. Скѡцінд.

Пр. Н. Выдвѣгивав- Выдвѣгивавши, въ.
шій.

Пр. Сов. Нео. Выдвигав- Выдвигавши, въ.
гавшій.

Пр. Сов. О. Выдвину- Выдвинувши, въ.
вшій.

О глаголахъ неправильныхъ.

§ 65. Неправильные глаголы сущь шѣ, кошорые ошѣ приложенныхъ въ чешырѣхъ спряженіяхъ примѣровъ уклоняющься. Неправильность же глаголовъ произходишѣ :

1. Ошѣ разности окончаній въ лицахъ нѣкоторыхъ временъ, какъ шо: ѣмъ, шѣлъ, дамъ.
2. Ошѣ займствованія нѣкоторыхъ временъ ошѣ другіхъ ближайшаго знаменованія глаголовъ, какъ напр: глаголъ брать, въ прош: совер: имѣешѣ взялъ, въ будущ: сов: возьмѣ, и проч.

В. Н. Чé л, чі екоté. Фіінд кѣ екоté.

В. Ж. Нех. Ч' аѣ екоé Фіінд к' аѣ екоé (де-
(детóт). тóт).

В. Ж. Неп. Ч' аѣ екоé Фіінд к' аѣ екоé (ò
(ò дáтѣ детóт). дáтѣ детóт).

Дè Грáюрі лè Непотривіті.

§ 65. Грáюрі непотривіті єнт ачé лè,
чі нѣ сè потривèск кѣ чé лè пáтрѣ еѣа-
рѣтáті пíлдí à плекѣрі лор. їар непотри-
віре а Грáюрі лор віне:

1. Діін діосебіре а ефжршірі лор лà фéці лè
ѣн'ор вréмí, с. п. ѣмѣ (мѣнѣнк), шéль
(м' àм дѣс), дáмѣ (вóю дá).

2. Діін жмпрѣмѣтáре а ѣн'ор вréмí дè лà
áлті грáюрі кѣ апропіéре лà жнсемнáре,
с. п. Грáю л брашь (à лѣá) лà Вр. Тр.
Жнсеб. áрі вѣяль (àм лѣáт), лà Вр. Вііт.
Жнсеб. возьмѣ (вóю лѣá) ш. ч.

Спряженіе глаголовъ неправильныхъ.

Наклоненія неоконзательнаго.

Нео. Сшанови́ться. Мн. Сшанáвливать-
ся.

Сов. Сшáшь.

Наклоненія изъяснительнаго.

Нас. Сшановлю́ся, П. Н. Сшанови́лся, ѝ пр.
Сшанóвишься, П. С. Сшáль, ѝ проч.

Сшанóвишся, Дав. Сшанáвливался.
Сшанóвимся, Б. Н. Бúду сшано-
ви́шься.

Сшанóвишесь, Б. С. Сшáну, ешь, ешь.
Сшановя́тся.

Наклоненія повелительнаго.

Нео. Сшанови́сь, Сов. Сшáнь ты,
ѝ проч. ѝ проч.

П л е к а́ р е а

Г р а́ ю р і л о р Н е п о т р і в і т і.

Ж м п л е к а́ р е Н е с е в ж р ш і т з.

Н е х. А́ с є п ъ н е с т ѡ н д. Ж н д. А́ с є п ъ н е
(д. м. о р.)

Ж н с. А́ с є п ъ н е (д е п -
лі н).

Ж м п. В е д і т о́ а р е.

К з. М з п ъ ю (с т ѡ н д), В. Т. Н. М з п ъ н е м ш. ч.

Т є п ъ ї, В. Т. Ж. М' а м п ъ с
(д е п л і н) ш. ч.

С є п ъ н і, В р. Д. М' а м п ъ с
(д. м. о р.)

Н є п ъ н і м, В. В. Н. М з в о ъ ю п ъ н е.

В з п ъ н і ц і В. Т. Ж. М з в о ъ ю.

С є п ъ н. п ъ н е (д е п л і н).

Ж м п л. П о р о н ч і т о́ а р е.

Н е х. П ъ н і т е (с т ѡ н д), Ж н с. С з т є п ъ ї

ш. ч. (д е п л і н). ш. ч.

П р и ч а с т і я.

Нас. Сшановящійся. *Сов.* Спавшій.

П. Н. Сшановівшійся.

Д в е п р и ч а с т і я.

Нас. Сшановяся. *П. С.* Спавши.

П. Н. Сшановівшись.

Наклоненія неокончателнаго.

Нас. Ложішья. *Мн.* Лаживащья.

Сов. Лечь.

Наклоненія изъявительнаго.

Нас. Ложуся, *Ложимся.*

Ложішся, *Ложітеся,*

Ложішся, *Ложашся.*

Ж м п з р т з ш і р ї.

В. К. Чé л, чі сè пѣні Жне. Чé л, чі с' аѣ
(стѣнд). пѣс(детот).

В. Т. Н. Чé л, чі с' аѣ пѣс.

Ж м п з р т з ш і р ї лѣкрзтѣри.

В. К. Пѣіндѣс (стѣнд). В. Т. Ж. Дѣпз чі
с' аѣ пѣс (детот).

В. Нех. Дѣпз чі с' аѣ пѣс.

Ж м п л. Неевѣршітз.

Нех. А' сè кѣлкà. Жнд. А' сè кѣлкà
(д. м. ор.).

Жне. А' сè кѣлкà
(детот).

Ж м п л. Ведітѣре.

Кѣр. Мѣ кѣлк,
Тè кѣлчї,
Сè кѣлкѣ,

Нè кѣлкѣм,
Вѣ кѣлкàцї,
Сè кѣлкѣ.

П. Н. Ложѣлся, и Б. Н. Бѹду ложѣться.
проч.

П. С. Лѣгъ , легла , Б. С. Лягу, жешь, жешь.
и проч.

Дав. Лаживался.

Наклонѣнія повелѣтельнаго.

Неоп. Ложѣсь, и проч. Сов. Лягъ, и проч.

П р и ч а с т і я .

Нас. Ложáщійся. Сов. Лѣгшій.

П. Н. Ложѣвшійся.

Д ѣ п р и ч а с т і я .

Иас. Ложáся. Сов. Лѣгши.

П. Н. Ложѣвшись.

Наклоненія неоконзательнаго.

Нео. Давáшь. Мн. Дáвывашь.

Сов. Дáшь.

В. Т. Н. Мъ кѣлκам В. В. Нех. Мъ вóю
ш. ч. кѣлκά.

В. Т. Ж. М'ам кѣл- В. В. Ж. Мъ вóю
κàт (детóт). кѣлκà (детóт).

В. Д. М'ам кѣлκàт
(д. м. ор.).

Жмпл. Порончѣтóре.

Нех. Кѣлκж те ш.ч. Ж. Жъ тѣ кѣлчѣ (детóт).

Жмпзртз шѣрѣ.

В. К. Чѣл, чѣсѣ кѣлκж. Ж. Чѣл, чѣс'áж
кѣлκàт (детóт).

В. Т. Н. Чѣл, чѣс'áж кѣлκάт.

Жмпзртз шѣрѣ Лѣкрзтóрѣ.

В. К. Кѣлκжндѣсѣ. В. Т. Ж. Дѣпз чѣс'áж
кѣлκàт (детóт).

В. Т. Н. Дѣпз чѣс'áж кѣлκάт.

Жмпл. Неевжршѣтз.

Нех. А' дá. Жнд. А' дà (д. м. ор.).

Жнс. А' дà (деплін).

Наклоненія изъявительнаго.

Нас. Даю́,
Дае́шь,

П. Н. Дава́ль.

П. С. Да́ль,

Дае́шь.

Дав. Да́вываль.

Дае́мъ,

Б. Н. Бúду дава́шь,

Дае́ше,

Б. С. Да́мъ, шь, сшь.

Даю́шь.

Наклоненія повелительнаго.

Неоп. Дава́й.

Сов. Да́й.

П р и ч а с т і я.

Нас. Даю́щей.

Сов. Да́вшей.

П. Н. Дава́вшей.

Д ѣ п р и ч а с т і е.

Нас. Да́я.

П. С. Да́вши, въ.

П. Н. Дава́вши, въ?

Жмпл. Вєдітѳрѳ.

Кѳрг. Дáѳ , В. Т. Н. Дам ш. ч.
Дáї , В. Т. Ж. Амдàт (деплін)
ш. ч.

Дѳ , В. Д. Амдàт (д. м. ор.).
Дѳм , В. В. Н. Воѳ дá.
Дáцї , В. В. Ж. Воѳ дà (деплін).
Дáѳ.

Жмпл. Порончітѳре.

Нех. Дѳ. Жне. Гѳ дáї (деплін).

Жмпѳртѳшірі.

В. К. Чéл, чї дѳ. Жне. В. Чéл, ч'áѳ дàт
(деплін).

В. Т. Н. Чéл, ч'áѳ дáт.

Жмпѳртѳшірі Лѳкрѳтѳрі.

В. К. Дѳнд. В. Т. Г, Дѳпѳ ч'áѳ
дàт (дєсєвѳршіт).

В. Т. Нех. Дѳпѳ ч'áѳ дáт.

Наклоненія неоконзательнаго.

Нео. Идши́.

Сов. Пойши́.

Наклоненія изъяснительнаго.

Нас. Иду́, ешь.

П. Н. Шéль.

Б. Н. Бúду идши́.

П. С. Пошéль.

Б. С. Пойду́, ешь.

Наклоненія повелительнаго.

Н. Иди́.

С. Поди́.

П р и ч а с т і я.

Н. Иду́щей.

П. С. Поше́дшей.

П. Н. Ше́дшей.

Д в е п р и ч а с т і я.

Н. Идучи́.

П. С. Поше́дши.

П. Н. Ше́дши.

Жмпл. Несевжршіт.

Нех. А́ мѣрже.

Жнс. А́ мѣрже (десе-
вжршіт).

Жмпл. Ведіт ѿаре.

В. К. Мѣрг, жі.

В. Нех. во́ю мѣрже.

В. Т. Н. Мерже́м.

В. В. Ж. во́ю мѣрже
(десевжршіт).

В. Т. Ж. А́ м мѣре (десевжршіт)

Жпмп. Порончіт ѿаре.

Нех. мѣржі.

Жнс. Мѣржі (севжршіт).

Жмпзртзшірі.

В. К. Чѣл, чі мѣржі.

В. Жнс. Чѣл, ч'а́ѣ мѣре
(десевжршіт).

В. Нех. - ч'а́ѣ мѣре.

Пмпзртзшірі Лѣкрзтѿарі.

В. К. мергѣ́нд.

В. Т. Ж. Дѣпз ч'а́ѣ мѣре
(десевжршіт).

В. Т. Н. Дѣпз ч'а́ѣ
мѣре.

Наклонѣнія неокончателнаго.

Нео. Ъ'сшь.   Мн. Ъ'дашь.

Сов. Съѣсшь.

Наклонѣнія изъяснительнаго.

Нас. Ъмъ, ѣшь.   Давн. Ъдаль.

П. Н. Ъль:

Б. Н. Бѹду ѣсшь:

П. С. Съѣль:

Б. С. Съѣмъ, ѣшь.

Наклонѣнія повелительнаго.

П. Ъ'шь.

С. Съѣшь.

П р и ч а с т і я.

Н. Ъдящій.

П. С. Съѣвшій:

П. Н. Ъ вшій:

Д. Ъдавшій.

Д ѣ п р и ч а с т і е.

Н. Ъдя.

П. С. Съѣвши:

П. Н. Ъ'вши.

Д. Ъдавши.

Жмпл. Неевжршітз.

А`мжнкà. А`мжнкà (д.м.ор.)

А`мжнкà(тòт).

Жмпл. Ве дітòаре.

В.К.Мзһнжк, чї. В.Д. А`ммжнкàт
(д. м. ор.).

В.Т.Нех.Мжнкáм. В.Нех.Вóю мжнкá.

В. Ж. А`м мжнкàт В.В.Ж.Вóю мжнкà
(севжршіт). (тòт).

Жмпл. Порончітòаре.

Нех. Мзһнжкж. Ж. Гз мзһнжчї (тòт).

Жмтзртзшірі.

В.К.Чéл, чї мзһнжкж В. Ж. Чéл, ч'áщ
мжнкàт (детòт).

В.Н. --- мжнкá. В.Д.Чèл, ч'áщ мжн-
кàт (д. м. ор.).

Жмвзртзшірі Лжкрзтòарі.

В.Н.Мжнкáнд. В.Т.Ж. Д'пз ч'áщ
мжнкàт (детòт).

В.Т,Н.Д'пз ч'áщ В.Д.Д'пз ч'áщ мжн-
мжнкáт. кàт (д. м. ор.).

Наклонѣнія неокончателнаго.

Нео. Вѣсѣть.   Мн. Вѣживаѣть.

Сов. Свѣсѣть.

Наклонѣнія изъяснительнаго.

Нас. Ведѹ, ѣшѣ.   Давн. Вѣживаль.

П. Н. Вѣлъ.

Б. Н. Бѹду вѣсѣть.

П. С. Свѣлъ.

Б. С. Поведѹ.

Наклонѣнія повелѣтельнаго.

Н. Ведѣ.

С. Поведѣ.

П р и ч а с ш і я.

Н. Ведѹщій.

П. С. Свѣдшій.

П. Н. Вѣдшій.

Д. Вѣживавшій.

Д ѣ п р и ч а с ш і я.

Н. Ведѣ.

П. С. Свѣдши.

П. Н. Вѣдши.

Дав. Вѣживавши.

Жмпл. Нееевжршітз.

Нех. А дѣче (повз- Жнд. А дѣче (д.
цанд). м.ор.)

Жне. А дѣче (дееевжршіт).

Ампл. Ведіт ѿаре.

В.К.Дѣк (повзцанд), В.Д. Ам дѣче (д.
чї. м.ор.)

В.Т.Н. Дѣчѣм. В.В.Н.Вѣѣ дѣче.
В.Т.Ж. Ам дѣче (де- В.В.Ж.Вѣѣ Дѣче
сееевжршіт). (сееевжршіт.)

Жмпл. Порончіт ѿаре.

Нех. Дѣ. Жне. Оѣ Дѣчї (дееевжршіт).

Жмпзртзшірі.

В.К.Чѣл, чї дѣчї. В.Ж. ч'аѣ дѣче (деее-
вжршіт).

В.Н. - - - дѣчѣ. В.Д.Ч'аѣ дѣче (д.м.ор.).

Жмпзртзшірі Лѣкрзтѿарї.

В.К.Дѣканд. В.Т.Ж.Дѣпз ч'аѣ
дѣче (сееевжршіт).

В.Т.Н. Дѣпз ч'аѣ В.Д. Дѣпз ч'аѣ дѣче
дѣче. (д.м.ор.).

Наклонѣніа неоконзательнаго.

Нео. Грѣсѣть.

Мы. Гребѣть.

Сов. Сгрѣсѣть.

Наклонѣніа изъяснительнаго.

Нас. Гребѹ, ѣшь.

Дав. Гребѣль.

П. Н. Грѣбѣ, блѣ.

Б. Н. Бѹду грѣсѣть.

П. С. Сгрѣбѣ.

Б. С. Сгребѹ.

Наклонѣніа повелительнаго.

Н. Гребѣ.

С. Сгребѣ.

П р и ч а с ш і я.

Н. Гребѹщій.

П. С. Сгрѣбшій.

П. Н. Грѣбшій.

Д. Гребѣвшій.

Жмплєкарє Несєвжршітз.

Нех. А грзблі.

Жнд. А грзблі (д.
м. ор.).

Ж. А грзблі (деплін).

Жмпл. Ведітѡаре.

В. К. Греблєск, щі. В. Д. А м гребліт (д.
м. ор.).

В. Т. Н. Греблєм. В. В. Н. Вою греблі.

В. Т. Ж. А м гребліт В. В. Ж. Вою греблі
(деплін). (деплін).

Жмпл. Порончітѡаре.

Нех. Греблєщі. Жнс. Оз греблєщі (деплін).

Жмплзртзшірї.

В. К. Чєл, чї греблє- В. Ж. Чєл, ч'аѡ греб-
щі. літ (детѡт).

В. Н. ч'аѡ гребліт. В. Д. Чєл, ч'аѡ греб-
літ (д. м. ор.).

Д ѣ п р и ч а с т і я.

Н. Гребя.   П. С. Сгрѣбши.

П. Н. Грѣбши.   Д. Гребавши.

Наклонѣнія неокончателнаго.

Нео. Вѣзпѣ.   Мюо. Вáживашѣ.

Сов. Свѣзпѣ.

Наклонѣнія изьявительнаго.

Нас. Везу.   Дав. Вáживалѣ.

П. Н. Везѣ, злѣ.   Б. Н. Бúду вѣзпѣ.

П. С. Свѣзѣ.   Б. С. Свезу.

Наклонѣнія повелительнаго.

Н. Вези.   С. Свези.

П р и ч а с т і я.

Н. Везущій.   П. С. Свѣзшій.

П. Н. Вѣзшій.   Д. Вáживавшій.

Жмпзртзшірі Лѣкрзтѡрі.

В. К. Греблінд. В. Т. Ж. Дѣпз ч'аѣ
гребліт (детѡт).

В. Т. Н. Дѣпз ч'аѣ греб- В. Д. Дѣпз ч'аѣ
літ. гребліт (д. м. ор.).

Жмпл. Несевжршітз.

Нех. А' дѣче. Жнд. А' Дѣче (д. м. ор.).

Жнс. А' Дѣче (деплин).

Жмпл. Ведітѡре.

В. К. Дѣк, чї. В. Д. А'м дѣс (д.
м. ор.).

В. Т. Н. Дѣчѣм. В. В. Н. Вѡю дѣче.

В. Т. Ж. А'м дѣс (де- В. В. Ж. Вѡю дѣче
севжршіт). (десевжршіт).

Жмпл. Порончітѡре.

Нех. Дѣ. Жнс. Гѣ дѣчї (десевжршіт).

Жмпзртзшірі.

В. К. Чѣл, чї дѣчї. В. Ж. Чѣл, ч'аѣ дѣс
(десевжршіт).

В. Н. Чѣл, ч'аѣ дѣс. В. Д. Ч'аѣ дѣс (д. м. ор.)

Д в е п р и ч а с т і я.

Н. Везя.

П. С. Свѣзши.

П. Н. Вѣзши.

Д. Вáживавши.

Та́къ же спряга́юшся глаго́лы: Гры́зть,
лѣ́зть , вѣ́зть , тря́сть.

Наклонѣніа неоконча́тельнаго.

Н. Цвѣ́сшь.

Наклонѣніа изъявительнаго.

Н. Цвѣ́шѹ, ѣшь. Б. Бѹ́ду цвѣ́сшь.

П. Н. Цвѣ́лъ.

Наклонѣніа повелительнаго.

Н. Цвѣ́ши.

П р и ч а с т і я.

Н. Цвѣ́пущій.

П. Цвѣ́пшій.

Д в е п р и ч а с т і я.

Н. Цвѣ́пѹ.

П. Н. Цвѣ́пши.

Жмпзртзшірі Лѣкрѣтѣарі.

В. К. Дѣкѣнд.

В. Т. Ж. Дѣпз ч'аѣ

дѣс (детѣт).

В. Т. Н. Дѣпз ч'аѣ дѣс. В. Д. Дѣпз ч'аѣ дѣс

(д.м.ор.).

Аша сѣ пліакж ші Граіюрі ле: Грызпѣ
(рѣд), лѣзпѣ (мѣ ѣрк), вѣзпѣ (а жмпле-
ті), шрѣспѣ (а екѣтѣра).

Жмпл. Несевжршітѣ.

Нех. А жмфлорі.

Жмпл. Ведітѣаре.

В. К. Жмфлорѣск, ці. В. В. Вѣѣ жмфлорі.

В. Т. Н. Жмфлорѣм.

Жмпл. Порончітѣаре.

Нех. Жмфлорѣці.

Жмпзртзшірі.

В. К. Чѣл, чі жмф-
лорѣці.

В. Н. Чѣл, ч'аѣ жм-
флоріт.

Жмпзртзшірі Лѣкрѣтѣарі.

В. К. Жмфлорінд.

В. Т. Н. Дѣпз ч'аѣ
жмфлоріт.

Прим. Та́кже спряга́юшся: Гне́сть,
плес́ть, сѣ́сть.

Наклонѣнія неоконча́тельнаго.

Н. Ро́сшь.

Мн. Распи́шь.

С. Вѣ́росшь.

Наклонѣнія изъявительнаго.

Н. Роспу́, ешь. Д. Роспа́ль.

П. Н. Ро́сь, росла. Б. Бѹду ро́сь.

П. С. Вѣ́рось, сла. В. С. Вѣ́роспу,

Наклонѣнія повелительнаго.

Н. Роспи́.

С. Вѣ́роспи.

П р и ч а с ш і я.

Н. Роспу́щій. П. С. Вѣ́роспшій.

П. Ро́спшій.

Ашіждіре сє пліакж: гнєспь (а стрѣн-
же), плєспь (а жмплеті), чєспь (а чінсті).

Жмпл. Несєвжршітз.

Нех. А`крєще. Дем. А`крєще (д.
Жн. А`крєще (мáрі). м. ор.).

Жмпл. Ведітѡаре.

В. К. Крєск, щї. В. Д. А`м крєскѣт
(д. м. ор.).

В.Т.Н. Крещєм. В. В. Вѡю крєще.
В.Т.Ж. А`м крєскѣт В.В.Ж. Вѡю крєще
(мáрі). (мáрі).

Жмпл. Порончітѡаре.

В. К. Крєщї. В. Ж. Оѣ крєщї
(мáрі).

Жмпзртзшірї.

В. К. Чєл, чї крєщї. Т. Ж. ч'аѣ крєскѣт
В. Н. ч'аѣ крєскѣт. (мáрі).

Дѣпричастія.

Н. Роспѣ, П. С. Вѣроспѣши.

П. Н. Рѣспѣши.

Наклонѣніа неокончателнаго.

Н. Спрѣчѣ. Мн. Спрѣгашѣ.

Наклонѣніа изъяснителнаго.

Н. Спрѣгѣ, жѣшѣ. Д. Спрѣгалѣ.

П. Н. Спрѣгѣ, гла. Б. Бѣду спрѣчѣ.

Наклонѣніа повелѣтелнаго.

Н. Спрѣгѣ. С. Вѣспрѣгѣ.

Причастія.

Н. Спрѣгѣщѣ, П. С. Вѣспрѣгѣщѣ.

П. Н. Спрѣгѣщѣ.

Дѣпричастія.

Н. Спрѣжѣ, П. С. Вѣспрѣгѣши.

П. Н. Спрѣгѣши.

Жмпзртзшірі Лѣкрзтрѡрі.

В. К. Крескѣнд. В. Т. Ж. Дѣпз ч'ѣѣ
крескѣт (мáрі).

В. Т. Н. Дѣпз ч'ѣѣ крескѣт.

Жмпл. Несевѣршітз.

Нех. А' тѣнде. Жн. А' тѣнде (д. м. ор.)

Жмпл. Ведітрѡре.

В. К. Тѣнд, зі. В. Д. Ам тѣне (д.
м. ор.).

В. Т. Н. Тѣндем. В. В. Вою тѣнде.

Жмпл. Порончітрѡре.

В. К. Тѣнді. В. Ж. Оѣ тѣнзі (детѡт).

Жмпзртзшірі.

В. К. Чѣл, чі тѣнді. Т. Ж. Чѣл, ч'ѣѣ
тѣне (детѡт).

В. Н. -- ч'ѣѣ тѣне.

Жмпзртзшірі Лѣкрзтрѡрі.

В. К. Тѣнзѣнд. В. Т. Ж. Дѣпз ч'ѣѣ
тѣне (детѡт).

В. Т. Н. Дѣпз ч'ѣѣ тѣне.

Та́кже спряга́юшся: бере́зь, бѣ́зь, мо́зь,
сти́зь.

Наклонѣнія неоконзательнаго.

Н. Пѣчь.   Мн. Пекáшь,
С. Изпѣчь.

Наклонѣнія изъяснительнаго.

Н. Пекѹ, чѣшь.   Д. Пекáль.
П. Н. Пѣкъ, кла́.   Б. Бѹду пѣчь.
П. С. Изпѣкъ.   Б. С. Изпекѹ.

Наклонѣнія повелительнаго.

Н. Пеки́.   С. Изпеки́.

П р и ч а с ш і я.

Н. Пекѹ́щій.   П. С. Испѣ́кшій.

П. Пѣ́кшій.

Ашіждіре сє пліакж берєчь (а пзєтра),
бѣчь (а фѣжі), мочь (а пѣтє), сшічь
(а ажѣнже).

Жмпл. Несєвѣршітѣ.

Нех. А`кѣачє. Д. А`кѣачє (д.м.ор.).

Жнс. А`Ѣфѣрші дє кѣпт.

Жмпл. Вєдітѣрє.

В. К. Кѣк, чї. В. Д. А`м кѣпт (д.м.ор)

В. Т. Н. Кѣчємѣ. В. В. Вѣѣ кѣачє.

Ж. А`м кѣпт В. В. Ж. Вѣѣ кѣачє (дє-
(дєтѣт). тѣт).

Жмпл. Порѣнчітѣрє.

В. К. Кѣчї. В. Ж. Ѣкѣчї (дєтѣт).

Жмпѣртѣшірї.

В. К. Чєл, чї кѣчї. Т. Ж. ч`ѣѣ кѣпт
(дєтѣт).

Нех. Чєл, ч`ѣѣ кѣпт.

Д в е п р и ч а с ш і я.

Н. Печá.

П. С. Изпéкши.

П. Н. Пéкши.

Та́кже спряга́ющся Влéзь, сѣ́зь, тéзь,
толóзь.

О́ произхожде́нїи наклонéній ѿ времéнь
просты́хъ глаго́ловъ всѣ́хъ зеты́рехъ
спряже́ній.

Наклонéнія неоконча́тельнаго.

§ 66. Глаго́лы въ неоконча́тельномъ
неопредѣ́ленномъ наклонéнїи ко́нчащся
на́ ть или́ на́ зь, напр: зита́ть, колóть,
сія́ть, краснѣ́ть, влéзь, тéзь, ѿ прóч.

§ 67. Глаго́лы неоконча́тельнаго одно-
кра́шнаго наклонéнія ко́нчащся всегда́
на́ нуть, напр: блесну́ть, гряну́ть ѿ
проч. И́ произво́дящся о́шъ неоконча́-
тельнаго неопредѣ́ленного наклонéнія

Жмпзртзшірі Лѣкрзтроурі.

В. К. Кокѣнд. В. Т. Ж. Дѣпз ч' аѣ
В. Т. Н. Дѣпз ч' аѣ   кòпт (детòт).
кòпт.

Ашіждіре сѣ пліакѣ : влѣчь (траг) ,
сѣчь (таю) , шѣчь (кѣрг) , полòчь
(кісѣз).

Дѣ тражіре а Кіпѣрі лор ші врэмі лор
Грājuрі лор діздоіті а чѣ лор пáтрѣ пот-
рівірі.

Жмпл. Несевжршітз.

§ 66. Грājuрі лє лà нехотзрітѣл Жмп-
лекзр' єї несевжршіті сѣ сфжршѣск жн шь сáѣ
чь с. п. чишáшь (à чіті), колòшь, сіяшь,
краснѣшь, влѣчь, шѣчь, ш. ч.

§ 67. Грājuрі лє лà непофтзрітѣл жмп-
лекзр' єї несевжршіті сѣ сфжршѣск тòт жн
нушь, с. п. блеснýшь (à фѣлжерà ò дáтз),
грáнушь (à тѣнà ò дáтз) ш. ч. ші сѣ
фàк дѣ лà нехотзрітѣл Жмп. нес. мѣтѣнд

чрѣзъ перемѣну ать, ить, ять, ть съ предъидущею бѣквою Ъ на нуть, напр: вѣрг-нуть, двѣ-нуть, дав-нуть и проч: но глаголь дѣргать имѣешъ дѣр-нуть: трѡ-гать, нуть; ки-дѣть, нуть; плес-кѣть, нуть; прѣис-кѣть, нуть; рѣѣ-ть, нуть; кри-зѣть, кнуть; тре-щѣть, снуть; совѣть, сунуть; клеѣть, клѣннуть; вер-тѣть, нуть; глѣ-дѣть, нуть; блес-тѣть, нуть.

Неокончателное совершѣнное.

§ 68. Простыѣ глаголы, имѣющіе неокончателное совершѣнное наклонѣніе, сунъ слѣдующіе: бросить, велѣть, вершѣть, воротѣть, дѣть, дѣть, женѣть, кончить, купѣть, лишѣть, пѣть, про-

ашь, ишь, яшь, шіть кѣѣ, чісє афлаж
 жнаінта лѣї, жн нушь, с. п. вєргнушь
 (а арѣнкѣ ѡ дѣтъ), двїнушь,, давнушь
 (а жнздѣші ѡ дѣтъ), ш. ч. Гѣр дєр-
 гашь (а змѣлжі), фѣчі) дєрнушь; прѡ-
 гашь (нѣ лѣс жн пѣчє), нушь; ки-дѣтъ
 (арѣнк), нушь; плес-кѣтъ (стрѡпѣск),
 нушь; прѣ-скатъ (стрѡпѣск), нушь; рвѣ-тъ
 (рѣп), нушь; кри-чѣтъ (стрїг), кнушь;
 тре-щѣтъ (трєснѣск), снушь; со-вѣтъ
 (дѣѣ пєдскѣнє), сѣ-нушь; кле-вѣтъ (чѣ-
 пѣск), клѣ-нушь; вер-тѣтъ, нушь; гля-
 дѣтъ (кѣѣт лѣ), нушь; блє-стѣтъ (стрѣ-
 лѣчѣск), нушь.

Жмпл. нєсєвжршітъ Жнсєвжршітъ.

§ 68. Граюрі лє прѡєсті, чіѣѣ жмпл. нє-
 сєвжршітъ Жнсєвжршітъ сїнт ѣрмѣтѡарі
 лє: брѡсїтъ (арѣнк дєт.), вєлѣтъ (по-
 рѡнчѣск дє.), вєршітъ (сфжршѣск дєт.),
 вѡрошітъ (жнтѡрк дєт.) купїтъ (кѣм-

стѣть, пустѣть, плѣнить, родѣть, рѣшѣть, свободѣть, ступѣть, ужа-
снѣть, явѣть. Кромѣ сихъ, всѣ прочіе
простыѣ глаголы не имѣють неокон-
чательнаго совершеннаго наклоненія,
дополняеся же сей недоспашокъ.

1. Займспвованіемъ отъ глаголовъ
сложныхъ съ предлогами, имѣющихъ
подобное съ ними знаменованіе, напр:
глаголь колѣть когда означаеши бодѣть,
погда неокончательное совершенное
будеши имѣши уколѣть, отъ сложнаго
глагола укальвать; колѣть, ш. е. коля
раздѣляши на части, въ неоконча-
тельномъ соверш. будеши разколѣть;
колѣть, ш. е. избодѣть, изторгѣть
въ неокон. соверш. выколѣть и проч.
2. Другіе же глаголы недоспашокъ свой
въ неокончательномъ совершенномъ

пѣр дт.), дашь (даѣ дт.), дѣшь (пѣю чевѣ дт.), женишь (жнеѡр дт.), бѡнчишь (сфжршѣск дт.), лишійшь (ѣ лиѡі дт.) пасшь (пѣск дт.), просишь (дс. ѣрт), пусишь (лас дт.) пленишь (робѣск дт.), родишь (наск дт.), рѣшишь (хотѣрѣск дт.), свободишь (слобозѣск дт.), спуишь (мѣрг д. с.), ужаснушь (жнгрозѣск дт.), явишь (ведѣск дт.), афѣръ дѣн ачѣсті чѣлелалті граюрі н'ѣѣ жмпл. нес. жнсевжр-шітъ, жнсе ачѣстѣ лиѡѣ сѣ жмплинѣці:

1. Прѣн жмпрѣмѣтѣре дѣ лѣ граюрі лѣ алкѣтѣіті кѣ жнаінтепѣнірі, авѣнд асѣ-міне жмсемнаре, с. п. Граю л колѡшь жнсемнѣнд жмпѣнг, ѣрі нес. жнсевжр-шітъ уколѡшь, дѣ лѣ граю л алкѣтѣітъ укалывашь; колѡшь жнсемнѣнд діспѣк жн пѣрці ѣрі нес. жнсе. разколѡшь; колѡшь жнсемнѣнд скѡт, ѣре нес. жнсевжршітъ вѣколошь ш. ч.

2. Прѣн адаожіре а ѣн' ѣі жнаінтепѣнірі лѣ нес. Жнсевжршітъ ѣ челоролѣліті

наклонѣніи дополняющъ неопредѣленнымъ наклонѣніемъ съ приложѣніемъ къ нему какаго либо предлога, съ коимъ будучи соединены не имѣющъ они ни настоящаго, ни прошедшаго несовершеннаго времени, напр: блѣдѣть, поблѣдѣть; жалѣть, пожалѣть; пугать, испугать и проч.

Неокончателное многократное.

§ 69. Глаголы, въ неокончателномъ многократномъ кончащя обыкновенно на *ивать* или *ывать*, напр: *говаривать*, *хаживать*, *писывать* и проч., и производящя ось неокончателнаго неопредѣленнаго слѣдующимъ образомъ:

1. Кончащяся на *ать* съ предъидущою бѣквою *з*, *ж*, *к*, *з*, *ш*, *щ*, такъ же и на *ять* перемѣняющъ *ать* или *ять* на *ивать*, напр: *бѣгать*, *бѣгивать*; *казать*, *казивать*; *стрѣлять*, *стрѣливать* и проч. Но *сѣять* имѣешъ *сѣвать* и *сѣивать*.

гра́юрі, кѸ ка́рі фіїнд ачѣсті алкѣтѣіті н'аѣ
ніч вр. кѣргѣтѣаре ніч, вр. тр. нес. с. п.
блѣднѣшь (а жнгѣлвіні), поблѣднѣшь
(а жнгѣлвіні дѣтѣт); жалѣшь (а сѣмці
мілѣ), пожалѣшь (а сѣмці мілѣ дс.);
пуга́шь (а жнгрозі), испуга́шь (а жн-
грозі дѣтѣт) ш. ч.

Жмпл. несевѣршітѣ Демѣлттрекѣтѣ.

§ 69. Гра́юрі ле ла нес. Демѣлттре-
кѣт сѣ сѣѣршітѣк обічнѣіт жн ива́шь саѣ
ыва́шь с. п. гова́рива́шь (а ворбі д. м.
ор.), ха́жива́шь (а ме́рже д. м. ор.)
ш. ч. ші сѣ фак дѣ ла несевѣршітѣ ѣл не-
хотѣра́т кѣ кіп ѣл ѣрмѣтѣорю :

1. Сѣѣршіті ле жн а́шь дѣпѣ г, ж, к,
ч, ш, ш, прекѣм ші жн я́шь, мѣтѣ
а́шь саѣ я́шь жн ыва́шь, с. п. бѣга́шь
(фѣг), бѣгива́шь (а фѣжі д. м. ор.);
кача́шь (а легѣна́), качива́шь (а легана́
д. м. ор.) сѣрѣля́шь (слобѣд ѣ а́рмѣ),

2. Бѹквы *а́тъ* съ предъидѹщею бѹквою *б, в, д, з, л, м, н, п, р, с, т*, перемѣняющъ на *ы* вать: напр. *хлебáтъ, хлебывать; дѹмáтъ, дѹмывать; колóтъ, кáлывать* и проч. Но *знáтъ* имѣешъ *знавáтъ*; *звáтъ, зывáтъ; брáтъ, бирáтъ; ждáтъ, жидáтъ; лгáтъ, лыгáтъ; рвáтъ, рывáтъ; врáтъ, ви-рáтъ; дремáтъ, дрémливать; колебáтъ, колéбливать; спáтъ, сыпáтъ; жáтъ, жинáтъ; жáтъ, жимáтъ; трепáтъ, трéпливать; кризатъ, крики-вать.*

сшрѣливають (а словозі̀ò áрмѣ д. м. ор.)
ш. ч. і̀ар сѣяшь ф́а́чі сѣив ашь ші сѣ-
вають (а сѣмѣна̀ д. м. о́р.).

2. Бѣ́кі ле ашь дѣ́пѣ б, в, д, з, л,
м, н, п, р, с, ш, сѣ́ мѣ́тѣ ѣ́н ывають,
с. п. хлеба́ють (мѣ́нѣ́нк кѣ́ лі́нгѣ́р'а),
хлѣ́бывають (а мѣ́нкà кѣ́ лі́нгѣ́ръ д. м.
ор.); ду́мають, ду́мывають (а гѣ́нді́ д.
м. ор.); коло́ють, ка́лывають ш. ч. і̀ар
зна́ють сѣ́ мѣ́тѣ ѣ́н знава́ють (а ці́ д.
м. ор.); зва́ють ѣ́н зыва́ють (а кемà д.
м. ор.); бра́ють ѣ́н бира́ють (а лѣ́а д.
м. ор.); жда́ють ѣ́н жида́ють (а аще́п-
та́ д. м. ор.); лга́ють ѣ́н лыга́ють (а
мі́нцѣ́ д. м. ор.); рва́ють ѣ́н рыва́ють
(а змѣ́лже́ д. м. ор.); вра́ють ѣ́н вира́ють
(а мі́нці́ д. м. ор.); дрема́ють ѣ́н дре́м-
ливають (а дормі́та́ д. м. ор.); коле-
ба́ють ѣ́н коле́бливають (а клѣ́ті́на̀ д. м.
ор.); спа́ють ѣ́н сыпа́ють (а дормі́ д.
м. ор.); жа́ють ѣ́н жина́ють (а сѣ́черà д.
м. ор.); жа́ють ѣ́н жима́ють (а стрѣ́нже́

3. Окончание ить съ предъидущею гласною бѣквою, пако же жить, лить, нить, рить, зить, шить, щить, ить съ предъидущею бѣквою ы или Ѣ перемѣняють ть на вать, напр. тайть, таивать; строить, строивать; служить, служивать; мѣть, мѣвать; спѣть, спѣвать и проч. Окончание ить съ предъидущею бѣквою б, в, м, п, (а въ настоящемъ времени на блю, влю, млю) плю, перемѣняется на ливать, напр: любить, любливать; ловить, ловливать, копить, капливать. Окончания дить и зить перемѣняющся на живать; сить, на шивать; тить на зивать; стить на щивать, напр: ходить, хаживать; грузить, груживать; просить, прашивать; платить, плаживать; гостить, гащивать, и проч.

д. м. о́р.); шрепа́шь ѿи шре́пливашь
 (а кептѣна́ д. м. ор.); крича́шь ѿи кри́-
 живашь (а стрі́га д. м. ор.).

3. Ѹфжрші́т Ѹи ишь дѸпѣ Ѹгла́сникѣ, ащі́ж-
 діре ші́ жишь, лишь, нишь, ришь, чишь,
 шишь, щишь, ышь, ші́ тѣ мѸтѣ шь ѿи
 вашь с. п. шайшь, ша́ивашь (а тѣ́иѸі д. м.
 ор.); спрѡ́ишь, спрѡ́ивашь (а зі́ді д.
 м. ор.); служі́шь, слѹживашь (а слѸ-
 жі́ д. м. ор.); мы́шь, мыва́шь (а спѣ́ла
 д. м. о́р.); спѣ́шь, спѣ́вашь (а се́ ко́а-
 че́ д. м. ор.) ш. ч. Ѹвжрші́ре а і́ишь дѸпѣ
 б, я, м, п, (іа́р ла́ вр. кѸрг. ѿи блі́ю,
 влі́ю, млі́ю, плі́ю) се́ мѸтѣ ѿи лива́шь, с.
 п. любі́шь, любли́вашь (а ю́бі́ д. м.
 ор.); лові́шь, ла́вли́вашь (а прі́нде д.
 м. ор.); копі́шь, ка́пли́вашь (а стрі́н-
 же́ д. м. ор.); сфжрші́ре а діть ші́
 зишь се́ мѸтѣ ѿи живашь; сишь ѿи
 шивашь; шишь ѿи чивашь, спишь ѿи
 щивашь с. п. ході́шь, ха́живашь; гру-
 зі́шь, гру́живашь (а ѿнкѣ́рка д. м. ор.);

Примѣз. Когда при произведѣніи неокончательнаго многократнаго наклоненія съ послѣдняго слога удареніе переносится на слогъ предъидущій, букву о въ себѣ имѣющей, тогда упомянутое о перемѣняется на букву а, напр: *носіть, нашиваютъ; водить ва-живаютъ* и проч.

О произвожденіи времени изъявительнаго наклоненія.

Время настоящее.

§ 70. Первое лице настоящаго времени изъявительнаго наклоненія кончѣтся на ю, или на у, и производѣтся отъ неокончательнаго наклоненія слѣдующимъ образомъ.

1. Ть съ предъидущею буквою а, ѣ или я перемѣняется на ю, напр: *двѣгать, двѣгаю; владѣть, владѣю; являть, являю* и проч.

просіть, пра́шиваць (а рѣга д. м. ор.); плашіть, пла́чиваць (а плзті д. м. ор.); госпіть, га́щиваць (а оспз-та д. м. ор.) ш. ч.

Жнсемна́ре. Кѣнд спрэ́ фачі́ре а жмпл. несе́вжрші́ті Жндесі́тоа́рі, лові́тѣ́р а се́ мѣ́тѣ́ дѣ́ ла́ сло́г ѣ́л дї́н ѣ́рмѣ́ ла́ че́ л дѣ́ маї́жнтѣ́ї, авѣ́нд о, атѣ́нча бѣ́ке а о се́ скі́мбѣ́ жн а, с. п. носіть, на́шиваць (а пѣ́ртѣ́ д. м. ор.); водіть, ва́живаць (а дѣ́че д. м. ор.).

Дѣ́ тражі́ре а вре́мі лор жмплекѣ́р'ей ве́дітоа́рі.

§ 76. Фа́ц а жнтѣ́ї а вре́м'ей кѣ́ргзтоа́рі се́ сфжрші́це жн ю, са́ѣ у, ші́ се́ тра́жі дѣ́ ла́ жпмл. несе́вжрші́тѣ́ дѣ́пѣ́ кі́п ѣ́л ѣ́рмѣ́то́рю.

1. Тѣ́ фі́їнд дѣ́пѣ́ бѣ́ке а а, ѣ́ са́ѣ я се́ мѣ́тѣ́ жн ю, с. п. дві́гашь, дві́гаю; владѣ́шь, владѣ́ю (стѣ́пжне́ск); явля́шь, явля́ю, ш. ч.

2. *Тъ* съ предъидущею б́уковою *е* перемѣняешся ѣ съ сѣю б́уковою на *у*, напр: *терѣть*, *трѹ* ѣ проч.
3. *Ить* ѣ *ять* съ предъидущею гласною б́уковою, также окончанія *отъ* ѣ *ить* съ предъидущею б́уковою *л*, *н*, *р*, перемѣняются на *ю*, на пр: *стрѹ*ить, *стрѹ*ю; *колѹ*тъ, *колѹ*; *дѣлѹ*тъ, *дѣлѹ*; *бранѹ*тъ, *бранѹ*; *творѹтъ, *творѹ.**
4. *Ыть* перемѣняешся на *ою*, напр: *мѹтъ, *мѹ*; *рѹтъ, *рѹ*; но *слѹтъ, имѣешъ *слѹ*.***
5. Окончанія *дитъ* ѣ *зитъ* перемѣняющся на *жу*; *титъ* на *зу*; *ситъ* на *шу*; *ститъ* на *шу*, напр: *гладѹтъ, *гладѹ*; *грозѹтъ, *грозѹ*; *мѣтитъ*, *мѣзу*; *носитъ*, *ношѹ*; *гостѹтъ, *гошѹ* ѣ проч. Но *богатѹтъ имѣешъ *богашѹ*; *святѹтъ, *свѹ.******
6. *Ить* съ предъидущею б́уковою *б*, *в*, *м*, *п*, перемѣняешся на *лю*, напр:

2. Ть кѸ бѸке а е дінаїнте сѸ мѸтѸ Ѹн
у, с. п. шерѸть, шрѸ ш. ч.
3. Ишь шї яшь дѸпѸ бѸке глѸсѸтѸре,
прекѸм шї опѸ, ишь дѸпѸ л, н, р, сѸ
мѸтѸ Ѹн ю, с. п. сшрѸишь, сшрѸю;
колѸть, колю; дѸлішь, дѸлю (діс-
парт); бранішь, браню (окѸрѸск);
шворішь, шворю (зідѸск).
4. Ышь сѸ мѸтѸ Ѹн ою, с. п. мѸшь,
мою (спѸл); рѸшь, рою (сѸп); їр
слѸшь сѸ мѸтѸ Ѹн слывѸ (Ѹм нѸме).
5. ОфѸршірі лє дипѸ шї зипѸ сѸ мѸтѸ
Ѹн жу; шипѸ Ѹн чу; сипѸ Ѹн шу,
с. п. гладишь, глажу (калк); грозішь,
грожѸ (ѸнфрікошѸз); мѸшипѸ, мѸчу,
(ѸнсемнѸз); носішь, ношѸ; госпїшь,
гощѸ ш. ч. їр богашипѸ фѸчі богащѸ
(мѸ жмбогѸцѸск); свѸпїшь, свѸщѸ
(сфінцѸск).
6. Ишь дѸпѸ б, в, м, п, сѸ мѸтѸ Ѹн лю
с. п. любішь, люблю; ловішь, ловлю;

любѣть, люблю; ловѣть, ловлю; ломѣть, ломлю; лупить, луплю и проч: но пѣть имѣешь пью.

7. Ть съ предъидущею бѣквою у, для произведѣнія настоящаго времени, совсѣмъ опнимаѣется, на прим: сохнутъ, сохну; вянутъ, вяну и проч.

Примѣз. Изъ сѣхъ правилъ естъ нѣсколько изключеній, которыя для красности здѣсь не упоминаются.

§ 71. Глаголы во второмъ лицѣ едѣнствѣннаго числа кончашся на ешь или ишь, во множествѣнномъ на ете, или ите, въ прѣшемъ едѣнств. ч. на етъ или итъ, во множествѣнномъ на ютъ, утъ, атъ, или ятъ; въ первомъ лицѣ множ. числа на емъ, или на имъ напр: имѣю, ешь, етъ, емъ, ете, ютъ, сохну, сохнешь, сохнетъ; сохнемъ, сохнете, сохнутъ; держу, ишь, итъ, имъ, ите, атъ; вижу, видишь, итъ, имъ, ите, ятъ и проч. Всѣ сѣи лица производятся ошъ 1 лица слѣдующимъ образомъ :

1. Глаголы на ю съ предъидущею главною бѣквою, также на бу, ву, зу,

ломѣшь, ломлю; (рѣп); лупѣшь, луплю (жѣпѣск) ш. ч. їар пѣшь фѣче пью.
 7. Тѣ дѣпѣ у спрѣ фѣчѣре а врѣм'ѣї кѣргѣ-
 трѣарі кѣтрѣтѣл сѣ лѣапѣдѣ, с. п. сѣхнушь,
 сѣхну (мѣ ѣсѣк); вѣнушь, вѣну (мѣ
 вѣцѣжѣск) ш. ч.

Жнсемнѣре. Лѣ ачѣстї рѣгѣлі сѣнт оарекѣ-
 рі оевѣрі, кѣрі нѣ сѣ помѣнѣск аїче спрѣ
 жнскѣртѣре.

§ 71. Граюрі лѣ лѣ фѣц'а ѣ 2.^а ѣ
 нѣм. сѣнгѣратѣк сѣ сфѣршѣск жн ешѣ сѣѣ
 ишѣ їар ѣ нѣм. мѣлторѣтѣк жн еше сѣѣ
 ише; лѣ фѣц'а ѣ 3.^а ѣ нѣм. сѣнг. жн ѣшѣ
 сѣѣ ишѣ, їар а нѣм. мѣлт. жн юшѣ, ушѣ
 ашѣ сѣѣ яшѣ; лѣ фѣц'а 1. ѣ нѣм. мѣлт.
 жн ем сѣѣ имѣ, с. п. имѣю, ешѣ, ешѣ,
 емѣ, еше, юшѣ; сѣхну, ешѣ, ешѣ, емѣ, еше
 ушѣ; держу (цїю), ишѣ, ишѣ, имѣ, ише,
 ашѣ ш. ч. трѣатї ачѣстї фѣці сѣ трѣг
 дѣ лѣ фѣц'а жнтѣї жн ачѣст кїп:

1. Граюрі лѣ жн ю дѣпѣ глѣснѣкѣ пре-
 кѣм шї жн бу, ву, зу, му, ну, ру, су, шу,

му, ну, ру, су, ту, во вшоромъ
лицѣ бѹкву ю или у перемѣняющъ
на ешь, въ прѣшѣмъ на етъ; въ
первомъ множ. ч. на емъ, во вшоромъ
на ете, а въ прѣшѣмъ къ 1 му лицу
принимаяющъ бѹквы тъ, на пр: бли-
стаю, ешь, етъ, емъ, ете, ютъ; несѹ,
ѣшь, несѣтъ, ѣмъ, ѣте, ѹтъ, и проч.

2. Въ глаголахъ, кончащихся на ить,
вшорое лице настоящаго времени
изъявительнаго наклонѣнія дѣлаешся
чрѣзъ перемѣну, тъ на шь, въ прѣшѣ-
мъ лицѣ на тъ; въ первомъ лицѣ
множесчв. числа на мъ, во 2 мъ на
те, а въ прѣшѣмъ ить перемѣня-
ешся на ять или атъ, напр: любѣтъ,
шь, тъ, имъ, ите, ятъ и проч. Изъ
сего правила исключаются глаголы,
кои въ неокончательномъ неопредѣ-
ленномъ наклонѣнии хотя кончашся
на ить, но въ первомъ лицѣ настоя-
щаго времени оканчивающся на ію,
бю, или ью, каковы сѹшь: еопѣтъ,
еопію, ѣшь; брѣбю, ешь; шью, шьѣшь
и проч.

Времена прошѣдшія.

§ 72. Прошѣдшія времена произво-
дящся ошъ неокончательныхъ накло-

лѧ фѧц'а ѧ 2.^а мѧтѧ ю сѧѧ у ѧн ешь, лѧ
 ѧ 3.^а ѧн ешь, мѧлторѧтік ѧл лѧ фѧц'а 1.^і
 ѧн емъ, лѧ ѧ 2.^а ѧн еше, ѧр лѧ ѧ 3.^а адо-
 жѧм лѧ фѧц'а 1.^і ѧ сѧнг. шъ, с. п. блиспаю,
 ешь, ешь, емъ, еше, тъ; несѧ, ѧшь,
 ѧшь, ѧмъ, ѧше, шъ ш. ч.

2. Лѧ граюрі ле сѧжршіті ѧн ишь, фѧц'а
 ѧ 2.^а ѧ вр. кѧрг. жмпл. ведѧторѧрі
 сѧ фѧчі мѧтѧндѧсе шъ ѧн шъ лѧ фѧц'а
 ѧ 3.^а ѧн шъ, лѧ фѧц'а 1.^і ѧ мѧлт. ѧн
 мъ, лѧ ѧ 2.^а ѧн те, ѧр лѧ ѧ 3.^а ишь сѧ
 мѧтѧ ѧн яшь сѧѧ ашь, с. п. любѧшь,
 шъ, шъ, имъ, ише, яшь ш. ч. дѧн
 ачѧстъ рѧгѧлъ сѧ скѧт граюрі ле, кѧрі
 лѧ жмпл. несевжршітъ нехѧтѧрітъ шѧ дѧ
 сѧнт ѧн ишь, ѧнсе лѧ фѧц'а 1.^і ѧ вр. кѧрг.
 сѧ сѧжршѧск ѧн ію, ѧю, сѧѧ ѧю, прекѧм
 сѧнт: вопѧшь (сѧріг), вопѧю, ешь; брѧю
 (рѧд), ешь; шѧю (кѧс), шѧѧшь ш. ч.

Врѧмі ле трежѧті.

§ 72. Врѧмі ле трежѧті сѧ фѧк дѧн
 жмпл. ле несѧжршіті, скѧмѧнд шъ ѧн лъ,

вѣній чрезъ перемѣну ть на лъ, напр:
вергá-ть, вергá-лъ; вертѣ́-ть, вертѣ́-лъ;
верну́-ть, верну́-лъ; написа́-ть, написа́-
лъ; вѣрты́ва-ть, вѣрты́ва-лъ и проч.

Будущее неопредѣленное.

§ 73. Будущее неопредѣленное со-
ставляешся изъ неокончательнаго не-
опредѣленнаго наклоненія и вспомога-
тельнаго глагола буду или стану, напр.
буду говорить, буду стараться и проч.

Будущее однократное.

§ 74. Будущее однократное произво-
дится общъ неокончательнаго одно-
кратнаго опъяи́емъ конечныхъ буквъ
ть, напр: блесну́ть, блесну́ и проч.

Будущее совершенное.

§ 75. Вре́мя сие составляешся изъ на-
стоящаго времени и предлога, ко́торый
приклады́вается къ неокончательному
совершенному наклоненію, на пр: на-
писа́ть, напишу́; постро́ить, построю́ и
проч.

с. п. верга́шь, верга́ль; верші́шь, вер-
 шѣль; верну́шь, верну́ль; написа́шь,
 написа́ль (а скрі́ дето́т); ве́ршывашь,
 ве́ршываль ш. ч.

Вр. Ві. Нехотзрі́тъ.

§ 73. Вр. Ві. нехотзрі́тъ сѣ́ фачі́
 дїи́ жмпл. несе́вжрші́тъ нехотарі́тъ ші́
 дїи́ граю́ л ажѣ́тъто́рю́ бѹ́ду еа́ѣ́ спану́,
 с. п. бѹ́ду говори́шь, бѹ́ду спара́шься,
 (во́ю етзрѣ́і) ш. ч.

Вр. Ві. Непофторі́тъ.

§ 74. Вр. Ві. непофторі́тъ сѣ́ фачі́ дѣ́
 ла́ непоф. Ѣ́л жмп. нес. скоцѣ́нд вѣ́кі ле́ дѣ́ ла́
 сфжрші́тъ, с. п. блесну́шь, блесну́ ш. ч.

Вр. Ві. Жне́евжрші́тъ.

§ 75. Ача́стъ вре́ме сѣ́ жнкѣ́і дїи́ вре́-
 ме́ а кѣ́ргзто́аре ші́ дїи́ жнаі́тепѣ́ніре́ а,
 чѣ́ сѣ́ ада́ожі́ ла́ жмпл. несе́вжрші́тъ Жн-
 се́вжрші́тъ, с. п. написа́шь (во́ю сфжрші́
 дѣ́ скрі́е); посшро́ишь, попіро́ю (во́ю
 зі́ді́ дето́т) ш. ч.

Примѣз. Слѣдующіе глаголы имѣ-
 ютъ будущее совершенное простое,
 какъ шо: бросить, брошу; двѣять, двѣну;
 конзить, конзу; ложиться, лягу; ста-
 новиться, стану; лишить, лишу;
 плѣнить, плѣню; простить, прощу;
 пасть, паду; родить, рожу; ступить,
 ступлю; дать, дамъ; сунуть, суну;
 купить, куплю;

Наклонѣніе повелительное неопредѣ-
 ленное.

§ 76. Наклонѣніе сіе въ глаголахъ
 1го 3го и 4го спряженій производися
 отъ 1го лица наспоящаго времени.

1. Глаголы на аю, ую, ѣю, юю, ѝ яю,
 перемѣняющъ ю на ѝ, напр. Вѣда-ю,
 ѝ; вѣру-ю, ѝ; вою-ю, ѝ и проч.

2. Глаголы на у ѝ ю съ предъидущею
 согласною бѣквою перемѣняющъ конѣ-
 чныя бѣквы у ѝ ю на и напр. зов-ѹ,
 зов-ѝ; смотр-ю, смотр-ѝ и проч. но

Жнсемна́ре. Гра́юрі ле ђрмзтѡ́арі аѢ вр. ві.

Жнсеѡжрші́тъ діздоі́тъ : брѡсипь, брѡ-
шу; дѣва́шь, дѣну (во́ю пѣне детѡ́т);
ко́нчипь, ко́нчу (во́ю сѣжрші́ детѡ́т);
ложі́пся, ля́гу (мѣ во́ю кѣлка́ детѡ́т);
спанові́пся, спана́ну; лиші́пъ, лишу́;
плѣні́пъ, плѣню́; проспі́пъ, прощу́;
па́спъ, паду́ (во́ю піка́ детѡ́т); роди́пъ,
рожу́; спупі́пъ, спуплю́; да́пъ, да́мъ;
су́нупъ, су́ну; пупі́пъ, куплю́.

Жмпл. Порончітѡ́аре нехотѣ́рітъ.

§ 76. Ача́етъ жмпл. ла гра́юрі ле ч'ї
1. ^і а 3. ^а ш' а 4. ^а потреві́рі сѣ фак де ла
фа́ц'а 1. ^і а вре́м' еї кѢргзтѡ́арі.

1. Гра́юрі ле жн аю, ую, ѡю, юю, ші
яю мѢтж ю жн й, с. п. вѣдаю, (ціѢ),
й; вѣрую, й; воюю, й ш. ч.

2. Гра́юрі ле жн у ші ю дѢпъ гла́сникъ
мѢтж у ші ю жн и, с. п. зову́, зови́
(кіамъ); смопрю́, смопрі́ (каѢтъ), ш.
ч. іар гляжу́, фачі гляди́ (прѣвѣще);

глаголю имѣешь гледи; сижу, сиди; вергу, верти; блещу, блести.

3. Глаголы на у съ одною предъидущею согласною буквою, не имѣющие ударенія на послѣднемъ слогѣ, букву у перемѣняютъ на ь, на пр. клигу, клизь; тѣшу, тѣшь; плагу, плазь; трагу, тразь.

§ 77. Въ глаголахъ 2-го спряженія наклоненіе сіе производится ѡшъ неопредѣленнаго наклоненія чрезъ ѡшъ-шіе конечныхъ буквъ тѣ, на пр. дѣлѣтъ, дѣлѣи; носѣтъ, носѣи и проч. стрѡить, имѣешь стрѡи; — шѣже глаголы, кои въ неокончательномъ неопредѣленномъ наклоненіи имѣютъ удареніе не на послѣднемъ мѣстѣ, перемѣняютъ буквы ѣтъ на ь, на пр. вѣритѣ, вѣрь; спорѣтъ, спорь и проч.

О д н о к р а т н о е .

§ 78. Повелительное однократное производится ѡшъ неокончательнаго наклоненія чрезъ перемѣну утъ на и

снжѹ, сндѣ (шѣзѣ); верчѹ, вершѣ (жм-
вжртѣці); блещѹ, блещѣ (стрзлѣчѣці).
3. Граюрі ле жн у дѣпѣ о негласнікѣ, не
авжнд ловітѣрѣ лѣ слог ѣл дѣн ѣрмѣ,
мѣтж у жн ъ, с. п. клічу, клічѣ (стрігѣ);
пѣшу, пѣшѣ (веселѣці); плачу, плачѣ
(плѣнжі); прачу, прачѣ (келтѣці).

§ 77. Лѣ граюрі ле потрівірѣ еѣ ѡ 2.^а
ачѣстѣ жмпл. сѣ фѣчі дѣ лѣ жмпл. нехотѣ-
рѣтѣ, скоцжнд бѣкі ле дѣн сфжршіт пѣ, с. п.
дѣлішѣ, дѣлі (жмпзрцѣці); носѣшѣ,
носѣ (пѣартж) ш. ч. стрѣишѣ фѣчі сшрѣй
(фѣ); граюрі ле кѣрі лѣ несежршіт ѣл
нехотѣрѣт нѣ ѣѣ ловітѣрѣ лѣ слог ѣл сфжр-
шітѣрѣю, мѣтж бѣкі ле ишѣ жн ъ, с. п.
вѣришѣ, вѣрѣ (крѣді); спѣришѣ, спѣрѣ
(жмпотрѣкѣ ворѣці) ш. ч.

Непофторѣт.

§ 78. Порончітѣрѣю л непофторѣт сѣ
фѣчі дѣ лѣ жмпл. несежршітѣ, мѣ-
тѣнд ушѣ жн и сѣѣ ъ, с. п. блеснѹшѣ,

и.и́ь, напр. блесн-у́ть, блесни́; дун-у́ть, ду́-нь.

С о в е р ш е н н о е.

§ 79. Сіє повелішельное составля́-
ется изъ повелішельнаго неопредѣ-
леннаго и предлога, кою́рой прида́ет-
ся къ неокончашельному совершённому
наклонёнію, напр. пиши́, написа́ть, на-
пиши́ и прѳч.

П р и ч а с т і я:

Вре́мя настоя́щее.

§ 80. Прича́сція дѣйствішельныхъ
и сре́днихъ глаго́ловъ насшоящаго вре́-
мени производятся ѳшъ 3го лица мно́-
жест. числа́ чрезъ перемѣну тѣ на щій,
напр. зову́-ть, зову́-щій; смѳтря-ть, щій;
любя-ть, щій.

§ 81. Прича́сція страда́шельныя на-
сшоящаго вре́мени производятся ѳшъ
1го лица́ множ. числа́ насшоящаго вре́-
мени изъявішельнаго наклонёнія чрезъ

блеснї (стрѣлѣщї њ дѣтѣ); дѹнушѣ, дѹнѣ (сѣфлѣ њ дѣтѣ).

Ж н с е в ж р ш і т.

§ 79. Ячѣет порончїтѡрю сѣ алкѣтѣщї дїн поронч. нехотѣрїт шї дїн жнаїн-тепѣнїре а, чѣ сѣ адѣожї лѣ жнсевжршїт ѣл жмпл. несевжршїтї, с. п. пишї, напи-сѣшѣ, напишї (скрїї тѡт) ш. ч.

Ж м п з р т ѣ ш і р ї.

§ 80. Жмпзртѣшїрі лѣ граюрі лор лѣ-крѣтѡарї шї нїчдѣнї лѣ времѣ а кѣргѣтѡа-ре сѣ фѣк дѣ лѣ фѣцѣ а ѣ 3.^а ѣ нѣмзр ѣлѣ мѣлторѣтїк, мѣтѣнд шѣ жн шїй, с. п. зовѹшѣ, зовѹщїй (чї кїамѣ); смѡпряшѣ, шїй (чї кѣѣтѣ); лѹбѣшѣ, шїй (чї юбѣщї).

§ 81. Жмпзртѣшїрі лѣ пѣтїмїтѡарї лѣ времѣ а кѣргѣтѡаре сѣ фѣк дѣ лѣ фѣцѣ а 1.^ї ѣ нѣмзр ѣлѣ мѣлторѣтїк времѣ ї кѣргѣтѡарї ѣ жмпл. вѣдїтѡарї, мѣ-

перемѣну конечной буквы з на ый;
напр. *Пишемъ, пишем-ый; держимъ,*
ый и проч.

Прошедшія времена.

§ 82. Причастія прошедшихъ вре-
мёнъ глаголовъ дѣйствительныхъ и
среднихъ производятся отъ прошед-
шихъ же времёнъ наклоненія изъяви-
тельного чрезъ перемѣну *лъ* на *вшій*,
напр. *писалъ, писавшій; блеснулъ, бле-*
снувшій и проч.

§ 83. Причастія страдательныя нео-
предѣленнаго прошедшаго времени так-
же производятся чрезъ перемѣну *лъ*
на *нный*, а иногда на *тый*, напр. *пи-*
салъ, писанный; крылъ, крытый и
проч.

Дѣепричастія.

§ 84. Дѣепричастія дѣйствитель-
ныхъ и среднихъ глаголовъ насто-
ящаго времени производятся отъ на-

тѣмъ бѣже а дѣи сфршѣтъ ѣи ыи с. п.
пѣшемъ, пѣшемый (чѣ сѣ скрѣи); дер-
жѣмъ, ыи (чѣ сѣ цѣни) ш. ч.

Врѣмі ле трекуѣті.

§ 82. Жмпуѣтѣшѣрі ле врѣмі лор тре-
куѣті а граюрі лор лѣкѣтѣоарѣ шѣ нѣдеѣні
сѣ фак дѣ ла врѣмі ле трекуѣті а жмпл.
ведѣтѣоарѣ, мѣтѣмъ лѣ ѣи вшѣи, с. п.
писалъ, писавшѣи (чѣ аѣ скрѣе); блеснулъ,
блеснувшѣи (чѣ аѣ стрѣлѣчѣт) ш. ч.

§ 33. Жмпуѣтѣшѣрі ле пѣтѣмітѣоарѣ а
врѣмѣ еѣ трекуѣті нехотѣрѣті, ашѣждѣре сѣ
фак, лѣ мѣтѣмъдѣе ѣи ннѣи ѣар ѣні-
орѣ ѣи шѣи, с. п. писалъ, писанный
(скрѣе); крылъ, крышѣи (акоперѣт)
ш. ч.

Жмпуѣтѣшѣрѣ лѣкѣтѣоарѣ.

§ 84. Жмп. ле лѣкѣтѣоарѣ а граюрі лор
лѣкѣтѣоарѣ шѣ нѣдеѣні ла врѣме а кѣргѣ-
тѣоаре сѣ траг дѣ ла врѣме а кѣргѣтѣоаре а

стоящаго же времени изъявительнаго наклоненія, и кончатся на *а*, *я* или *и*, напр. *пишѣ*, *читѣя*, *несузи* и пр.

§ 85. Дѣепричастія спрадѣшельныя наспоящаго времени сославляющіяся изъ сокращеннаго спрадѣшельнаго причастія и спомогѣшельнаго глагола *бѹ-*
дуги, напр. *бѹдуги хвалѣмъ*, *бѹдуги влекѡмъ* и прѡч.

§ 86. Дѣепричастія глаголовъ дѣйствительныхъ и среднихъ во временахъ прошедшихъ производятся ѡбщъ причастій *шѣхъ* же времени чрѣзъ перемѣну *йѣ* на *и*, а въ сокращеніи слогъ *ши* на *ъ* напр. *писѣвшѣй*, *писѣвши* и *писѣвъ*; *блеснѹвшѣй*, *блеснѹвши* и *блеснѹвъ* и прѡч.

Примѣз. Тѣ дѣепричастія, кои кончатся на *гши* или *кши*, никогда не сокращаются. Въ прошивномъ случаѣ онѣ слились бы съ прошедшими временами изъявительнаго наклоненія, напр. *лѣгши*, *стригши*, *влѣкши* и пр.

жмпл. ведіт^оарі, ші сє сфжршєск жн
а, я сáѣ чи, с. п. пиша (скріінд),
чипая (чітінд), несучи ш. ч.

§ 85. Жмпл. ле лѣкрзт^оарі пзтімі-
т^оарі à врém' єї кѣргзт^оарі сє алкзтѣск
дїи жмпзртзшіре а пзтіміт^оаре жнекѣр-
тáтз ші дїи граю л ажѣтзт^орю бѣдучи,
с. п. бѣдучи хвалімъ (фіінд лѣддáт),
бѣдучи влекомъ (фіінд трає) ш. ч.

§ 86. Жмп. ле лѣкрзт^оарі à граюрі лор
лѣкрзт^оарі ші нічдеѣні лà врémі ле тре-
кѣті сє траг дє лà Жмпзртзшірі ле ачє
лораш врémі, мѣтжндѣсе іи жн и, іар
жнекѣртжнд слог ѣл ши жн з. с. п. пи-
сáвшій, писáвши ші писáвъ (фіінд к' áѣ
екріє); блеснѣвшій, блеснѣвши ші бле-
снѣвъ (фіінд к' áѣ стрзлѣчіт).

Жнсемнаре. Жмп. ле лѣкрзт^оарі, свжр-
шіті жн гши сáѣ кши, нѣ сє жнекѣртіáзі
нічодáтз. áлтфелю сѣр асемзнà кѣ врémі ле
трекѣті à жмпл. відіт^оарі, с. п. лєгши,
спрігши, влєкши ш. ч.

87. Дѣеприч́асі́я страда́тельныя прошедшихъ вре́мѣнь составля́ются изъ вспомога́тельнаго глаго́ла *бы́въ* и усѣ́ченныхъ прич́асі́й тѣ́хъ же вре́мѣнь, напр. *Бы́въ пи́санъ*; *бы́въ де́йнутъ* и пр́оч.

О прич́асі́и и Дѣеприч́асі́и.

§ 88. Прич́асі́е е́сть і́мя прилаѓательное о́нъ глаго́ла произведе́нное и имѣ́ющее нѣ́которое сво́йство о́наго (*).

(*) Прич́асі́я называ́ются именáми прилаѓательными по́тому, что́ онѣ́ сочиня́ясь съ существі́тельными означа́ють ихъ сво́йство, ка́чество, состоя́ніе и пр́оч. *Сто́лъ кра́шенный*, *плáтье ші́тое* и пр́оч. Прич́асі́я имѣ́ють сво́йство глаго́ловъ по́тому, что́ сочиня́ясь съ тѣ́ми же падежа́ми, съ каковы́ми

§ 87. Жмпл. ле лѣкрѣтѣарі пѣтімітѣарі
 а врэмі лор трекѣті сѣ жнкѣі дѣн граю л
 ажѣтѣтѣорю бѣвѣ ші дѣн жмпѣртѣшірі ле
 жнекрѣтѣті ачѣ лораш врэмі, бѣвѣ пѣсанѣ
 (фѣінд екрѣс); бѣвѣ двѣнушѣ (фѣінд міш-
 кѣт) ш. ч.

Дѣ Жмпѣртѣшірі ші дѣ Жмпѣртѣшірі
 лѣкрѣтѣарі.

§ 88. Жмпѣртѣшіре а ѣсті нѣме алѣ-
 тѣрат, траѣ дѣн граюрі, ші авѣнд оаре-
 кѣрі жнеѣшірі а ачѣст ора (*).

(*) Жмпѣртѣшірі ле сѣ нѣмѣск нѣмі
 алѣтѣраті, фѣінд кѣ алѣтѣрѣндѣсе лѣ нѣмі
 ле жифѣінцітѣарі, аратѣ а лѣр жифѣінцѣ,
 фелюрѣме, етарѣ ш. ч. Спѣль крашенный
 (мѣсѣ боѣтѣ), плѣшьѣ шѣшѣе (хѣінѣ кѣ-
 ѣтѣ) ш. ч. Жмпѣртѣшірі ле аѣ жнеѣ-
 шірі ле граю лѣї, фѣінд кѣ жмпредѣнѣ пѣін-
 дѣсе кѣ кѣдѣрі ле, чі прѣімѣск граюрі ле

§ 89. Прича́стія быва́ють въ вре́мени
или насто́ящаго: *пи́шущій*, *любі́мый*;
или проше́дшаго: *писа́вшій*, *посла́нный*;
или давнопроше́дшаго *писы́вавшій*, *двѣ-
гиванный*, и прѳч.

§ 90. Прича́стія быва́ють :

1. Дѣйстві́тельные: *чита́ющій*, *чита́-
вшій*, и прѳч.

2. Возвра́тныя: *пита́ющійся*, *двѣга-
вшійся*, и прѳч.

3. Вза́ймныя: *бору́щійся*, *бору́вшійся*,
и прѳч.

и глаго́лы ихъ, показыва́ють дѣйствіе,
спрада́ніе и вре́мя; напр. *Гро́мъ гре-
мя́щій*; *со́лнце возхо́дящее*; *тру́дь подѣ-
я́тый*; *жизнь бу́дущая* и прѳч.

§ 89. Жмпзртзшірі ле сінт сáџ à врém' єї
кџргзтџарі: пішущій (чі скріі), любий-
мый (юбіт); сáџ à ч'єї трекџті: писав-
шій (ч'áџ скріє), по́сланный (трі́нмєє);
џрі à ч'єї демџлт трекџті: пісывавший
(ч'áџ скріє д. м. ор.) двігиванный (ч'áџ
фџет мішкàт д. м. ор.).

§ 90. Жмпзртзшірі ле сінт:

1. Лџкрзтџарі: чиша́ющий (чі чітє́ці),
чишавшій (ч'áџ чітít) ш. ч.
2. Жнторкзтџарі: пишáющійся (чі сє
хрзнє́ці), двігавшійся (чі с'áџ мішкàт)
ш. ч.
3. Жнтреді́нісі: борю́щійся (чі сє лџптж),
борóвшійся (чі с'áџ лџптáт) ш. ч.

лџр, аратж лџкра́ре, пзті́міре ші врémє,
с. п. Грómь гремáщій (тџнет чі тџнж);
сџлнце возхџдáщее (сџарі ле чі рзсáрі);
прúдь подъя́шый (остеніáл'а кџ кáре сє
жсáрчінж чіне вá); жízнь бúду́щая (вiáц'а
віітџаре) ш. ч.

4. Среднія: блиста́ющий, ходя́щий, и проч.

5. Обще́я: боя́щийся, боя́вшийся, и проч.

6. Страда́тельные: пита́емый, пи́санный, и проч:

§ 91. Прича́сція, о́тъ глаго́ловъ дѣйствительныхъ и среднихъ произведе́нныя и конча́щіяся на щій, или шій скло́няются по́ примѣру именъ прилагательныхъ, конча́щихся на ій. (Смошр. Таб. скл. Им. прилагательныхъ.)

§ 92. Прича́сція возвра́щныя и взаи́мныя скло́няются та́кже ка́къ и дѣйствительныя съ приложе́ніемъ сокра́щеннаго мѣстоиме́нія ся, напр. Борю́щийся, ася, еся; борю́щагося, борю́щемуся и проч.

§ 93. Всѣ прича́сція, о́тъ глаго́ловъ страда́тельныхъ произведе́нныя, скло́няются, какъ имена́ прилагательныя, конча́щіяся на ый (Смош. Таб. скл. Им. прилагательныхъ).

§ 94. Дѣеприча́сціе означа́етъ обсто-

4. Нічдеѣні : блистающій (чї стрзлѣ-
щі), ходящій (чї ѣмблж) ш. ч.

5. Общеці : боящійся (чї сє темі),
боявшійся (чї с'аѣ темѣт) ш. ч.

6. Пзтімітѣрі : питаемый (чї сє хрз-
неці), писанный (скріе) ш. ч.

§ 91. Жмпзртзшірі ле, чї сє траг дѣ
ла граюрі ле лѣкрзтѣрі шї нічдеѣні, шї
сє сфжршіеск жн шій с'аѣ шій сє пліакж
дѣпз пілд'а нѣмі лор алзтѣраті, сфжр-
шіті жн ій (вѣзі фац. 31).

§ 92. Жмпзртзшірі ле жнторкзтѣ-
рі шї жнтрѣдінесі сє пліакж прекѣм шї
чє ле лѣкрзтѣрі, адаогжнд денѣмі ле жнс-
кѣртат ся, с. п. борющійся, ася, еesia;
борющагоса, борющемуса ш. ч.

§ 93. Тѣаті Жмпзртзшірі ле, трасі
дѣ ла граюрі ле пзтімітѣрі, сє пліакж ка
нѣмі ле алзтѣраті, сфжршіті жн ый (вѣ-
зі фац. 31).

§ 94. Жмпзртзшіре а лѣкрзтѣре жн-

* *

ятельство, образъ или способъ дѣйствія того глагола, къ которому оно отно́сится, напр. *Человѣкъ, упражнясь прилѣжно въ наукахъ, и читая полезныя кнѣги, просвѣщаетъ свой разумъ.*

§ 95. Дѣепричастія бывають:

1. Дѣйспвишительныя: *пита́я, пиша́, пита́вши* и проч.
2. Возвращныя: *пита́ясь, пита́вшись*, и проч.
3. Взаимныя: *бора́ся, борóвшись*, и проч.
4. Среднія: *ходя́, дыша́, помы́сливъ*, и проч.
5. Общія: *боя́ся, стара́вшись*, и проч.
6. Спрадашительныя: *бúдущи пита́емъ, бы́евъ любíмъ.*

§ 96. Дѣепричастія бывають прѣхъ родо́въ:

семніаѣ жмпрежѣрае а, кіп ѣа сѣм між-
лоѣ ѣа лѣкрѣр' єї граю лѣї, дїн карі сѣ
тражі. с. п. Человѣкъ, упражнясь при-
лѣжно въ наукахъ, и чишя полѣзныя кни-
ги, просвѣщаешъ своѣ разумъ (ом ѣа, жн-
делетнічїндѣсе кѣ сілінце лѣ жмвѣцѣтѣрї,
шї чїтїнд, кѣрцї фолосїтѣарї, лѣмінїаѣ ж
мінте а сѣ).

§ 95. Жмпзртѣшірі лѣ лѣкрѣтѣарї сїнт:

1. Лѣкрѣтѣарї: пишя, пишѣ, пишѣвши
ш. ч.

2. Жнторкѣтѣарї: пишяся, пишѣвшись
ш. ч.

3. Жнтредїні: боряся, борѣвшись ш. ч.

4. Нічдѣні: ходя, дышѣ, помысливъ
ш. ч.

5. Общѣщї: бояся, старѣвшись ш. ч.

6. Пѣтімітѣарї: бѣдучи пишѣемъ, бѣвъ
любїмъ.

§ 96. Жмпзртѣшірі лѣ лѣкрѣтѣарї сїнт
дѣ трѣї пѣрцї:

1. Мужескаго: бѹдузи питаемъ; бѹвъ любѹмъ.
2. Женскаго: бѹдузи питаема; бѹвъ любѹма.
3. Средняго: бѹдузи питаемо; бѹвъ любѹмо.

О Н а р ѣ з і и.

§ 97. Нарѣчіе есѣ чѣсѣ рѣчи неизмѣняемая. Оно посшавляешѣ при глаголахъ и именѣхъ прилагѣшельныхъ для показанія обстоѣшельствъ, къ сосшоянію или дѣйсшвію чегѣ ошносѣшельныхъ.

§ 98. Нарѣчія означѣюшѣ :

1. Врѣмя, каковы сѹшѣ :

теперѣ, днесѣ, нынѣ, вчерѣ,
давно, всегда, иногда, прежде,
пѣслѣ, и проч.

2. Мѣсшю :

гдѣ, здѣсь, тутѣ, вездѣ,
нигдѣ, индѣ, внѣ, тамѣ,
куда, сюда, и проч.

1. Бърбъртѣщї : бѹдучи пишаємъ ; бѣвъ любїмъ.
2. Фїмеещї : бѹдучи пишаема; бѣвъ любїма.
3. Нїчдѣщї : бѹдучи пишаемо , бѣвъ любїмо.

Дѣ АсѢпрагра́ю.

§ 97. АсѢпрагра́ю л ѣстї па́рте а во́р-
б' ѣї неплека́тъ. Ачѣст'а сѣ пѢнї лѢнгъ
гра́юрї шї лѢнгъ нѢмї ле алѢтѢра́тї, спрѣ
арѢта́ре жмпрезѢрѢрі лор , чї сѣ атїнг дѣ
ста́ре а саѢ лѢкра́ре а Ѣн Ѣї лѢкрѢ.

§ 98. АсѢпрагра́юрї ле жнсемнїа́зж :

1. Вре́ме, с. п;

акѢм, а́стѢз , акѢм, ѣрї,
демѢт, тотѢаѢна, Ѣнїорї, маїна́нте,
пеѢрмѢ ш. ч.

2. ЛѢк, с. п.

Ѣнде, а́ича, ако́лѢ, петѢтї́ндїна,
нїкѢюрї, оарешѢнде, афа́рѢ, ако́лѢ,
Ѣнде, а́ичї ш. ч.

3. Ка́чество, состоя́ніе и́ положеніе :

хорошо́, ду́рно, разу́мно,
поле́зно, тру́дно, и́ прѣч.

4. Ко́личество :

мно́го, ма́ло, по́лно,
довольно́, ели́ко, ско́лько,
нѣско́лько, сто́лько, и́ пр.

5. Число́ :

одна́жды, два́жды, много́жды,
о́днокра́тно, дво́йко, су́губо, и́ пр.

6. По́рядокъ :

сперва́, сна́чала, пре́жде, пото́мъ,
па́ки, о́пять, вно́вь, напослѣ́докъ, и́ пр.

7. Утвержда́ніе или́ увѣ́реніе :

ей, ей, да́, та́къ, и́стинно,
пра́во, то́жно, по́длинно, коне́чно.

8. О́пριца́ніе :

не́, нѣ́тъ, ника́къ, ни́гдѣ́,
ни́, не́та́къ, ни́ма́ло, отню́дь не́.

3. Фелюріме, стáре ші ашазáре:

біне, рзѣ, кѣ мінте,
кѣ фолде, грѣѣ ш. ч.

4. Кжтзціме:

мѣлт, пѣцїн, дестѣл,
дестѣл, кѣ кжт, кжт,
кжтвѣ, атжт ш. ч.

5. Нѣмзр:

ѡ дáтз, дѣ дѡз ѡрі, дѣ мѣлті ѡрі,
непофторїт, жн дѡз кіпѣрі, жндоїт ш. ч.

6. Ржндѣіалз:

жнтѣї, лѣ жнчепѣт, маї жнтѣї, апої,
їар, їарзш, деїзнѡвз, пѣѣрмз ш. ч.

7. Адїверїре:

ашѣ, дѣр, ашѣ, кѣ адївзрѣт,
адївзрѣт, кѣ адївѣр, адївзрѣт, кѣ бѣнз
сѣмз ш. ч.

8. Тзгздѣіре:

нѣ, бѣ, нїчкѣм, нїчдекѣм,
нїч, нѣ ашѣ, нїчдекжт, нїчкакѣм ш. ч.

9. **Вопроше́ніе :**

зтò , позтò , гдѣ ,
ка́къ , когдà , доко́лѣ ,
для́ зегò , ра́звеѣ , и пр.

10. **Сумнѣ́ніе :**

во́сьлибо , аво́сь , ника́къ ,
едва́ли , зу́ть ли.

11. **Уподобле́ніе :**

ка́къ , та́къ , ка́къбы , а́ки ,
бу́дто , я́ко , подо́бно , ра́вно ка́къ ,
вла́сно , то́зь ето́зь , и пр.

12. **Напряже́ніе :**

вельми́ , зѣло́ , весьма́ ,
о́зень , сто́ль , та́къ ,
гора́здо , па́че , кра́йне , и пр.

13. **Ослабле́ніе :** е́ле , едвà , зу́ть ,
наси́лу , позти́.

14. **Совокúпность :**

ку́пно , екúпѣ , совокúпно ,
вмѣстѣ , заодно́ , о́бще ,
воо́бщє , соо́бща .

9. Жнтребаре:

чѣ, пѣнтрѣ чѣ, ѣнде,
кѣм, кѣнд, пѣнз кѣнд,
дечѣ, оаре ш. ч.

10. Жндоіалз:

пѣати се, сѣ пѣати, кѣм сѣ вѣді,
дѣбѣ, пѣцин.

11. Асемзнарѣ:

прекѣм, аша, дѣкз, прекѣм,
пѣркз, прекѣм, асѣміне, жнтѣкма,
деопотрѣвз, жнтѣкма ш. ч.

12. Жнтѣндіре:

фѣарте, фѣарте, фѣарте,
прѣ, атѣт, аша,
фѣарте, маївжртѣ, пѣсте мѣѣрз ш. ч.

13. Олзвѣре: дѣбѣ, кѣ грѣѣ, пѣцѣн,
кѣ мѣрі чѣ, маї.

14. Жмпреѣнарѣ:

жмпреѣнз, жмпреѣнз, жмпреѣнз,
дѣнпреѣнз, жмпреѣнз, деѣпѣе,
ѣѣѣѣѣ, ѣнѣт.

15. Ошмѣну или різноспь :

инако, инаге, різно, врознь,
особь, каединѣ, вопреки.

16. Ускореніе: вдругъ, везапу,
невзагай, незаянно, и пр.

17. Указаніе: се, вотъ,
такъ, на.

18. Изьясненіе: то есть, сирѣзь,
именно, какъ то, и пр.

19. Изьяпіе: токмо, только, лишь,
тозію, единственно.

§ 99. Нарѣчія, кончающіяся на о,
а особливо качесшво означающія, упош-
ребляющія въ спепені сравнитель-
номъ и превосходномъ; напр. полезно,
полезнѣе, преполезно, и проч.

§ 100. Къ нарѣчіямъ ошнѡсяшя так-
же :

1. Имена сущесшвійшельныя, упошреб-
ляемыя шолько въ шворішельномъ па-

15. Деосебіре :

άλτφελϋ, άλτφελϋ, діосебі, діосебі,
діосебіт, осебіт, жмпротівз.

16. Гребіре : жндатз, деодатз,

φζρз вѣсте, нензdzждѣт ш.ч.

17. Арзтаре : іатз, іатз,

аша, іатз.

18. Тжлκδίρε : άдіκз, άдіκз,

анѣмі, прекѣм ш.ч.

19. Осебіре : нѣмаї, нѣмаї, нѣмаї,

нѣмаї, нѣмаї.

§ 99. Асѣпраграјюри ле, сфжршіті жн
о шї маївжртос жнсемнжнд фелюрїме, сє
жнтребѣінцазж жн град ѣл семзлѣіторјю шї
жн чє л ковжршіторјю, с. п. полєзно (де-
фолос), полєзнѣе (маїдефолос), пре-
полєзно (предефолос) ш. ч.

§ 100. Кѣ Асѣпраграјюри ле сє жннѣ-
мзрж ашіждїрта :

1. Нѣмі ле жнфіінціторї, чї сє жнтре-
бѣінцазж нѣмаї жн кздєре а прїчїнѣі-

дежѣ, каковы сущь: пѣшкѡмъ, ѡбтомъ, и проч.

2. Кѡи въ шворішельномъ падежѣ имѣюшъ инѡе знаменованіе, нѣжели въ прочихъ падежахъ; напр. *кругѡмъ*, *дарѡмъ*, *верхѡмъ*, и проч.

3. Слѣдующія слова: *дѡма*, *домѡй*, *вкругъ*, *вдругъ*, *внѣтръ*, *нарѣжи*, *слегка*, *вдвоѣмъ*, *вдвойнѣ*, и прочія имъ подобныя.

О п р е д л о г ѣ.

§ 101. Предлогъ есшъ частъ рѣчи несклоняемая, копорая поставляешся предъ другими частями рѣчи раздѣльно или слѣпно, для показанія принадлежности обшояшельсшвъ, къ вѣщамъ или къ ихъ дѣянїямъ ошносящихся.

§ 102. Предлоги бываюшъ или раздѣльные или нераздѣльные.

тѳаре, с. п. пѳшкѳмъ (пѳжѳс), ѳбшѳмъ
(кѳдерідікѳта) ш. ч.

2. Чѳ ле чѳ жн кѳдѳре а прічінѳтѳаре ѳѳ
ѳлтѳ жнсемнѳре, шѳ нѳ прекѳм лѳ чѳ-
лѳлѳтѳ кѳдѳрѳ, с. п. кругѳмъ (жмпре-
жѳр), дѳромъ (жндѳр), верхѳмъ (ка-
лѳрі) ш. ч.

3. Кѳвѳнтѳ ле ѳрмѳтѳарѳ дѳма (ѳ кѳсѳ),
домѳй (ѳ кѳсѳ), вкрѳтъ (жмпрежѳр),
вдрѳтъ (деѳдѳтѳ), внѳшрѳ (жнлѳѳнт-
рѳ), нѳрѳжу (ведѳрѳт), слѳгкѳ (чѳвѳ,
нѳ тѳрі), вдвоѳмъ (ѳн ѳл кѳ ѳлт ѳл,
дѳі), вдвойнѳ (жндѳіт), шѳ ѳлтѳ лѳ.

Дѳ Жнаінтѳпѳніре.

§ 101. Жнаінтѳпѳніре а ѳстѳ пѳрте ѳ
вѳрб' ѳї неплекѳтѳ, кѳре сѳ пѳні жнаін-
тѳ чѳлѳрѳлѳтѳ пѳрцѳ осѳбѳт сѳѳ жмпреѳ-
нѳт, спрѳ арѳтѳре а жмпрежѳрѳрі лѳр, атѳн-
гѳтѳарѳ дѳ лѳкрѳрѳ сѳѳ дѳ ѳ лѳр лѳкрѳрѳ.

§ 102. Жнаінтѳпѳнірі лѳ сѳнт сѳѳ осѳ-
бѳтѳ сѳѳ недѳосѳбѳтѳ.

1. Раздѣльные предлоги сѹть тѣ, кои
одни́ са́ми по себѣ стоя́ть мо́гутъ,
и управляю́тъ извѣстнымъ паде́жемъ,
когда́ послѣ́ ихъ слѣ́дуетъ, скончае-
мая ча́сть рѣ́чи, напр. *о́тъ Бóга, съ*
похва́лою, на́ горѣ́, и пр.

2. Нераздѣльные или́ слі́пные пред-
логи́ не отдѣ́ляюща́я о́шь ча́стей
сло́ва, предъ́ кошо́рыми нахо́дятся,
напр. *изто́ргнуть воспе́ть, и прóч.*

103. Предлоги́ раздѣльные и́ слі́п-
ные сѹть слѣ́дующіе :

<i>бе́зъ,</i>	<i>во́,</i>	<i>въ,</i>	<i>во́зъ, а сок-</i>
<i>ращенно́</i>	<i>въ,</i>	<i>вы,</i>	<i>для́,</i>
<i>до́,</i>	<i>за́,</i>	<i>изъ́,</i>	<i>изо́,</i>
<i>ко́,</i>	<i>къ́,</i>	<i>кро́мѣ́,</i>	<i>ме́жду,</i>
<i>ме́жъ,</i>	<i>на́,</i>	<i>по́дъ,</i>	<i>на́дъ,</i>
<i>ни́зъ,</i>	<i>о́,</i>	<i>о́бъ,</i>	<i>о́крестъ́,</i>
<i>опри́зъ,</i>	<i>о́тъ,</i>	<i>по́,</i>	<i>по́дъ,</i>
<i>по́длѣ́,</i>	<i>во́злѣ́,</i>	<i>пре́дъ,</i>	<i>при́,</i>
<i>про́,</i>	<i>про́тивъ,</i>	<i>ра́ди,</i>	<i>ра́зъ,</i>
<i>скво́зъ,</i>	<i>со́,</i>	<i>съ́,</i>	<i>у́,</i>
<i>зрѣ́зъ,</i>			<i>сре́дѣ́.</i>

1. Осебіті сѣнт, кáрі пòт етá осебіт, а-
вѣнд кѣ́ эле ò кэдѣре хотзрітз, кѣнд
ѣрміазѣ дѣпз эле врэ ѣн'а дѣн пзрці ле
плекзтрóарі à грáю лѣї, с. п. óшъ Бóга
(дѣла Дѣмнезѣѣ), съ похвалóю (кѣ
лáѣдз), нà горѣ (пѣ дiáл).

2. Недіосебіті сáѣ жнке́еті сѣнт, чé ле чі нѣ
сѣнт діспзрціті дѣ пзрці ле вóрб'ей, жна́ін-
тіа кзр'ора сѣ áфлѣ с. п. изшóргнушь
(à мѣнтѣї), возпѣшь (à етрігá), ш. ч.

§ 130. Жна́интепѣнірі́ осебіті ші нео-
себіті сѣнт ачѣеті ѣрмзтрóарі :

фзрз,	ѣн,	лà,	жнапóї,
сѣс,	афáрз,	дѣ,	пз́нз,
дѣ,	дѣ лà,	мѣлт,	лà,
лà,	афáрз дѣ,	ѣнтре,	ѣнтре,
пѣ,	сѣпт,	асѣпра,	жòс,
дѣ,	дѣ,	жмпрежѣр,	афáрз,
дѣ лà,	дѣпз,	сѣпт,	лѣ́нгз,
лѣ́нгз,	жна́інтіа,	лѣ́нгз,	дѣ,
жмпотр́іва,	пѣ́нтрѣ,	мѣлт,	прі́н,
кѣ,	лà,	прі́н,	ѣнтре.

О с о ю з ъ.

§ 104. Союзъ ёсть часть рѣчи не-
склоняемая, употребляющаяся для оз-
наченія взаимнаго двѣхъ или многихъ
понятій соотношсшвія и для соеди-
ненія частей, членовъ періода и са-
мыхъ періодовъ.

§ 105. Союзы, по знаменованію сво-
ему бывають:

а) Соединительные:

и, купно, не только, чтобы,
же, да, но и,
также, ни, что.

б) Раздѣлительные:

либо, или, ли.

в) Условные:

буде, ежели, когда, лишь.

г) Противоположные:

но, однако, впрочемъ,
только.

Дѣ Ѹнітѡаре.

§ 184. Ѹнітѡаре а єсті пѡрте ѡ вѡрб' єї
неплекѡтѡ, жнтрєбѡінцѡтѡ спрѣ арѡтѡре а
атінжір' єї ѡ дѡѡ сѡѡ маїмѡлаті кѡноѡїнѡї
жнтрє єле, прєкѡм шї спрѣ Ѹніре а пѡрѡї
лор, періѡд ѡлѡї, шї жнєѡш періѡдѡрі
лор.

§ 105. Ѹнітѡарі лє дѡпѡ жнєємнѡре а
лѡр сїнт :

а) Жмпреѡнѡтѡарі :

шї, жмпреѡнѡ, нѡ нѡмаї, кѡсѡ,
їар, шї, чѣ шї,
ашїждїрѡ, нїч, кѡ.

б) Дїєпѡрѡїтѡарі :

сѡѡ, ѡрї, ѡрї.

в) Токмітѡарі :

дѡкѡ, дѣ, кѡнѡ, нѡмаї чѣ.

г) Жмпотрївітѡарі :

їар, жнєє, кѡ тѡатї ачѣєті,
нѡмаї.

д) Винословные :

и́бо,   поне́же,   поелі́ку ,
потому́ зто, для того́ зто.

е) Уступительные или позволятельные :

хотя́,   пусть,   сколь ни ,
пра́вда,   пуска́й.

ж) Заключительные :

и́ такъ,   посему́,   того́ ра́ди,
у́бо ,   слѣдовательно.

О М е ж д у м е т і и.

§ 106. Междумésie есть часть рѣчи несклоняемая; она употребляется для изображенія разныхъ движеній, дѣйствіемъ спраше́й въ душѣ производимыхъ.

§ 107. Междумesia по знаменованію своему показывають :

а) Радость: га́, ага́, ура́.

б) Печаль: а́хъ, о́хъ, увы́, горе́, ах-ти́, о́ бѣда́.

в) Удивленіе: то́то, испола́ть, а́, а́хъ, о́, не́ уже́ли.

д) Прічинѣтѣарі :

кѣч, дєврѣмє кѣ, фіінд кѣ,
пѣнтрѣ кѣ, пѣнтрѣ кѣ.

є) Лѣсѣтѣарі сѣѣ слобозітѣарі :

мѣкар, лѣсѣ, кѣт ші,
адівѣрѣт, лѣс.

ж) Жнкетѣарі :

ш'ашѣ, пѣнтрѣ ачѣст'а, дєачѣтѣ,
дѣч, ѣрміѣзѣ дѣр кѣ.

Дѣ Жнтрєпѣнірє.

§ 106. Жнтрєпѣнірє а єстї пѣртє ѧ
вѣрѣ' єї неплєкѣтѣ. сѣ жнтрєпѣнцѣѣзѣ спрѣ
арѣтѣрє а діосєвїті лор мішкѣрї, прїн лѣк-
рѣрє а пѣтімі лор прічинѣті жн сѣфлєт.

§ 107. Жнтрєпѣнірі лє дѣпѣ жнсем-
нѣрє а лѣр арѣтѣ:

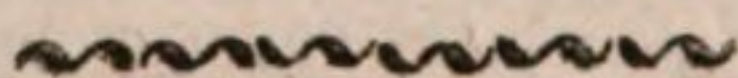
а) Бѣкѣріє : ѧ, ѧхѣ, ѣрѣ.

б) Мѣхнічѣнє : ѧх, ѣх, вѣї, рѣѣ, ѣф,
ѣ нєнорѣк.

в) Мєрѣрє : брѣ брѣ, фѣартє бїнє, ѧ,
ѧх, ѣ, кѣ адівѣрѣт кѣ.

- г) Внеза́пность: ба́, ба́, ба́.
д) Презрѣ́ніе: фу́, а́.
е) Запреще́ніе: цы́ць, сть, цс.
ж) Зо́вь: ге́й, е́й.
з) Смѣ́хъ: ха́, ха́, ха́.
и) Пону́жде́ніе: ну́, ну́же.
і) Ошклі́къ: а́сь, зто́, а́.
к) Угроже́ніе: аа́, ужо́, во́тъ ужо́, добро́.
л) Боя́знь: а́й, о́й.

- г) Нεαψεπτάρε : αῖ, αῖ, αῖ.
д) Διφζῖμάρε : ἰ, á.
ε) Οпрίρε : цѣц, цѣ, εῖт.
ж) Κεμάρε : εῖ, αεκῶлтз.
з) Рѣε : χὰ, χὰ, χά.
і) Οίλίρε : αῖδί, дз.
к) Респῶндіре : аῶд, чѐ, á.
л) Χιγροзіре : аᾶ, танкᾶт, кῶρѣнд, бίνε.
м) Φρίκз : αῖ, áχ.

ПОГРѢШНОСТИ.

Ч и ш а ш ь н а д о б н о .

Стран. Строк.

6, 8. языкà
14. или
15. склады, напр: а,
8, 1. складовъ,
16. взаимное
9, 5. всемогущъ
10, 13. э, ү.
11, 5. Нн,
12, 2. двумя,
3. изъ коихъ
7. дуй, эй!
13, 13. юношеспво
14, 13. былъ, былъ;
14. пылъ, пылъ,
18, 1. разнымъ обра-
зомъ.
8. языкѣ
19, 10. гимназія
20, 1. какъ х,
23, 3. поспрый,
24, 3. жилами,
5. жжилами,
25, 4. жилами
7. жжилами,
16. шпò.
26, 5, 6, 7, 8. или
28, 10, 17. или
29, 7. книгопродавецъ
12. домикъ
30, 8. книг-у;
31, 3. сполице... до-
мйще
32, 5. надлежишь

Стран. Строк.

32, 6. родовъ
34, 3. случаѣ
36, 12. како́го
18. или
40, 3. зéмлю.
11. Петро́мъ
41, 7. зéмлю
11. Петро́мъ вели-
кимъ
48, 6. со́лнце,
15. несклоня́емая.
49, 7. кни́га
50, 11. или
19. слугà,
51, 4. Ахíллъ
15. во́инспво
54, 12. глаго́ль (ГЛАГО́ЛІ)
55, 20. пла́мень
60, 8. воды,
64, 17. Илія, Марія,
65, 21. Иса́ія, Илія
69, 17. нянька
70, 4. падежѣ
76, 10. снопа́хъ.
78, 4. Азо́вѣ.
80, 8. Дворя́нъ,
86, 7. случаѣ
100, 15. шѣни,
102, 11. кро́мъ
108, 17. пра́вый,
109, 5. рязу́мнѣйші́й
112, 14. прилагáтельныхъ
122, 12. Обо́ихъ, ѣ́ихъ,

Стран. Строк.

131, 18. кшò, чшò
 140, 5. ò на́шемъ.
 141, 18. ый.
 145, 21. дру́жисься
 146, 8. хвали́му и проч.
 147, 9. хвали́му
 148, 9. спрада́нiе
 160, 12. со́хнушь,
 161, 10. ошъ... ушь
 180, 14. двíнувшiй.
 194, 6. онi
 196, 16. поспро́йше
 201, 2. любíшь
 210, 11. есмь
 13. естè
 218, 1. сло́жныхъ
 4. спранно - прiйм-
 спвова́ть, бла-
 гошвори́шь
 6. мимоидши,
 222, 15. наклонéнiя
 238, 2. Ъда́шь
 256, 6. ка́шь, ну́шь.
 257, 8. пры́скашь
 12. вертѣ́шь, ну́шь;
 258, 3. прóчiе
 4. нè
 259, 5. плѣ́нишь.
 260, 1. дополня́ютъ не-
 опредѣ́леннымъ

Стран. Строк.

7. днѣ́шь, поблѣ́д-
 нѣ́шь;
 263, 17. дрема́шь
 264, 10. (а въ настоя́щемъ
 врѣ́мени на́ блю, влю,
 млю, плю,
 14. зи́шь
 15. шива́ть;
 265, 14. блю, влю, млю,
 плю),
 165, 20. пи́шь
 269, 7. брани́шь,
 8. швори́шь,
 270, 3. имѣ́ешь
 281, 1. ломíшь,
 3. шъ дѣ́ла у
 11. ѡ́н ешь
 16. е́шь ишь,
 18. ишь,
 272, 13. на́ шъ
 273, 7, 16 ѡ́н ишь,
 277, 3. бро́шу;
 6. спановíшься,
 10. купи́шь,
 288, 16. б́дущая,
 396, 9. мно́гожды,
 306, 1. О! сою́зѣ.

ПОГРѢШНОСТИ.

Ч и ш а ш ь н а д о б н о .

Фáц. рѣнд.

Фáц. рѣнд.

5, 2. рѣмѣніаєкѣ. 23, 2. копáч)

7. 10. Б,

11. бѣк'ей

12. (тѣ),

25, 1. ѣрміаѣж

9, 3. (дѣмнезѣѣ), 13. мѣлті

11, 1. ѣнтребѣінцáре 27, 17. (паракліє),

5. і, Кк, Лл,

31, 10. (кáрте а);

6. ц,

43, 20. амѣндѣ

17. ашà

45, 2. ѣмплекáре а,

13, 9. лор, іар

47, 11, 16. ѣнсеми-

10. лѣр

іаѣж

15, 16. рѣсѣѣці

49, 11. (бастѣн),

17, 1. дрептєкрііре:

53, 10. кѣр'ора

9. ѣнаінтѣ

54, 4. лѣкрѣрі лор

21, 4. (ѣшѣр)

55, 3. (ѣжáк),

8. (à ачѣ лѣі),

5. (кѣцїтѣ

14. глѣѣѣці...о,

12. бѣкáт

15, 19. дѣѣѣпра

57, 12. кѣр'ора

20. (бѣáзѣ),

59, 8. дѣ'а

Фάц. ρῥнд.

Фάц. ρῥнд.

61, 2. πλεκζρί

λε, лор

20. нежнеδφλε-

83, 5...ц'а, цз, ..ле, лор,

цїті,

12. б'а, бз, ..ле, лор,

63, 8. Γλόνц, 8ле, 95,

1. сінгδράтік

11. 12. Γλόνц

97, 18. (κράсті лор);

13. Γλόνц. Γλόν-

2. (όкі лор).

цзрі.

12, 13. мѣл 8лді,

14. Γῥт, 8ле, 101,

5. н8мзр

Γῥтδрі, лор, 105,

6. сїнт

17, 18. Γῥт, Γῥтδрі, 111, 5. (маїрзтδнзїт,

19. Γῥт. Γῥтδрі. маїжнкрδчешзт)

65, 6. Κρίн.

117, 9. (пзстрат),

71, 20. ачест' ор

125, 1, 3. ж8мзтате

73, 10. ашіждїрѣ

7. к8 трее, ...

79, 18. лә сфжршїт

к8 8н'а

81, 5. Немеш 8л, 129,

4. (ῥнеδш),

8ле, Немеши і,

15. партε а.

лор,

18, 19. нї,

12. Οάспїті ле, ті, 133,

4. ачест, аств,

Οάспїці і, лор, 135,

9. Ёл. Ё. Ёл. Ё.

19. Фάц'а, з, ... 137,

2. [н8мзр 8л сін-

φάц. ρῥηδ.

γδράτικ.

19, 20. Ηόαετρί.

141, 12. άλε Ηόαετρί. 161, 13. ажδтзтóрю.

143, 5, 9. χίτί)

5, 10. (ά εκρί),

6, 10. λзδδά)

20. ῥη ῥι

147, 8. (ά φι

153, 2. дετòт севжр-181, 1. сз

шітз,

9. севжршітз, 189. 7. (дeтóт),..δέε),

10. дeмῥлт

12. άм

16. ρῥρι сάῥ пз-

тiмiрi

17. екρί)

155, 13, 18. ачé п,

157, 13. жнссемниáзж

21. лà кáри...оа-

риkáри

φάц. ρῥηδ.

159, 2. γράюρι λε

17. сфжршіті

161, 13. ажδтзтóрю.

165, 4. сáῥ сз

5. φίε

169, 12. жмплекáре

175, 4. (дeтóт),

179, 13. Кóи кéцi

181, 1. сз

187, 17. зi (д. т.).

189. 7. (дeтóт),..δέε),

8. сз

12. Чé л чi

16. ρàρ

191, 1. ρi лδкрз-

тóарi.

2. жнкзлзῥηд.

кзδтῥηд.

4. жнкзлзiт.

кзδтáт.

φάц. ράηδ.	φάц. ράηδ.
195, 5. वोई,	3. (τότ).
14. वोई	7. В. В. Нех.
199, 15. несеѡршітѡ	13. мѡнѡнкѡ.
201, 15. ор.).	245, 20. (д. м. ор).
21. ёск.	251, 6. (д. м. ор).
203, 6. Ѡѡфла.	257, 17. сѡнт
205, 3. дѡт	259, 3. (а лиѡѡ дт.),
207, 6. ѡфлѡ	4. (пѡск дт.),
7. (ѡ дѡтѡ),	(дт. ёрт),
14. वोई,	5. (лѡс дт.),...
209, 9. лѡк	(рѡбѡск дт.),
18. лѡк).	6. (нѡск дт),
211, 16. жнторкѡ-	8. (мѡрг дт),
тѡарѡ,	19. скѡт, ѡрѡ
233, 8. кѡлкѡ	261, 5. мѡлѡ дт.);
237, 1. несеѡршітѡ.	265, 6. мѡтѡ пѡ
5. В. В. Нех.	12. Ѡфѡршіре ѡ
8. (десеѡр-	267, 12. трѡжіре ѡ
шіт).	271, 1. ломѡшѡ,
12. мѡре	285, 15, 17. (фѡѡдѡ
239, 2. (д. м. ор.).	287, 2. сѡ

φάϋ. ρῥῆνδ.

φάϋ. ρῥῆνδ.

5. (φῖῖνδ

307, 11. καςῶ

18. πμπρεῦνδ 309, 12. νεπλεκάτῶ χέ σέ

305, 7. ηῦ

21. ἀχ,

О к а р з.

Спран.

7. Дè грамáтíкз опцѣцi шi дè чé л
жнтѣи цѣл à ёй.
9. Нѣмр ѡл, жнкiпѣре а шi дiспѣрцi-
ре а вѣкi лор.
15. Дè глзѣѣре а кѣкi лор.
25. Дè пѣрцi лe вѣрв' ёй.
33. Дè опцѣцi лe жнѣшiрi à пѣрцi лор
скiмвзтѣарi à вѣрв' ёй.
45. Дè нѣмi опцѣцi.
49. Дè нѣмi лe жнфiинцiтѣрi.
59. Дè плекѣрi лe нѣмi лор жнфiинцi-
тѣарi.
105. Дè нѣмi лe алзтѣратi.
107. Дè гратѣрi лe семзлѣр' ёй сáѣ пот-
рiвiр' ёй.
115. Плекѣрi лe нѣмi лор алзтѣратi.
119. Дè нѣмi лe нѣмзрзтѣарi.
121. Дè Плeкáре а нѣмi лор нѣмзрзтѣарi.

фа́цъ.

125. Дѣ денѣмі.

129. Дѣ плека́ре а денѣмі лор.

143. Дѣ гра́ю.

151. Дѣ вре́мі ле гра́юрі лор.

155. Дѣ фѣци ле гра́юрі лор.

159. Дѣ Потріві́рі ле гра́юрі лор.

161. Потріві́ре а гра́ю лѣи ажѣтѣтѣ́рю
бышь (а фі).

169. Дѣ чѣ ле па́трѣ потріві́рі а гра́юрі
лор про́асті.

211. Плека́ре а гра́юрі лор пѣтімітѣ́арі.

219. Дѣ гра́юрі ле алкѣтѣ́іті.

223. Дѣ плека́ре а гра́юрі лор недепли́ні
алкѣтѣ́іті.

227. Дѣ гра́юрі ле непотріві́ті.

255. Дѣ тра́жіре а кіпѣ́рі лор ші вре́мі
лор гра́юрі лор про́асті а чѣ лор
па́трѣ потріві́рі.

287. Дѣ жмпѣртѣ́шірі ші дѣ жмпѣртѣ́-
шірі лѣкрѣтѣ́арі.

295. Дѣ асѣпрагра́ю.

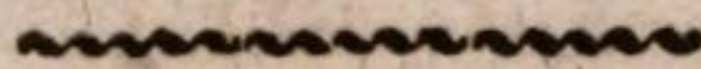

303. Дѣ жнаінтепѣніре.

307. Дѣ ѣнітѣре.

309. Дѣ жнтрепѣніре.

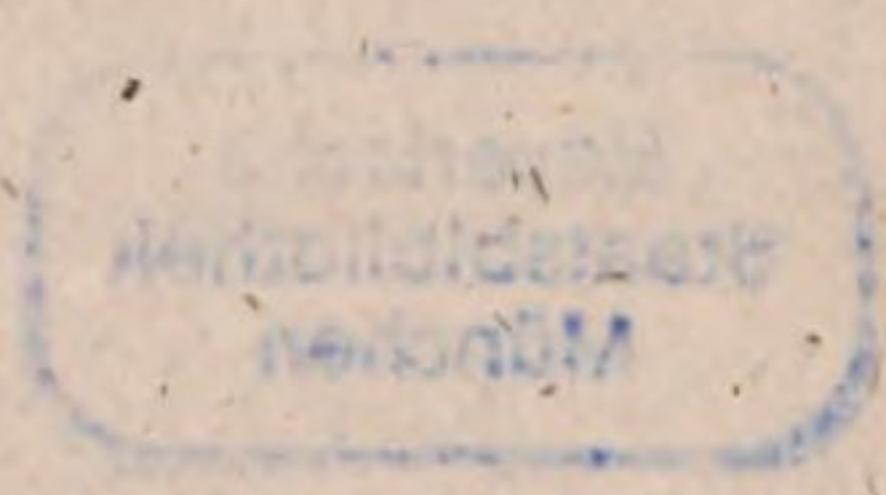
313. Дѣ грешѣлі.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Д	Д	Д	Д
Д	Д	Д	Д
Д	Д	Д	Д
Д	Д	Д	Д

ое ,	о ,	ее ,	іе ,	ѣе ,	ег
ымъ ,		имъ .			
омъ ;		емъ .			

ыя ,	ы ,	ія ,	и .
ыхъ ,			ихъ .
ымъ ,			имъ .
ыя ,	ы ,	ыхъ ,	ія ,
ыми ,			ими .
ыхъ ,			ихъ .

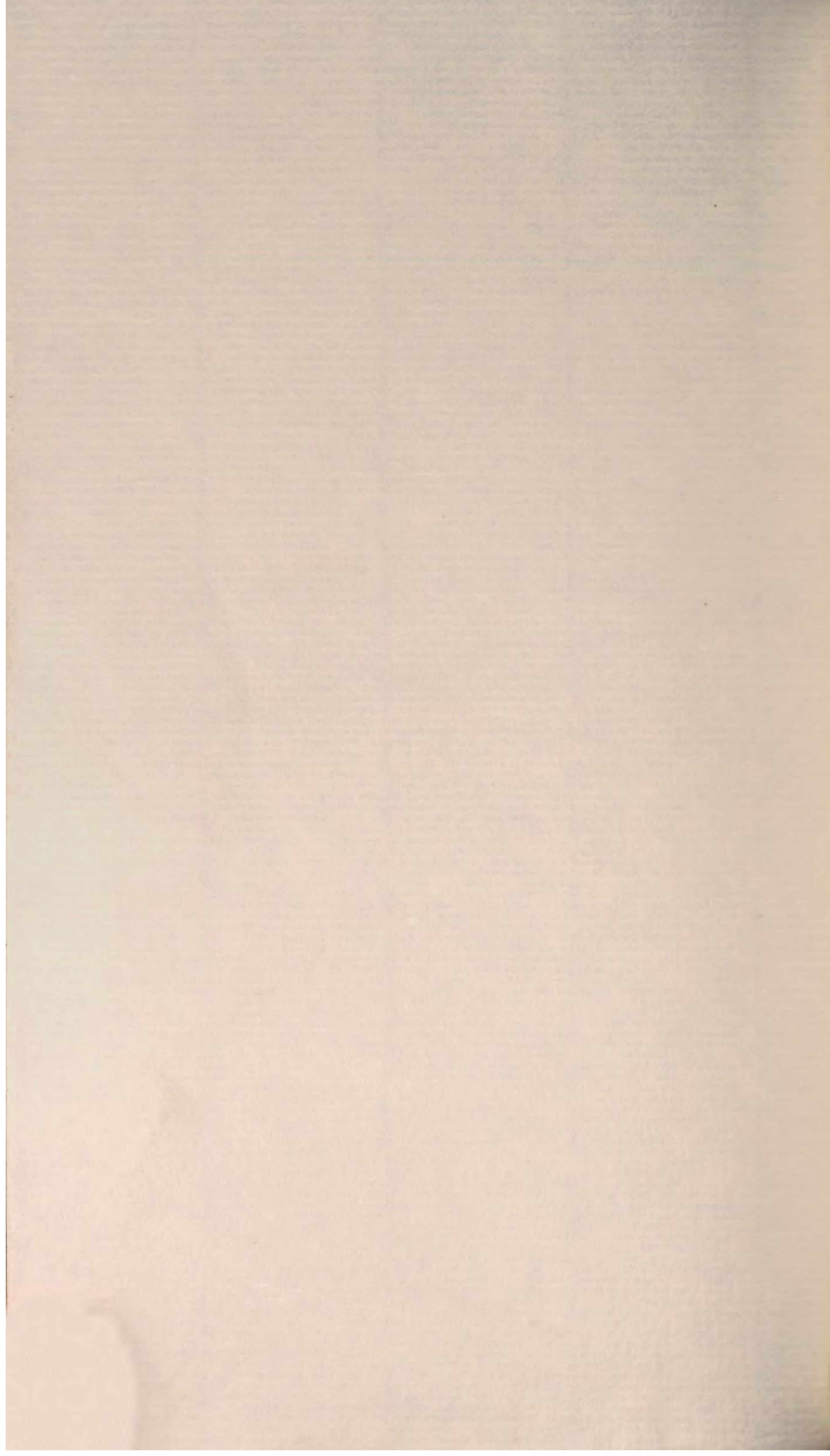

Marcella, Etienne

Gramatica russască și rumâniască

Bd.: 2

Petersburg (1827)

L.lat.f. 651-1/2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10588430-9